

Praktická příručka o posuzování důkazů a rizik

Praktická příručka o posuzování důkazů a rizik

Leden 2024

Dne 19. ledna 2022 se z Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) stala Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA). Veškeré odkazy na úřad EASO a produkty a subjekty úřadu EASO by měly být chápány jako odkazy na agenturu EUAA.

Rukopis dokončen v prosinci 2023

Druhé vydání (důkladně přepracované a aktualizované)

Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) a žádná osoba vystupující jejím jménem není zodpovědná za využití níže uvedených informací.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2026

Print	ISBN 978-92-9403-522-6	doi:10.2847/563580	BZ-05-22-041-CS-C
PDF	ISBN 978-92-9403-515-8	doi:10.2847/383770	BZ-05-22-041-CS-N

© Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA), 2026

Fotografie na obálce eskey lim © stock.adobe.com

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje. K veškerému použití nebo reprodukci prvků, které nejsou ve vlastnictví EUAA, může být nutné získat svolení přímo od příslušných nositelů práv.

O této příručce

Proč byla tato příručka vypracována? *Praktická příručka agentury EUAA o posuzování důkazů a rizik* má sloužit jako dokument obsahující pokyny, které mají odpovědným úředníkům v celé EU i mimo ni pomáhat při jejich každodenní práci. Příručka byla vypracována v souladu s příslušnými právními požadavky a zároveň nabízí praktický přístup. Její součástí je praktický kontrolní seznam a vývojový diagram, které mají pomoci odpovědným úředníkům při odůvodňování svých stanovisek. Obsahuje také další vysvětlení použitých pojmů a interaktivní odkazy, které umožňují pohyb mezi jednotlivými částmi digitální verze příručky. Uspokojuje poptávku po převedení společných norem do společného přístupu k jejich provádění. Splňuje také celkový cíl společného evropského azylového systému, který spočívá ve stejném zacházení s podobnými případy.

Jak byla tato příručka vypracována? Tuto příručku vytvořili odborníci z celé EU a přispěli do ní svými hodnotnými podněty Evropská komise, Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a Evropská rada pro uprchlíky a exulanty (European Council on Refugees and Exiles) ⁽¹⁾. Vypracování zprostředkovala a koordinovala agentura EUAA. Před dokončením příručky se uskutečnila konzultace o příručce se všemi členskými státy EU a přidruženými zeměmi prostřednictvím sítě azylových procesů agentury EUAA. Rádi bychom poděkovali členům pracovní skupiny, kteří sestavili pracovní znění této příručky: Sander Kalwij, paní Pavlina Kolokonte, Jochen Thiel, Dorien Wijnendaele a Line Zahl Kvakland.

Co se v této aktuální verzi změnilo? Tato příručka je rozšířeným vydáním starší praktické příručky o posuzování důkazů ⁽²⁾. Poskytuje podrobnější pokyny ke třem krokům procesu posuzování důkazů a rizik, zejména k identifikaci a formulaci relevantních skutečností v kroku 1, k faktorům zkreslení v kroku 2 a k posouzení rizik v kroku 3. Praktický přístup příručky byl navíc posílen vývojovým diagramem procesu posuzování, konkrétními příklady ilustrujícími nejdůležitější pojmy a tabulkami s dalšími pokyny a tipy. Byly přidány hypertextové odkazy, aby uživatel mohl plynule přecházet mezi různými obsahy a nástroji a rychle a snadno našel požadované informace.

Kdo by měl tuto příručku používat? Tato příručka je primárně určena odpovědným azylovým úředníkům, tazatelům, osobám s rozhodovací pravomocí a tvůrcům politik ve vnitrostátních rozhodujících orgánech. Tento nástroj je mimoto užitečný pro úředníky pro kvalitu a právní poradce, jakož i pro všechny další osoby, které pracují či působí v oblasti mezinárodní ochrany v kontextu EU.

Jak používat tuto příručku? Tato příručka byla navržena tak, aby umožnila uživateli přístup k obsahu podle potřeb uživatele. Příručka obsahuje interaktivní podrobné schéma metody posuzování důkazů a rizik o třech krocích a interaktivní kontrolní seznam kroků, které je třeba dodržet. Ústřední, popisná část příručky obsahuje vysvětlení metody a použitých pojmů, které jsou ilustrovány příklady.

⁽¹⁾ Upozorňujeme, že dokončená příručka nemusí nutně odrážet postoje vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky.

⁽²⁾ Tato příručka aktualizuje a nahrazuje *Praktickou příručku úřadu EASO o posuzování důkazů* z března 2015.

Jak se tato příručka vztahuje k vnitrostátním právním předpisům a praxi? Jedná se o nástroj tzv. měkké konvergence. Není právně závazný a odráží společně dohodnuté standardy, které přijala správní rada agentury EUAA dne 22. prosince 2023.

Jak tato příručka souvisí s jinými nástroji agentury EUAA? Tyto pokyny by měly být použity ve spojení s praktickými příručkami agentury EUAA o osobním pohovoru ⁽³⁾, o využívání informací o zemích původu ⁽⁴⁾ a o získání nároku na mezinárodní ochranu ⁽⁵⁾. Doplnuje modul odborné přípravy agentury EUAA týkající se posuzování důkazů. Všechny praktické nástroje agentury EUAA jsou veřejně dostupné na internetových stránkách agentury EUAA: <https://euaa.europa.eu/practical-tools-and-guides>.

Soudní analýza agentury EUAA týkající se posuzování důkazů a hodnocení věrohodnosti poskytuje čtenáři další podklady vycházející z judikatury ⁽⁶⁾.

Upozornění

Tato příručka byla vypracována, aniž by byla dotčena zásada, že autoritativní výklad práva EU může podat pouze Soudní dvůr Evropské unie.

⁽³⁾ EASO, *Praktická příručka: Osobní pohovor*, prosinec 2014.

⁽⁴⁾ EASO, *Praktická příručka o využívání informací o zemích původu azylovými rozhodčími při posuzování žádostí o azyl*, prosinec 2020.

⁽⁵⁾ EASO, *Praktická příručka: Podmínky pro získání nároku na mezinárodní ochranu*, duben 2018.

⁽⁶⁾ EUAA, *Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis* (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – soudní analýza), druhé vydání, 2023. Jedná se o publikaci obsahující soudní informace. Soudní publikace agentury EUAA obsahují soudní analýzy a pokyny pro školitele soudců k jednotlivým probíraným tématům.

Obsah

Seznam zkratk	7
Posuzování důkazů a rizik: Tři kroky dynamického procesu	8
Ilustrativní případy použité v této příručce	9
Klíčové prvky posuzování důkazů	12
Úskalí posuzování důkazů v azylových řízeních	12
Přístup ve třech krocích	13
Právní normy	15
Hlavní zásady	16
1. Krok 1. Shromažďování informací	19
1.1. Shromážděte důkazy	20
1.1.1. Uplatněte povinnost spolupracovat (důkazní břemeno)	20
1.1.2. Shromážděte důkazy relevantní pro žádost	29
1.2. Určete a formulujte relevantní skutečnosti	40
1.2.1. Určete relevantní skutečnosti	41
1.2.2. Formulujte jasně, komplexně a věcně relevantní skutečnosti	48
1.2.3. Formulujte každou relevantní skutečnost na základě přesně vymezených faktů, událostí nebo situací	50
1.3. Propojte relevantní důkazy s relevantní skutečností (skutečnostmi)	52
2. Krok 2. Posouzení věrohodnosti	54
2.1. Posuďte písemné a jiné důkazy	55
2.1.1. Kritéria posuzování	55
2.1.2. Ověřování pravosti dokumentů	57
2.1.3. Přikládání „váhy“ zjištěním o věrohodnosti souvisejícím s daným důkazem	60
2.1.4. Specifické typy dokumentů	63
2.2. Posuďte tvrzení žadatele na základě ukazatelů věrohodnosti	67
2.2.1. Použijte ukazatele vnitřní věrohodnosti	68
2.2.2. Uplatněte ukazatele vnější věrohodnosti	70
2.2.3. Použijte ukazatel věrohodnosti	73
2.3. Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení	73
2.3.1. Faktory týkající se žadatele	74
2.3.2. Faktory týkající se odpovědného úředníka	87
2.3.3. Faktory týkající se okolností pohovoru	90

2.4. Určete, zda lze danou relevantní skutečnost přijmout nebo zamítnout	94
2.4.1. Zvážení zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s relevantní skutečností.....	94
2.4.2. Vyvození závěru o relevantních skutečnostech	96
3. Krok 3. Posouzení rizik	102
3.1. Úvod.....	102
3.2. Definování rizika (rizik)	103
3.3. Posuzování rizika	106
3.3.1. Standard pravděpodobnosti pro odůvodněnou obavu a reálné nebezpečí (důkazní standard).....	106
3.3.2. Ukazatele rizik.....	108
3.4. Vyvození závěrů o riziku.....	118
Příloha 1. Vývojový diagram posouzení věrohodnosti	120
Příloha 2. Praktický příklad zvážení ukazatelů věrohodnosti	122
Kontrolní seznam.....	126

Seznam zkratek

Zkratka	Definice
APD (přepracované znění)	směrnice o azylovém řízení – směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění)
COI	informace o zemi původu
ČS	členské státy Evropské unie
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
EU	Evropská unie
EUAA	Agentura Evropské unie pro otázky azylu
IPA	alternativní vnitrostátní ochrana
LGBTIQ	lesby, gayové, bisexuálové, transgender, intersexuální a queer osoby
Nařízení Dublin III	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění)
NGO	nevládní organizace
PTSD	posttraumatická stresová porucha
QD (přepracované znění)	kvalifikační směrnice – směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění)
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
SOGIESC	sexuální orientace, genderová identita a její vyjádření a pohlavní znaky
Úmluva o uprchlících	Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a protokol z roku 1967 (v právních předpisech EU v oblasti azylu a Soudním dvorem EU označována jako „Ženevská úmluva“)
UNHCR	Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

Posuzování důkazů a rizik: Tři kroky dynamického procesu

Minulost a současnost

Krok 1

Shromážděte informace

Shromážděte důkazy

Uplatněte povinnost spolupracovat

- Povinnost žadatele doložit žádost:
 - vynaložil skutečné úsilí, aby předložil důkazy, které má k dispozici,
 - poskytl vysvětlení pro případný nedostatek podpůrných důkazů.
- Povinnost odpovědného úředníka provést šetření:
 - dostatečně podporujte osoby se zvláštními procesními potřebami,
 - informujte žadatele o jejich povinnostech,
 - umožněte žadateli předložit všechny relevantní skutečnosti a důkazy,
 - požádejte žadatele o vysvětlení nejasností,
 - zabývejte se zjevně negativními zjištěními o věrohodnosti,
 - získejte příslušné informace o zemích původu a další důkazy.
- Zvažte zvláštní pravidla pro odůvodnění:

ochrana, alternativní vnitrostátní ochrana, vyloučení, pronásledování nebo vážná újma v minulosti (a přímé hrozby pronásledováním a újmou), bezpečná země původu.

• Shromážděte důkazy:

- ústní a písemná tvrzení,
- písemné důkazy,
- informace o zemi původu,
- jiné druhy důkazů.

Krok 2

Posuďte věrohodnost

Posuďte písemné a jiné důkazy uplatněním kritérií pro posuzování: relevance, spolehlivost (existence, obsah, povaha, autor, forma).

Posuďte tvrzení na základě ukazatelů věrohodnosti:

- dostatečná míra podrobnosti a konkrétnosti,
- soudržnost a konzistentnost,
- soulad s informacemi o zemi původu,
- soulad s písemnými a jinými důkazy,
- věrohodnost.

...a při zohlednění faktorů, které mohou vést ke zkrácení:

- faktory týkající se žadatele (paměť, trauma, věk, vzdělání, kultura atd.),
- faktory týkající se odpovědného úředníka (pracovní zátěž, stres, předpojatost atd.),
- faktory týkající se okolností pohovoru.

Zvažte zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s danou relevantní skutečností: prozkoumejte současně všechna pozitivní a negativní zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s danou relevantní skutečností s ohledem na příslušné ukazatele věrohodnosti a zvažte každé ze zjištění ve vzájemném vztahu.

Určete relevantní skutečnosti

- Propojte skutečnosti a okolnosti s kritérii způsobilosti,
- Zvažte osobní situaci žadatele
- Formulujte jasně, komplexně a věcně relevantní skutečnosti.

Propojte relevantní důkazy s relevantní skutečností (skutečnostmi)

Vyvodte závěr, zda lze danou relevantní skutečnost přijmout nebo odmítnout,

a to na základě metodiky posuzování důkazů, a zohledněte zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele.“ Neodmítejte relevantní skutečnost, pokud jsou splněny kumulativní podmínky stanovené v čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice (přepřacovaném znění).

Budoucnost

Krok 3

Posuďte rizika

Na základě všech uznaných relevantních skutečností a relevantních informací o zemích původu:

definujte riziko (rizika), posuďte riziko (rizika) v případě návratu:

- uplatněte správný důkazní standard (přiměřená míra pravděpodobnosti),
- zohledněte všechny ukazatele rizik.

vyvodte závěry o riziku (rizicích)

Právní analýza

Na základě zjištění učiněných v rámci **posuzování důkazů a rizik** přejděte k **právní analýze** s cílem přezkoumat podmínky pro **získání nároku na mezinárodní ochranu.**

Ilustrativní případy použité v této příručce

Pro lepší ilustraci toho, jak se provádí posouzení důkazů a rizik, jsou v následujících kapitolách této praktické příručky použity různé příklady založené na třech konkrétních případech. Upozorňujeme, že na základě těchto příkladů, které jsou uvedeny pouze pro vzdělávací účely, nelze vyvozovat žádné obecné závěry.

(a) Případ mladého muže ze země A

Žadatel ze země A uvedl následující.

Žadatel je mladý muž ze země A. Nemá žádné doklady totožnosti. Je mu 18 let a celý život žil ve vesnici X se svými rodiči, starší sestrou a dvěma mladšími bratry. Všichni patří do klanu Y. Všichni členové jeho rodiny jsou zemědělci. Dva roky navštěvoval základní školu a poté až do svého odjezdu pracoval se svou rodinou v zemědělství. Jeho rodina vlastnila malý pozemek, ale po násilném sporu kvůli neshodám o dědictví jim strýc pozemek zabavil. Jeho rodina pak začala pracovat jako námezdní síla v zemědělství na cizích pozemcích.

Před dvěma lety začal jeho otec dostávat žádosti od členů teroristické skupiny působící v zemi, aby se žadatel a jeho mladší bratr k této organizaci připojili. Přestože jim nikdy nebylo vážně vyhrožováno, žádosti byly stále naléhavější a oni se obávali, že pokud budou i nadále odmítat, členové teroristické skupiny dříve či později zareagují násilím. Žadatel ví, že členové skupiny izolovali jiné chlapce a mladé muže v jeho a sousedních vesnicích, aby je násilím naverbovali. Z tohoto důvodu se rodina rozhodla, že by měli opustit zemi, a zorganizovala odjezd. Žadatel uvedl, že jeho rodina nemůže požádat o ochranu, protože ví, že policie nebo armáda proti této teroristické organizaci nebude schopna nijak zakročit.

Žadatel a jeho mladší bratr cestovali po zemi z hlavního města země A do země L, odkud měli v úmyslu odcestovat do Evropy. V zemi L byli spolu s dalšími migranty asi dva měsíce zavřeni ve skladu provozovaném převaděči, když na ně jednoho dne začali střílet ozbrojení muži. Zahynulo více než 30 lidí. Po tomto incidentu se mu s bratrem podařilo uprchnout a z pobřežního města se spolu s více než 100 lidmi natěsnali do nafukovacího člunu a vyrazili na cestu. Jejich cesta byla krátká; pobřežní stráž ze země L zadržela nafukovací plavidlo přibližně po čtyřech hodinách na moři. Všichni cestující byli převezeni do zadržovacího střediska v zemi L, kde byli čtyři měsíce zadržováni v otřesných a nehygienických podmínkách v přeplněných zařízeních. Uvedl, že je dozorci často bili, odpírali jim jídlo a někdy je i ostatní chlapce navštěvovali v noci. Řekl také, že ho dozorci bili hadicí po chodidlech, když se pokusil o útěk. Od té doby při chůzi a běhu často cítí bolest. Jejich druhý pokus byl úspěšný a tentokrát se jim podařilo dorazit do Evropy.

Nechce se vrátit domů, protože bude buď povinen vstoupit do teroristické organizace, nebo bude muset trpět důsledky odmítnutí nabídky připojit se ke skupině. Zmiňuje také, že mu jde o život kvůli občanské válce, která zuří v zemi A. Dodává, že od jeho odjezdu se situace v jeho regionu a vesnici zhoršila a je tam nyní mnoho civilních obětí.

Během osobního pohovoru předložil psychosociální posudek, který vypracoval tým psychologů a sociálních pracovníků, a osvědčení od ortopeda, kam ho poslali přijímací úředníci.(b) Caso de una activista del país B

(b) Případ aktivistky ze země B

Žadatelka ze země B uvedla následující.

Žadatelka je žena ze země B. Je právnička a významná společenská osobnost, která se zasazuje o lidská práva a dokumentuje, vyšetřuje zneužívání moci a porušování lidských práv a upozorňuje na ně. Je členkou několika organizací zabývajících se lidskými právy, včetně nevládní organizace Y, která prosazuje a hájí lidská práva, zejména ta hospodářská, sociální a kulturní, v zemi B.

V lednu 2022, když byla mimo město, vtrhly speciální jednotky bez soudního příkazu do jejího domu a zabily jednoho z jejích bratranců, který byl toho dne přítomen. Při další nezákonné razii v březnu 2023 bylo několik příbuzných týráno a byly vyslečeny její příbuzné. O několik měsíců později, v červnu 2023, byli při další razii bez soudního příkazu zadrženi dva její synovci. Pokaždé zvláštní síly daly najevo, že cílem těchto událostí bylo, aby žadatelka pochopila, že musí ukončit své aktivity. Po těchto incidentech jí rodina oznámila, že s ní nechce mít žádné vztahy, jelikož její činnosti je vystavují nebezpečí.

Před několika měsíci se zúčastnila protestu na místní čerpací stanici, aby podpořila zdravotníky a osoby podstupující dialýzu v jejich požadavku na přednostní dodávky pohonných hmot. Vzhledem k tomu, že úřady nereagovaly, rozhodla se demonstraci natočit chytrým telefonem. Když ji bezpečnostní složky zpozorovaly, vyžádaly si její telefon, ale ona odmítla, a tak byla zatčena a dva týdny zadržována. Během zadržení byla bita a jeden z vysoce postavených důstojníků ji opakovaně obvinil, že „pracuje pro nevládní organizaci, která jedná v rozporu se zájmy země B“. Žadatelka byla obviněna z „kladení odporu při zatýkání“ a „veřejného podněcování k násilí“ a bylo jí umožněno odejít. Její proces před vojenským tribunálem se má uskutečnit za několik měsíců.

Nedávno, když nasedla do auta a chtěla se rozjet, zjistila, že jí někdo odpojíl brzdy. Naštěstí se jí podařilo s autem zajet do pole, kde vůz zastavil, a ona z něj vystoupila s několika modřinami. O několik dní později obdržela anonymní dopis, ve kterém stojí, že příště už takové štěstí mít nebude. Po těchto incidentech se rozhodla uprchnout ze země. Přijela do Evropy a požádala o mezinárodní ochranu.

Při registraci předložila svůj občanský průkaz, cestovní pas, profesní průkaz právníka, členský průkaz nevládní organizace Y, obvinění a anonymní výhružný dopis.

(c) Případ mladé ženy ze země C

Žadatelka uvedla následující.

Žadatelka je devatenáctiletá žena ze země C. Žila v malém městě se svými dvěma mladšími sestrami, kterým je 15 let a 12 let, osmiletým bratrem a svými rodiči. Do školy chodila 10 let. Před dvěma lety opustila zemi původu s podporou svých rodičů, aby v Evropě našla lepší život.

Během své cesty do Evropy se seznámila s chlapcem ze země D, s nímž měla dítě, které se narodilo po jejich příjezdu do země azylu. Dítěti je nyní šest měsíců. Týden po narození dítěte ji partner opustil a od té doby ho neviděla. Jeho telefon je vypnutý a ona neví, kde ho hledat, takže zůstala s dítětem sama.

Poté, co opustila zemi C, její rodiče, se kterými si byla vždy blízko a kteří ji podporovali, zemřeli při autonehodě. Má strach a obavy, že se bude muset o dítě starat sama, ale nemůže se vrátit do své země s dítětem a bez manžela. V zemi, odkud pochází, nejsou matky samoživitelky přijímány. Naopak jsou uráženy a stigmatizovány a je téměř nemožné najít někoho, kdo by jí byl ochoten nabídnout práci nebo bydlení. Návrat domů také nepřipadá v úvahu. Od smrti jejích rodičů se o sourozence žadatelky starají strýc a jeho manželka, se kterými se její rodina v minulosti příliš nestýkala. Její strýc je v jejím rodném městě významnou osobností. Řekl by, že dělá rodině ostudu, a nutil by ji, aby si vzala někoho, koho ani nezná. Pokud bude mít štěstí a podaří se jí utéct, skončí na ulici, sama se svým dítětem.

Žadatelka předložila svůj cestovní pas a rodný list dítěte a také fotografii automobilu na vrakovišti.

Klíčové prvky posuzování důkazů

Posuzování důkazů je metoda zjišťování relevantních skutečností (významných skutečností) jednotlivých žádostí o mezinárodní ochranu ⁽⁷⁾ prostřednictvím procesu zkoumání tvrzení žadatele a dalších dostupných důkazů.

„Důkaz“ je široký pojem, který zahrnuje tvrzení žadatele, dokumentaci nebo jiné materiály, které podporují, ověřují nebo vyvracejí určitou relevantní skutečnost ⁽⁸⁾.

„Posouzení rizik“ je na druhé straně faktické a na budoucnost zaměřené posouzení pravděpodobnosti, že po navrácení bude žadatel čelit události potenciálně naplňující podstatu pronásledování nebo vážné újmy, a to na základě všech uznaných relevantních skutečností a dostupných informací.

Úskalí posuzování důkazů v azylových řízeních

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Posuzování důkazů v azylových řízeních se liší od většiny ostatních správních nebo soudních řízení kvůli nedostatku řádných prostředků k získání objektivně ověřitelných důkazů. V důsledku svého konkrétního postavení jakožto žadatele o mezinárodní ochranu odříznutého od ochrany své domovské země a vzhledem k podmínkám, za kterých uprchl, nemusí být žadatel schopen shromáždit důkazy a vzít si je při odjezdu z domovské země s sebou. Obdobně nemusí mít možnost získat důkazy po příjezdu do země azylu. Shromažďování důkazů může samo o sobě vystavit žadatele nebo jejich rodinné příslušníky (dalšímu) nebezpečí.

Navíc samotný prvek, který by žadatel musel prokázat, tj. pronásledování nebo vážná újma, je často výsledkem jednání, o němž se pachatelé snaží nezanechat žádné důkazy. V této situaci je pochopitelné, že nelze očekávat, že žadatelé předloží důkazy ve stejném rozsahu jako osoby v jiných občanských, trestních nebo správních řízeních. V azylových řízeních lze proto očekávat omezené množství písemných a jiných důkazů. V mnoha případech jsou jediným důkazem předloženým žadatelem jeho vlastní tvrzení, která tak často hrají klíčovou roli při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu ⁽⁹⁾.

Obdobně se orgány potýkají i s výzvami spojenými se shromažďováním důkazů. Azylové orgány jsou vázány povinností mlčenlivosti, aby zajistily bezpečnost žadatele o mezinárodní ochranu i bezpečnost jeho rodinných příslušníků. Tato povinnost jim zpravidla brání kontaktovat primární zdroje, které by mohly žadatele nebo jeho rodinné příslušníky ohrozit, např. orgány země původu. Svěbytným problémem při posuzování důkazů v žádostech o azyl

⁽⁷⁾ Pro účely této praktické příručky se slova „žádost o mezinárodní ochranu“ někdy zkracují na „žádost“.

⁽⁸⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – soudní analýza), druhé vydání, 2023.

⁽⁹⁾ UNHCR, [Handbook on procedures and criteria for determining refugee status and guidelines on international protection under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the status of refugees](#) (Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků v souladu s Úmluvou z roku 1951 a s Protokolem z roku 1967 týkajícím se právního postavení uprchlíků), únor 2019, HCR/1P/4/ENG/REV. 4.

je to, že skutečnosti, které musíte ověřit, jsou často úmyslně skryté nebo zkreslené původci pronásledování. Kromě toho je pravděpodobné, že se tyto skutečnosti odehrály v regionech, do nichž mezinárodní orgány, sdělovací prostředky nebo mezinárodní organizace nebo organizace občanské společnosti nemají povolen přístup, což vede k tomu, že informace o těchto regionech jsou omezené nebo zcela chybějí.

S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že se od žadatelů neočekává, že prokáží svůj nárok na úrovni „jistoty“ nebo „nade vši pochybnost“ (viz [2.4 „Určete, zda lze danou relevantní skutečnost přijmout nebo zamítnout“](#)). To může znamenat, že se ocitnete v nejistotě. Existuje však soubor kritérií, která vás mohou vést k závěru o věrohodnosti různých aspektů žádosti. Tato kritéria a způsob jejich uplatnění jsou předmětem zájmu této příručky. I když v této souvislosti nemusíte být vždy schopni „dobrat se pravdy“ jako takové, použijete v procesu zkoumání řadu kritérií, která vám umožní odpovědět na otázku, zda lze určité skutečnosti uvedené v nároku rozumně přijmout jako věrohodné, či nikoli.

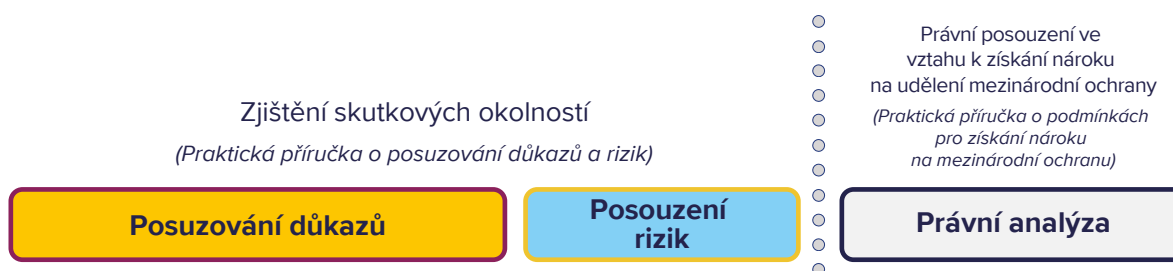
Přístup ve třech krocích

[[Obsah](#)] [[Kontrolní seznam](#)]

Vzhledem k problémům a omezením, která se týkají vás i žadatele, je důležité při posuzování důkazů a rizik postupovat strukturovaně. To vám pomůže vyhnout se chybám v uvažování, unáhleným závěrům nebo zkreslení na základě subjektivních dojmů.

Proces posuzování se skládá ze dvou částí: posouzení důkazů a rizik (zjištění relevantních skutečností) a právní analýzy (aplikace práva na zjištěné skutečnosti) ⁽¹⁰⁾. Po zjištění skutkových okolností se posouzení zaměřuje na to, zda jsou splněny hmotněprávní podmínky pro poskytnutí mezinárodní ochrany stanovené ve směrnici 2011/95/EU (kvalifikační směrnici (přepřacované znění) ⁽¹¹⁾).

Obrázek 1. Fáze postupu posuzování žádosti

Tato praktická příručka se zaměřuje na první část, tj. na posuzování důkazů a rizik, a navrhuje strukturovaný přístup k jeho provedení ve třech krocích ⁽¹²⁾.

⁽¹⁰⁾ Soudní dvůr EU (SDEU), rozsudek ze dne 22. listopadu 2012, *M.M. v. Minister for Justice, Equality and Law Reform (Ireland)*, C-277/11, EU:C:2012:744. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽¹¹⁾ *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU* ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřacované znění) (Úř. věst. L 337, 20.12.2011).

⁽¹²⁾ Více informací o právním posouzení viz EASO, *Praktická příručka: Podmínky pro získání nároku na mezinárodní ochranu*, duben 2018.

Význam strukturovaného přístupu

Posuzování důkazů a rizik je metodika, která se použije v průběhu celého procesu přezkumu žádosti o azyl. Použití strukturovaného přístupu vám pomůže dělat svou práci efektivněji, sníží riziko omylu a usnadní vám dospět ke správnému, odůvodněnému a konzistentnímu rozhodnutí. Cílem strukturovaného přístupu je zajistit objektivní a nespекulativní přezkum důkazů a rizik a posílit spravedlivé a konzistentní rozhodování, čímž se zajistí, aby se k podobným případům přistupovalo stejně.

V **kroku 1** se shromáždí důkazy a určí se relevantní skutečnosti nároku. Shromážděné důkazy jsou pak propojeny s jednotlivými relevantními skutečnostmi. Viz oddíl [Krok 1. „Shromažďování informací“](#).

V **kroku 2** se věrohodnost tvrzení žadatele a dalších důkazů, které byly propojeny s jednotlivými relevantními skutečnostmi žádosti, posuzuje na základě konkrétních kritérií s cílem určit, které relevantní skutečnosti lze přijmout a které je nutno zamítnout. Viz oddíl [Krok 2. „Posouzení věrohodnosti“](#).

V **kroku 3** se analyzují přijaté relevantní skutečnosti s výhledem do budoucna, aby se posoudilo riziko, kterému by žadatel čelil v případě návratu. Toto posouzení rizik je založeno na faktech. Otázka, zda na základě přijatých relevantních skutečností a zjištěných rizik má žadatel nárok být osobou požívající mezinárodní ochrany, je předmětem právní analýzy, která je součástí další fáze přezkumu nároku. Viz oddíl [Krok 3. „Posouzení rizik“](#).

Obrázek 2. Fáze postupu posuzování žádosti

Právní normy

[[Obsah](#)] [[Kontrolní seznam](#)]

Oblast posuzování důkazů a rizik je upravena mezinárodním právem pouze v omezené míře. Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 ⁽¹³⁾ neobsahuje žádná zvláštní ustanovení týkající se posuzování důkazů nebo rizik. Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) však k tomuto tématu vypracoval určité pokyny, konkrétně příručku a pokyny ⁽¹⁴⁾ a poznámku ⁽¹⁵⁾.

V této oblasti představuje kvalifikační směrnice (přepracované znění) první právně závazný právní nástroj EU, který stanoví, jaká kritéria musí žadatel splňovat, aby mohl být uznán za uprchlíka nebo osobu, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu. Kvalifikační směrnice (přepracované znění) do značné míry vychází z mezinárodních a evropských nástrojů a judikatury týkajících se uprchlíků a lidských práv ⁽¹⁶⁾.

Článek 4 kvalifikační směrnice (přepracované znění) upravuje posuzování skutečností a okolností žádosti o mezinárodní ochranu:

- Čl. 4 odst. 1 se týká [povinnosti žadatele a orgánu spolupracovat](#) při shromažďování a posuzování relevantních skutečností týkajících se nároku.
- V čl. 4 odst. 2 jsou uvedeny [všechny relevantní prvky](#) žádosti, které by měly být doloženy a posouzeny.
- V čl. 4 odst. 3 se stanoví, že [posouzení žádosti se provádí jednotlivě](#), a uvádí se řada prvků, které je třeba zohlednit.
- V čl. 4 odst. 4 se stanoví, že [pronásledování nebo vážná újma v minulosti](#) a přímé hrozby pronásledování nebo vážné újmy jsou závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že tomu tak není.
- V čl. 4 odst. 5 jsou vymezeny okolnosti, za kterých nelze odmítnout [relevantní skutečnosti, které nejsou podloženy](#) písemnými nebo jinými důkazy.

Tato ustanovení jsou základním kamenem pro posuzování důkazů a rizik a budou podrobněji analyzována níže.

⁽¹³⁾ Valné shromáždění OSN, [Úmluva o právním postavení uprchlíků](#), Ženeva, 28. července 1951, OSN, série smluv, sv. 189, s. 137, a [Protokol týkající se právního postavení uprchlíků](#), 31. ledna 1967, OSN, série smluv, sv. 606, s. 267 (v právních předpisech EU v oblasti azylu a Soudním dvorem Evropské unie označovány jako „Ženevská úmluva“).

⁽¹⁴⁾ UNHCR, [Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees](#) (Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků v souladu s Úmluvou z roku 1951 a s Protokolem z roku 1967 týkajícím se právního postavení uprchlíků), únor 2019, HCR/IP/4/ENG/REV. 4, body 195–205.

⁽¹⁵⁾ UNHCR, [Note on Burden and Standard of Proof in Refugee Claims](#) (Poznámka o důkazním břemenu a důkazním standardu při posuzování nároků uprchlíků), 16. prosince 1998; UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU: úplné znění zprávy), květen 2013.

⁽¹⁶⁾ Všechny normy je třeba vykládat s ohledem na judikaturu Soudního dvora EU a Evropského soudu pro lidská práva (ESLP). Další informace o právním a judikturním rámci posuzování důkazů naleznete v publikaci úřadu EASO, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Compilation of Jurisprudence](#) (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – kompilace judikatury), 2018 a agentury EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – soudní analýza), druhé vydání, 2023.

Procesní požadavky pro posouzení nároku jsou stanoveny v **článku 10 směrnice 2013/32/EU (směrnice o azylovém řízení (v přepracovaném znění) ⁽¹⁷⁾**:

- V čl. 10 odst. 1 se stanoví, že žádost nemůže být zamítnuta nebo vyloučena z posuzování pouze z toho důvodu, že nebyla podána **co nejdříve**.
- V čl. 10 odst. 3 písm. a) se stanoví, že posouzení a rozhodnutí musí být provedeno **jednotlivě, objektivně a nestranně**.
- Čl. 10 odst. 3 písm. b) se týká požadavků, které musí splňovat informace o zemi původu (COI), a způsobu jejich zpřístupnění pro účely posouzení žádosti.
- Čl. 10 odst. 3 písm. c) vyžaduje, aby měli **pracovníci znalosti** příslušných platných norem v oblasti azylového a uprchlického práva.
- Čl. 10 odst. 3 písm. d) umožňuje v průběhu posuzování požádat o **radu odborníky**.

Hlavní zásady

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Na základě všech dostupných právních a judikатурních pramenů je možné určit několik základních zásad, kterými byste se měli řídit při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu.

(a) Individuální přezkum

Žádosti jsou přezkoumávány individuálně s ohledem na individuální postavení a osobní situaci žadatele. Směrnice o azylovém řízení (přepracované znění) stanoví, že musíte být způsobilí zohlednit osobní situaci žadatele a obecné okolnosti žádosti ⁽¹⁸⁾.

Co je to osobní situace?

„Osobní situace“ je obecný pojem vymezený nevyčerpávajícím způsobem v kvalifikační směrnici (přepracované znění) a ve směrnici o azylovém řízení (přepracované znění) prvky, které může tento pojem zahrnovat, jako jsou „kulturní původ, pohlaví, sexuální orientace, pohlavní identita nebo zranitelnost žadatele“ ⁽¹⁹⁾ nebo „původ, pohlaví a věk“ ⁽²⁰⁾.

Osobní situace označuje soubor charakteristik spojených s jednotlivcem. Tyto charakteristiky se mohou vztahovat k identitě žadatele (např. státní příslušnost, věk, pohlaví, vyznání), vlastnostem (např. vzdělání, zdravotní postižení, duševní zdraví), ale také k jeho osobnímu kontextu (např. sociální, kulturní, ekonomický kontext) a zázemí (včetně např. rodinných vztahů, místa bydliště v zemi původu) v obecnějším smyslu.

Osobní situace může být zjištěna v kterémkoli okamžiku azylového řízení.

⁽¹⁷⁾ [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU](#) ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění), (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 60).

⁽¹⁸⁾ Čl. 15 odst. 3 písm. a) směrnice o azylovém řízení (přepracované znění).

⁽¹⁹⁾ Čl. 15 odst. 3 písm. a) směrnice o azylovém řízení (přepracované znění).

⁽²⁰⁾ Čl. 4 odst. 3 písm. c) kvalifikační směrnice (přepracované znění).

Kvalifikační směrnice (přepřacované znění) rovněž uvádí, že posouzení žádosti je třeba provést individuálně. Je tedy vaší povinností znát osobní situaci žadatele a zohlednit každý prvek této osobní situace při posuzování žádosti ⁽²¹⁾.

(b) Objektivní a nestranné posouzení

Posouzení ⁽²²⁾ musí být založeno na důkazech a musíte se při tom vyhnout subjektivním prvkům, předpojatosti a případným svým přesudkům. Je zásadně důležité být si vědom a být schopen minimalizovat dopad všech faktorů, které mohou tuto objektivitu a nestrannost ovlivnit. Tyto faktory budou analyzovány v oddíle [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#).

(c) Transparentnost

V rozhodnutí musí být jasně uvedeno odůvodnění závěrů vyvozených z důkazů a posouzení rizik. Informace, na nichž je rozhodnutí založeno, by měly být přístupné žadateli a/nebo jeho právnímu zástupci, aby byli schopni porozumět výsledku své žádosti a v případě potřeby napadnout rozhodnutí v odvolacím řízení při plném vědomí příslušných skutečností ⁽²³⁾.

(d) Právo žadatele být vyslechnut

Právo být vyslechnut ⁽²⁴⁾ má prvořadý význam a osobní pohovor je základem azylového řízení ⁽²⁵⁾. Žadatelé mohou být v takovém postavení, že se mohou opírat pouze nebo převážně o svá vlastní tvrzení, kterými dokládají svůj nárok.

Žadatel musí dostat příležitost vyjádřit se k věci samé prostřednictvím osobního pohovoru vedeného příslušným úředníkem podle vnitrostátního práva. Cílem pohovoru je umožnit žadateli, aby co nejúplněji předložil prvky potřebné k odůvodnění jeho žádosti.

Právo být vyslechnut zahrnuje právo žadatele vysvětlit/objasnit případné negativní závěry o věrohodnosti před přijetím rozhodnutí ⁽²⁶⁾. Žadatel by měl mít rovněž „na konci osobního pohovoru či ve stanovené lhůtě před tím, než rozhodující orgán přijme rozhodnutí, příležitost vyjádřit své připomínky nebo podat ústní nebo písemné vysvětlení k jakémukoli nesprávnému překladu nebo zkreslení obsaženému ve zprávě nebo v přepisu pohovoru“ ⁽²⁷⁾.

Směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění) stanoví řadu pravidel pro vedení osobního pohovoru, aby žadatel mohl předložit svou žádost s co největší svědomitostí. Více informací o tom, jak vést osobní pohovor, a o právních povinnostech podle směrnice o azylovém řízení

⁽²¹⁾ Čl. 4 odst. 3 písm. c) kvalifikační směrnice (přepřacované znění).

⁽²²⁾ Čl. 10 odst. 3 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽²³⁾ Články 11 a 17, čl. 12 odst. 1 písm. f) a čl. 23 odst. 1 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽²⁴⁾ Viz čl. 14 odst. 1 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění) a Evropská unie, [Listina základních práv Evropské unie](#), 26. října 2012, 2012/C 326/02, čl. 41 odst. 2 písm. a). V bodě 87 rozsudku SDEU ve věci *M.M.*, op. cit. pozn. pod čarou 10 SDEU tuto zásadu konkrétně aplikoval na azylové řízení: „Právo být vyslechnut zaručuje každému možnost účelným a účinným způsobem vyjádřit své stanovisko v průběhu správního řízení před přijetím každého rozhodnutí, které by se mohlo nepříznivě dotknout jeho zájmů...“

⁽²⁵⁾ Omezení práva být vyslechnut jsou možná, ale jsou taxativně uvedena ve směrnici o azylovém řízení a zůstávají výjimkou, neboť se použijí pouze tehdy, pokud „rozhodující orgán může na základě dostupných důkazů vydat kladné rozhodnutí o přiznání postavení uprchlíka“ na základě dostupných důkazů nebo pokud se „rozhodující orgán domnívá, že žadatel není vzhledem k přetrvávající situaci, na niž nemá vliv, k pohovoru způsobilý nebo jej nemůže absolvovat“.

⁽²⁶⁾ Článek 16 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽²⁷⁾ Čl. 17 odst. 3 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

(přepřacované znění) v tomto ohledu naleznete v praktické příručce agentury EUAA o osobním pohovoru ⁽²⁸⁾.

(e) Důvěrnost

Zásada důvěrnosti ⁽²⁹⁾ je obzvláště důležitá vzhledem ke specifickému postavení, v němž se mnozí žadatelé nacházejí (viz [Úskalí posuzování důkazů v azylových řízeních](#)). Se všemi informacemi týkajícími se spisu žadatele by mělo být zacházeno jako s důvěrnými.

Orgány musí zajistit náležitou důvěrnost při organizaci osobního pohovoru ⁽³⁰⁾, ale také při shromažďování informací týkajících se žadatele.

Orgány nesmí sdělit „údajným původcům pronásledování nebo vážné újmy informace o jednotlivých žádostech o mezinárodní ochranu ani skutečnost, že byla podána žádost“ ⁽³¹⁾. Neměly by také získávat informace od údajných původců pronásledování nebo vážné újmy „způsobem, jímž by tito původci byli přímo informováni o tom, že dotyčný žadatel podal žádost, a který by ohrozil nedotknutelnost žadatele nebo na něm závislých osob, nebo svobodu či bezpečnost jeho rodinných příslušníků, kteří dosud žijí v zemi původu“ ⁽³²⁾. Viz také oddíl [1.1.2 písm. e\) „Azylové spisy rodinných příslušníků“](#) v souvislosti s otázkou zachování důvěrnosti při posuzování žádostí rodinných příslušníků.

(f) Právo na soukromý život a respektování lidské důstojnosti

Metody posuzování důkazů používané orgány musí vždy respektovat práva žadatele na lidskou důstojnost, nedotknutelnost osoby a její soukromý a rodinný život ⁽³³⁾. Nikdy nesmí zahrnovat metody, které jsou pro žadatele bolestivé, ponižující nebo pokořující, nebo nepřiměřeně zasahují do intimní sféry soukromého života ⁽³⁴⁾.

Směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění) odkazuje na respektování lidské důstojnosti, zejména pokud jde o lékařské vyšetření dětí bez doprovodu, které musí být prováděno s ohledem na důstojnost dítěte. Metoda použitá k provedení lékařského vyšetření musí být vždy nejméně invazivní ⁽³⁵⁾.

⁽²⁸⁾ EASO, [Praktická příručka: Osobní pohovor](#), prosinec 2014.

⁽²⁹⁾ Články 15, 30 a 48 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění) a článek 8 Listiny základních práv EU.

⁽³⁰⁾ Článek 15 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽³¹⁾ Článek 30 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽³²⁾ Článek 30 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽³³⁾ Články 1, 3 a 7 Listiny základních práv EU.

⁽³⁴⁾ V této souvislosti viz čl. 13 odst. 2 písm. d) směrnice o ochraně osobních údajů (přepřacované znění), který stanoví, že „osobní prohlídku žadatele podle této směrnice [provádí] osoba stejného pohlaví zcela v souladu se zásadami lidské důstojnosti a fyzické a duševní integrity“. Další informace jsou k dispozici v oddíle [1.1.2\(n\) „Důkazy, které porušují základní práva žadatele“](#) a v odkazech uvedených v rozsudku SDEU ze dne 25. ledna 2018, [F v. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal](#), C-473/16, EU:C:2018:36, bod 48. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#); a rozsudek SDEU ze dne 2. prosince 2014, [A., B., C. v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), C-148/13 až C-150/13, EU:C:2014:2406, body 59–66. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽³⁵⁾ 60. bod odůvodnění směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění) a článek 25 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

1. Krok 1. Shromažďování informací

[[Contenidos](#)] [[Lista de comprobación](#)]

Posuzování důkazů začíná shromažďováním informací. Proces shromažďování informací probíhá v různých fázích: shromáždění důkazů, určení relevantních skutečností a propojení všech důkazů s jednou nebo více relevantními skutečnostmi.

Shromažďování důkazů a zjišťování relevantních skutečností je nepřetržitý proces, který trvá od okamžiku, kdy žadatel podá žádost, až do okamžiku, kdy provedete posouzení rizik. I v této poslední fázi může být nutné shromáždít další důkazy, pokud budou zapotřebí vysvětlení nebo další informace. Základní zásadou je, že byste měli být otevření a počítat s tím, že se v průběhu celého procesu mohou objevit nové skutečnosti. I když je tento proces strukturovaný, nemusí být nutně lineární.

Důležitost zohlednění faktorů, které mohou vést ke zkreslení

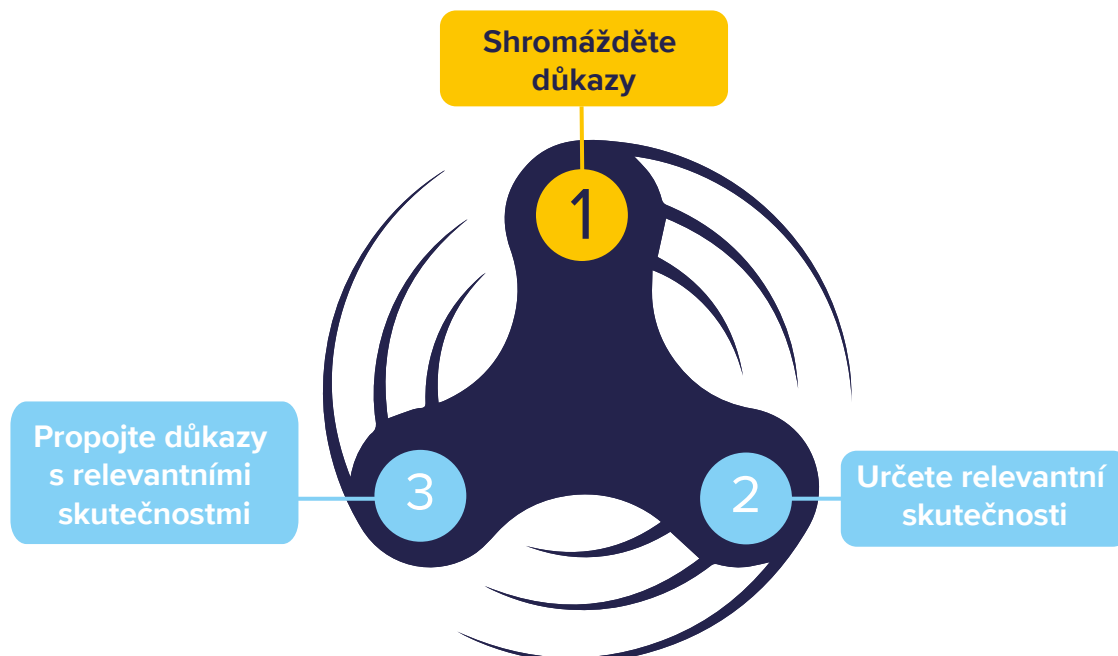
Při shromažďování důkazů je nanejvýš důležité, abyste vzali v úvahu všechny relevantní individuální a kontextuální okolnosti, které mohou ovlivnit míru, v jaké je žadatel schopen plnit své povinnosti, nebo které mohou narušit vaši schopnost provést objektivní a přiměřené posouzení (viz oddíl [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#)).

1.1. Shromážděte důkazy

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Obrázek 3. Shromážděte důkazy

První fáze procesu posuzování důkazů vyžaduje shromáždění všech důkazů k danému případu, které jsou nezbytné k odůvodnění nároku na mezinárodní ochranu.

1.1.1. Uplatněte povinnost spolupracovat (důkazní břemeno)

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Ačkoli „důkazní břemeno“ je zavedený právní pojem, který určuje, kdo je příslušný k prokázání určité okolnosti v právním řízení, je třeba tento pojem chápat ve zvláštní podobě, kterou má v azylovém řízení. Článek 4 kvalifikační směrnice (přepřacované znění) neukládá důkazní břemeno jako takové ani žadateli, ani rozhodujícímu orgánu. Oba však mají určité povinnosti, které je třeba splnit, aby bylo možné provést důkladné posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

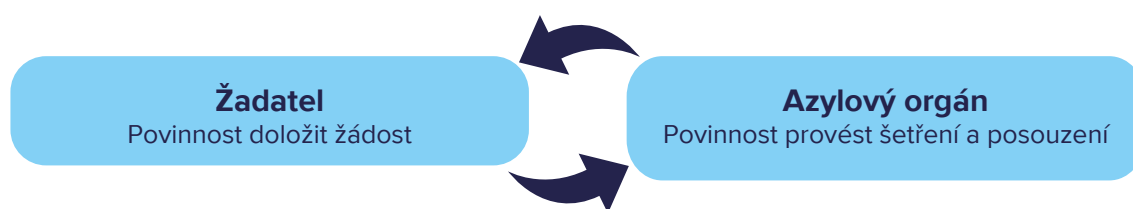
V zásadě je povinností žadatele předložit prvky potřebné k doložení jeho žádosti. Rozhodující orgán je přitom povinen ve spolupráci s žadatelem příslušné prvky žádosti prošetřit a posoudit ⁽³⁶⁾. Žadatel i orgán mají povinnost spolupracovat při posuzování příslušných prvků žádosti ⁽³⁷⁾.

⁽³⁶⁾ Čl. 4 odst. 1 kvalifikační směrnice (přepřacované znění).

⁽³⁷⁾ SDEU, 2012, [M.M.](#), C-277/11, op. cit., pozn. pod čarou [10](#), body 65 a 66.

Obrázek 4. Povinnost spolupracovat

(a) Zkontrolujte, zda žadatel splnil svou povinnost doložit žádost

[[Obsah](#)] [[Kontrolní seznam](#)]

Měli byste žadatele informovat o jeho povinnosti doložit žádost (viz oddíl [1.1.1 písm. b\).bod ii\).](#) „[Informujte žadatele o jejich povinnostech](#)“), z čehož vyplývá povinnost žadatele učinit pravdivé tvrzení, předložit veškeré důkazy, které má k dispozici, a spolupracovat s orgány při posuzování jeho žádosti.

Z ustanovení článku 4 kvalifikační směrnice (přepracované znění) vyplývá, že „doložit“ „znamená učinit tvrzení a předložit písemné a jiné důkazy, jež má žadatel k dispozici“ ⁽³⁸⁾, týkající se jeho věku, původu, příslušných příbuzných, totožnosti, státní příslušnosti (státních příslušností), země (zemí) a místa (míst) předchozího pobytu, předchozích žádostí o azyl, cestovních tras, cestovních dokladů a důvodů žádosti o mezinárodní ochranu ⁽³⁹⁾. To znamená, že žadatel musí učinit kroky na podpoření žádosti tvrzeními a všemi důkazy, které má k dispozici. Žadatel je obvykle lépe než orgán schopen poskytnout informace o jednotlivých aspektech žádosti (o svých obavách a zkušenostech) ⁽⁴⁰⁾.

Způsob, jakým nedostatky při plnění povinnosti žadatele doložit žádost ovlivňují posuzování důkazů, je popsán v oddíle [2.4.1. „Zvážení zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s relevantní skutečností“](#) a oddíl [2.4.2. „Vyvození závěru o relevantních skutečnostech“](#).

- i. Vynaložil žadatel skutečné úsilí, aby poskytl tvrzení a dokumenty, které má k dispozici?

[[Obsah](#)] [[Kontrolní seznam](#)]

Žadatel by vám měl poskytnout všechny relevantní důkazy, které má k dispozici.

Podle článku 4 kvalifikační směrnice (přepracované znění) se povinnost předkládat důkazy vztahuje pouze na důkazy, které **má žadatel k dispozici**. Má se za to, že písemné a jiné důkazy má žadatel k dispozici pouze tehdy, pokud lze důvodně předpokládat, že bude

⁽³⁸⁾ UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU, úplné znění zprávy), květen 2013, op. cit. pozn. pod čarou 15, s. 85.

⁽³⁹⁾ UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU, úplné znění zprávy), květen 2013, op. cit. pozn. pod čarou 15, s. 89.

⁽⁴⁰⁾ ESLP, rozsudek ze dne 23. srpna 2016, [J. K. a další proti Švédsku](#), č. 59166/12, ECLI:CE:ECHR:2016:0823JUD005916612, bod 96. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

schopen si je obstarat ⁽⁴¹⁾. To také znamená, že povinnost žadatele doložit žádost nelze chápat ani jako povinnost předložit důkazy na podporu **každé** skutečnosti.

Žadatel musí vynaložit **skutečné úsilí** ⁽⁴²⁾, aby svou žádost doložil svými tvrzeními a veškerými písemnými a jinými důkazy, které má k dispozici. Rozsah této povinnosti závisí na konkrétním případě. Je třeba vzít v úvahu, jaké prostředky jsou k dispozici pro získání důkazů, jakož i okolnosti, za kterých žadatel opustil svou zemi původu, a obecnou situaci v této zemi. Další faktory, které mohou žadateli rovněž bránit v poskytnutí všech nezbytných důkazů, mohou vycházet z jeho osobní situace a mohou souviset například s jeho fyzickým nebo duševním zdravím, úrovní vzdělání nebo rodinnými vazbami. Individuální okolnosti případu jsou vždy důležité při posuzování toho, do jaké míry byl žadatel schopen splnit své povinnosti.

ii. Byly všechny důkazy předloženy co nejdříve?

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Očekává se rovněž, že žadatel předloží azylovému orgánu veškeré informace a důkazy, které má k dispozici, co nejdříve. Tímto způsobem budete moci řádně a včas určit a posoudit všechny relevantní skutečnosti případu. Dodržování této povinnosti úzce souvisí s povinností orgánu informovat žadatele o jeho povinnostech v azylovém řízení a o prostředcích, které má žadatel k dispozici k poskytnutí důkazů. „Pojem „co nejdříve“ by měl být vykládán s ohledem na okamžik, kdy je žadatel informován v jazyce, kterému rozumí, o své povinnosti doložit žádost.“ ⁽⁴³⁾ (viz oddíl [1.1.1 písm. b\) bod ii „Informujte žadatele o jeho povinnostech“](#)).

Praktický přístup spočívá v projednání se žadatelem, jaké důkazy hodlá předložit, a v dohodnutí se na přiměřeném časovém rámci. Povinnost žadatele předložit informace a důkazy co nejdříve se vztahuje na důkazy, které má k dispozici. Je splněna, když jsou informace nebo důkazy, které jsou k dispozici v pozdější fázi (např. po osobním pohovoru), předloženy co nejdříve.

Při posuzování, zda byla tvrzení nebo jiné důkazy poskytnuty včas, je třeba zohlednit obecné a osobní okolnosti a příslušné zranitelnosti žadatele. Negativní zjištění o věrohodnosti nelze vyvozovat pouze ze skutečnosti, že žadatel při první příležitosti nepředložil určité prvky ⁽⁴⁴⁾.

iii. Podal žadatel uspokojivé vysvětlení pro nedostatek podpůrných důkazů?

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

U některých skutečností případu nemusí být žadatel schopen předložit podpůrné důkazy. Pokud žadatel nemůže splnit svou povinnost předložit všechny důkazy, které má k dispozici, nebo všechny důkazy, o nichž lze rozumně předpokládat, že je má k dispozici, s přihlédnutím

⁽⁴¹⁾ UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU, úplné znění zprávy), květen 2013, op. cit. pozn. pod čarou [15](#), s. 96.

⁽⁴²⁾ Čl. 4 odst. 3 písm. a) kvalifikační směrnice (přepracované znění).

⁽⁴³⁾ UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU, úplné znění zprávy), květen 2013, op. cit. pozn. pod čarou [15](#), s. 102.

⁽⁴⁴⁾ SDEU, rozsudek ze dne 2. prosince 2014, [A., B., C. v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), C-148/13 až C-150/13, EU:C:2014:2406, body 70 a 71. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

k jednotlivým okolnostem, musí poskytnout uspokojivé vysvětlení, proč nemůže předložit podpůrné důkazy pro některé skutečnosti.

Je na vás, abyste posoudili, zda vysvětlení, které žadatel poskytl, proč nemůže předložit další důkazy, lze přijmout. Vysvětlení nabídnuté žadatelem by mělo být zváženo s ohledem na individuální a kontextové okolnosti (viz také oddíl [2.4.1. „Zvážení zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s relevantní u skutečnosti“](#)).

(b) Splňte povinnost odpovědného úředníka provést vyšetřování

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Žadatel musí dostat příležitost předložit všechny relevantní skutečnosti a všechny relevantní důkazy. Je povinností rozhodujícího orgánu zjistit významné prvky žádosti, a to ve spolupráci se žadatelem. Abyste tuto povinnost splnili, musíte postupovat podle následujících kroků.

i. Přiměřeně podpořte osoby se zvláštními procesními potřebami

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Aby bylo možné žádost účinně odůvodnit a předložit její důvody vyčerpávajícím způsobem, mohou někteří žadatelé potřebovat zvláštní procesní záruky. Důvodem může být mimo jiné jejich věk, pohlaví, sexuální orientace, pohlavní identita, zdravotní postižení, závažné onemocnění nebo duševní poruchy. Potřeba zvláštních procesních záruk může být také důsledkem mučení, znásilnění nebo jiných závažných forem psychického, fyzického nebo sexuálního násilí. Zejména děti bez doprovodu mají zvláštní potřeby, které vyžadují přiměřenou podporu ⁽⁴⁵⁾.

Členské státy musí v přiměřené lhůtě po podání žádosti posoudit, zda žadatel potřebuje zvláštní procesní záruky. V takovém případě jim musí členský stát poskytnout přiměřenou podporu ⁽⁴⁶⁾. V případech osob se zvláštními procesními potřebami by měl být zvláštní důraz kladen na vaši úlohu osoby provádějící šetření ⁽⁴⁷⁾. Měli byste shromáždit příslušné informace se zvláštním ohledem na zvláštní potřeby žadatele. Pro správné posouzení a zmírnění vlivu těchto okolností na projednávání případ můžete potřebovat znalecké posudky, například v případech duševních onemocnění nebo zdravotního postižení nebo při řešení následků psychického, fyzického nebo sexuálního násilí (viz také oddíl [1.1.2 písm. k\) „Lékařské, psychiatrické a psychologické zprávy“](#)). Žadateli se zvláštními procesními potřebami byste také měli poskytnout dostatek času na předložení prvků potřebných k doložení jeho žádosti o mezinárodní ochranu a měli byste tyto potřeby zohlednit při vedení osobního pohovoru.

ii. Informujte žadatele o jejich povinnostech

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Výše uvedené povinnosti žadatele jdou ruku v ruce s povinností rozhodujícího orgánu informovat žadatele o všech jeho povinnostech i právech v jazyce, kterému rozumí nebo

⁽⁴⁵⁾ Článek 25 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽⁴⁶⁾ Článek 24 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽⁴⁷⁾ Přiměřená opatření, která musíte přijmout v závislosti na procesních potřebách, lze určit pomocí [Nástroje úřadu EASO pro identifikaci osob se zvláštními potřebami](#), 2016.

o němž se lze důvodně domnívat, že mu rozumí, a zejména jej informovat o jeho povinnosti doložit žádost ⁽⁴⁸⁾. Tyto informace musí zahrnovat skutečnost, že žadatel má povinnost svou žádost doložit, jakož i důsledky, jež bude mít nesplnění této povinnosti. Tyto informace musí být poskytnuty včas, aby žadatel mohl splnit své povinnosti. Poskytnuté informace musí zahrnovat příslušné lhůty pro splnění povinností, čímž se žadateli poskytne dostatečná příležitost předložit všechny prvky. Žadatel by měl rovněž obdržet praktické informace o tom, jakými prostředky může své povinnosti splnit podle vnitrostátních právních předpisů a praxe.

Příklady poskytování informací

Vnitrostátní právní předpisy nebo praxe mohou vyžadovat, aby v pozvánce na osobní pohovor byl žadatel informován o druzích důkazů, které se očekávají během osobního pohovoru, a o obecných povinnostech žadatele během řízení o posouzení žádosti v prvním stupni.

Pokud některé důkazy nemohly být předloženy během osobního pohovoru, přestože je měl žadatel k dispozici, můžete žadateli poskytnout určitý čas na předložení dalších důkazů před posouzením žádosti a/nebo vypracováním rozhodnutí. To bude záviset na vnitrostátní praxi a konkrétních okolnostech žádosti. V takovém případě žadateli během osobního pohovoru sdělíte, jakým způsobem lze dodatečný (důkaz) důkazy předložit, v jakém časovém horizontu má být tento důkaz (důkazy) doručeny azylovému orgánu před vydáním rozhodnutí o žádosti a jaké jsou důsledky nepředložení důkazů ve stanovené lhůtě.

Vysvětlení a informace by měly být zpřístupněny způsobem, který zohledňuje konkrétní situaci žadatele, například způsobem, kterému porozumí dítě, pokud je žadatel dítě (viz oddíl [1.1.1 písm. b\) bod i\)](#). „[Přiměřeně podpořte osoby se zvláštními procesními potřebami](#)“) ⁽⁴⁹⁾.

- iii. Umožněte žadateli předložit všechny relevantní skutečnosti a důkazy prostřednictvím osobního pohovoru

[[Obsah](#)] [[Kontrolní seznam](#)]

Aby žadatelé mohli splnit svou povinnost poskytnout veškeré informace a důkazy, které mají k dispozici, musí mít možnost předložit všechny relevantní skutečnosti a důkazy prostřednictvím osobního pohovoru ⁽⁵⁰⁾. Osobní pohovor je nejdůležitější fází shromažďování informací, protože

⁽⁴⁸⁾ Čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽⁴⁹⁾ EUAA, [Practical Guide on Information Provision – Access to procedure](#) (Praktická příručka pro poskytování informací – Přístup k azylovému řízení), prosinec 2024, oddíl 1.2.3. „Přizpůsobte své komunikační techniky osobní situaci žadatele.“

⁽⁵⁰⁾ Viz oddíl „[Hlavní zásady](#)“, „[písm. d\) Právo žadatele být vyslechnut](#)“. Směrnice o azylovém řízení stanoví pouze přísné výjimky z práva být vyslechnut. V čl. 14 odst. 2 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění) se uvádí: *[o]sobní pohovor o věcné stránce žádosti nemusí být proveden, pokud: rozhodující orgán může na základě dostupných důkazů vydat kladné rozhodnutí o přiznání postavení uprchlíka nebo se rozhodující orgán domnívá, že žadatel není vzhledem k přetrvávající situaci, na niž nemá vliv, k pohovoru způsobilý nebo jej nemůže absolvovat...* Povinnost vyslechnout se vztahuje i na pohovory o přípustnosti (viz článek 34 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění)). Členské státy mohou za určitých podmínek stanovit výjimku u pohovoru o přípustnosti pouze v řízení o přípustnosti následných žádostí (viz články 34 a 42 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění)).

poskytuje žadateli hlavní příležitost doložit žádost. Článek 16 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění) ukládá členským státům povinnost vést osobní pohovory způsobem, který zajistí, „aby měl žadatel dostatečnou příležitost k tomu, aby mohl předložit všechny náležitosti potřebné k doložení žádosti podle článku 4 směrnice 2011/95/EU“.

Jelikož nelze vždy očekávat, že žadatel ví, jaká tvrzení, písemné nebo jiné důkazy mohou být relevantní, povinnost rozhodujícího orgánu spolupracovat ve fázi osobního pohovoru se neomezuje na poskytnutí času a prostoru žadateli. Rozhodující orgán musí rovněž poskytnout žadateli potřebné pokyny, použít vhodné dotazování a vytvořit vhodné podmínky pro shromáždění relevantních údajů k doložení skutečností tvrzených žadatelem ⁽⁵¹⁾.

iv. Požádejte žadatele o vysvětlení nejasností

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Ve spolupráci s žadatelem musíte objasnit všechny relevantní skutečnosti žádosti s ohledem na dostupné důkazy, informace o zemi původu a možné faktory, které mohou způsobit zkreslení (viz oddíl [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#)). Posouzení případu nesmí být založeno na aspektech, které vám nejsou jasné, a nesmí ponechávat prostor pro domněnky, spekulace, dohady, intuici nebo instinktivní pocity.

v. Zabývejte se zjevnými nesrovnalostmi, nedostatkem informací, problémy s věrohodností

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Na případné nesrovnalosti, problémy s věrohodností a nedostatek informací je třeba upozornit žadatele, který by měl dostat možnost tyto body objasnit. Měli byste se také zaměřit na identifikaci jejich příčin, abyste mohli správně posoudit jejich dopad na posouzení věrohodnosti. Měli byste zvážit možnou přítomnost faktorů vedoucích ke zkreslení (viz oddíl [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#)), které by mohly ovlivnit soudržnost a věrohodnost tvrzení žadatele a jeho schopnost poskytnout podrobné informace.

vi. Získejte příslušné informace o zemi původu a další důkazy

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Abyste mohli případ posoudit, měli byste získat relevantní, přesné a aktuální informace o zemi původu, „včetně právních předpisů země původu a způsobu jejich uplatňování“ ⁽⁵²⁾. Viz oddíl [1.2.2. „Formulujte jasně, komplexně a věcně relevantní skutečnosti“](#), kde se dozvíte další podrobnosti. Evropský soud pro lidská práva (ESLP) v této souvislosti usoudil, že azylové orgány jsou obecně v lepším postavení než žadatel, pokud jde o přístup k informacím o celkové situaci, včetně informací o možnosti ochrany v zemi původu ⁽⁵³⁾.

⁽⁵¹⁾ EASO, *Praktická příručka: Osobní pohovor*, prosinec 2014. Viz SDEU, 2012, *M.M.*, C-277/1, op. cit., pozn. pod čarou 10, bod 66. Viz také UNHCR, *Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report* (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU: úplné znění zprávy), květen 2013, op. cit., pozn. pod čarou 15, s. 112.

⁽⁵²⁾ Čl. 4 odst. 3 kvalifikační směrnice (přepřacované znění).

⁽⁵³⁾ ESLP, rozsudek ze dne 23. srpna 2016, *J. K. a další proti Švédsku*, č. 59166/12, ECLI:CE:ECHR:2016:0823JUD005916612, bod 132. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

Rozhodující orgán shromažďuje informace o zemích původu nestranně. Při posuzování důkazů v jednotlivých případech musíte uplatňovat stejný nestranný přístup a zohlednit všechny důkazy, které podporují skutečnosti tvrzené žadatelem, a také důkazy, které hovoří proti těmto skutečnostem. Bez této nestrannosti by povinnost rozhodujícího orgánu provést šetření nebyla v plném rozsahu splněna, protože by se tím nekompenzovala nedostupnost určitých druhů důkazů pro žadatele.

Pro posouzení případu může být nutné i to, abyste získali další důkazy, které si můžete opatřit z vlastní iniciativy. Například [azylové spisy rodinných příslušníků](#), [zdroje ze sociálních sítí](#), [důkazy od jiných vnitrostátních orgánů příslušného členského státu](#) nebo [z jiných členských států](#). Zda budete muset tyto důkazy shromáždit, bude záviset na konkrétních okolnostech žádosti. Pohnutkou k opatření těchto dalších důkazů mohou být například informace, které již máte k dispozici a které by mohly být předmětem dalšího vyšetřování.

Rozhodující orgán bude muset rovněž zvážit veškerá rizika, která žadatel neuvedl, ale o kterých orgán ví a která mohou žadatele vystavit riziku pronásledování nebo vážné újmy po návratu do země původu ⁽⁵⁴⁾. To platí zejména tehdy, pokud rozhodující orgán ví, že žadatel je pravděpodobně příslušníkem skupiny, která je systematicky vystavena pronásledování nebo vážné újmě ⁽⁵⁵⁾. V závislosti na vnitrostátní praxi možná budete muset žadatele informovat a dát mu příležitost se vyjádřit.

Povinnost rozhodujícího orgánu spolupracovat zahrnuje v příslušných případech také zajištění lékařské prohlídky se souhlasem žadatele nebo informování žadatele o tom, že si musí v případě potřeby zajistit lékařskou prohlídku ⁽⁵⁶⁾.

(c) Případně zvažte zvláštní pravidla pro dokládání

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Pokud se použijí během posuzování, je povinností rozhodujícího orgánu, aby doložil, že jsou splněny podmínky pro provedení následujících koncepcí:

- dostupnost ochrany v zemi původu,
- možnost nalézt alternativní vnitrostátní ochranu a
- existence důvodů pro vyloučení ⁽⁵⁷⁾.

Povinnost doložit rozhodnutí nese azylový orgán, i když bylo uznáno, že:

- žadatel již byl pronásledován nebo mu byla způsobena vážná újma (nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy).

⁽⁵⁴⁾ ESLP, rozsudek ze dne 23. března 2016, [F.G. proti Švédsku](#), č. 43611/11, ECLI:CE:ECHR:2016:0323JUD00436111, bod 127. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#). ESLP, rozsudek ze dne 27. října 2020, [M.A. proti Belgii](#), č. 19656/18, ECLI:CE:ECHR:2020:1027JUD001965618, bod 81. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#); ESLP, rozsudek ze dne 21. července 2021, [E.H. proti Francii](#), č. 39126/18, ECLI:CE:ECHR:2021:0722JUD003912618, bod 132. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁵⁵⁾ ESLP, rozsudek ze dne 23. března 2016, [F.G. proti Švédsku](#), č. 43611/11, ECLI:CE:ECHR:2016:0323JUD00436111, bod 127. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#). ESLP, rozsudek ze dne 27. října 2020, [M.A. proti Belgii](#), č. 19656/18, ECLI:CE:ECHR:2020:1027JUD001965618, bod 81. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#); ESLP, rozsudek ze dne 21. července 2021, [E.H. proti Francii](#), č. 39126/18, ECLI:CE:ECHR:2021:0722JUD003912618, bod 132. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁵⁶⁾ Viz článek 18 směrnice o azylovém řízení (přepřpracované znění).

⁽⁵⁷⁾ EASO, [Praktická příručka: Podmínky pro získání nároku na mezinárodní ochranu](#), duben 2018. EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktická příručka o používání alternativní vnitrostátní ochrany), květen 2021. EASO, [Praktická příručka: Vyloučení](#), leden 2017.

V tomto případě musí orgán uvést „závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat“⁽⁵⁸⁾.

Ačkoli rozhodující orgán má povinnost doložit splnění podmínek pro použití výše uvedených pojmů, rozhodující orgán i žadatel musí i nadále spolupracovat při shromažďování a poskytování všech relevantních důkazů, které umožní posouzení těchto podmínek.

Pokud žadatel pochází ze země, která je označena jako bezpečná země původu, může individuální posouzení začít zaměřením se na povinnost žadatele doložit svou žádost předložením všech prvků, které naznačují, že daná země není v jeho konkrétní situaci bezpečná⁽⁵⁹⁾.

Tyto situace jsou podrobněji vysvětleny v oddílech níže.

i. Je v zemi původu dostupná ochrana?

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

I když žadatel musí svou žádost doložit (nebezpečí pronásledování / vážné újmy v případě návratu do země původu), důkazní břemeno, že v zemi původu je dostupná ochrana (opačné tvrzení), nesete vy.

Abyste potvrdili dostupnost ochrany v zemi původu, měli byste v procesu zjišťování relevantních skutečností žádosti zjistit, zda se žadatel pokusil požádat o ochranu u příslušných orgánů/aktérů; proč ne, pokud tak neučinil; u kterých orgánů/aktérů o ochranu požádal, jaký byl výsledek tohoto opatření a zda je ochrana dostupná, účinná a není pouze dočasná⁽⁶⁰⁾.

ii. Lze využít alternativní vnitrostátní ochranu?

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Stanoví-li tak vnitrostátní právo, můžete tvrdit, že vnitrostátní ochrana před pronásledováním nebo vážnou újmou je žadateli účinně dostupná v části země původu. V této situaci musíte určit oblast a prokázat, že existuje část dané země, kam může bezpečně a legálně odcestovat, je mu do ní umožněn vstup a lze důvodně předpokládat, že se v ní může usadit⁽⁶¹⁾.

Na podporu tohoto zjištění musíte při určování relevantních skutečností zvážit obecné okolnosti panující v dané části země a ve vztahu k osobní situaci žadatele. Zajistěte, aby z příslušných zdrojů, jako je agentura EUAA, UNHCR a příslušné mezinárodní organizace pro lidská práva, byly získány relevantní, přesné a aktuální informace o zemích původu týkající se celkové situace v zemi i situace v určeném regionu ochrany v dané zemi.

⁽⁵⁸⁾ Čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice (přepracované znění).

⁽⁵⁹⁾ Články 36 a 37 směrnice o azylovém řízení (přepracované znění). Další informace o tomto pravidle pro odůvodnění naleznete v EUAA, *Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis* (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému - soudní analýza), 2. vydání, 2023.

⁽⁶⁰⁾ Článek 7 kvalifikační směrnice (přepracované znění).

⁽⁶¹⁾ Článek 8 kvalifikační směrnice (přepracované znění).

Je-li původcem pronásledování nebo vážné újmy stát nebo státní subjekt, měli byste vycházet z domněnky, že účinná vnitřní ochrana není žadateli dostupná. Je-li žadatelem dítě bez doprovodu, mělo by být součástí vašeho šetření ohledně dostupnosti účinné ochrany mimo jiné zjištění týkající se dostupnosti náležité péče a opatrovnictví, které jsou v nejlepším zájmu tohoto dítěte bez doprovodu. Další informace o alternativní vnitrostátní ochraně naleznete v praktické příručce agentury EUAA k tomuto tématu ⁽⁶²⁾.

iii. Uplatní se vyloučení z mezinárodní ochrany?

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

V rámci zjišťování relevantních skutečností (před právním posouzením) můžete určit prvky, které by mohly vést k vyloučení žadatele z mezinárodní ochrany. Pokud se domníváte, že by žadateli měla být odepřena ochrana na základě důvodů pro vyloučení, musíte svůj závěr doložit ⁽⁶³⁾. Vyloučení musí být založeno na jasných a věrohodných důkazech. Žadatel musí mít možnost zpochybnit důkazy, které byly použity na podporu vyloučení. Více informací je uvedeno v praktické příručce úřadu EASO o vyloučení ⁽⁶⁴⁾.

iv. Byl žadatel již v minulosti vystaven pronásledování nebo vážné újmě (či přímé hrozbě pronásledování či vážnou újmu)?

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Během posuzování můžete dospět k závěru, že žadatel doložil skutečnost, že byl v zemi původu vystaven pronásledování nebo vážné újmě nebo že mu takové pronásledování nebo újma přímo hrozilo. To je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že se pronásledování nebo způsobení vážné újmy již nebude opakovat ⁽⁶⁵⁾. Je vaší povinností prokázat, zda takovéto závažné důvody existují.

v. Pochází žadatel z bezpečné země původu označené podle vnitrostátních právních předpisů?

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Některé členské státy označily určité země za bezpečné země původu v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy. Během procesu určení bezpečné země původu vaše vnitrostátní orgány již danou zemi posoudily a dospěly k závěru, že v dané zemi obecně a trvale nehrozí pronásledování nebo vážná újma a že státní ochrana je dostupná a přístupná. Toto určení by mělo vycházet z relevantních, přesných a aktuálních informací o zemi původu, a proto vaši povinnost prošetřit celkovou situaci v zemi původu lze považovat za splněnou. V důsledku toho lze individuální posouzení žádosti zahájit tím, že se zaměříte na povinnost žadatele doložit svou žádost tím, že uvede skutečnosti, které svědčí o tom, že:

- jeho zemi původu nelze považovat za bezpečnou v jejích konkrétní situaci

⁽⁶²⁾ EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktická příručka o uplatňování alternativní vnitrostátní ochrany), květen 2021.

⁽⁶³⁾ Články 12 a 17 kvalifikační směrnice (přepřacované znění).

⁽⁶⁴⁾ EASO, [Praktická příručka o vyloučení](#), leden 2017.

⁽⁶⁵⁾ Čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice (přepřacované znění).

a/nebo že

- na základě jednotlivých aspektů není účinná ochrana, která je obecně dostupná v jejich zemi původu, dostupná nebo není účinná v jejich konkrétní situaci.

Toto vyšetření musí proběhnout v rámci individuálního posouzení. Musíte se také ujistit, že vaše posouzení vychází z informací o zemích původu, které jsou stále aktuální. Pokud tomu tak není, měli byste provést další rešerši informací o zemích původu, pokud by byla zapotřebí.

1.1.2. Shromážděte důkazy relevantní pro žádost

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Vaší povinností je prošetřit a prozkoumat dostupné důkazy a hledat další důkazy (viz oddíl [1.1.1. písm. b\) bod vi](#)). „Získejte příslušné informace o zemi původu a další důkazy“) a případně žadatele vyzvěte, aby předložil další důkazy, o nichž se dá rozumně předpokládat, že je lze poskytnout.

Pro vysoce kvalitní rozhodování je nezbytné, abyste žadateli pomohli tím, že mu poskytnete příležitost předložit veškeré relevantní důkazy a důkladně je prozkoumáte.

Měli byste se ujistit, že rozumíte relevanci všech důkazů předložených žadatelem pro účely žádosti. Je osvědčeným postupem se žadatele zeptat, co chce předloženými důkazy prokázat.

V některých situacích můžete navíc považovat za nezbytné získání dalších informací, abyste objasnili všechny relevantní skutečnosti případu.

Předkládání důkazů není ničím omezeno. To znamená, že žadatel může na podporu své žádosti předložit jakýkoli druh důkazů (např. hmotné důkazy, jako jsou dokumenty nebo předměty jakéhokoli druhu, nebo nehmotné důkazy, například na základě informací dostupných na internetu) a vy byste je měli přijmout. Nemělo by však být požadováno ani přijímáno předkládání důkazů, které se mohou dotknout důstojnosti žadatele (viz oddíl [1.1.2. písm. n](#)) „Důkazy, které porušují základní práva žadatele“).

Žadatelé mohou předložit důkazy na podporu svých tvrzení při podání žádosti nebo v kterékoli jiné fázi řízení, a to i v přiměřené lhůtě po osobním pohovoru.

Za tímto účelem je důležité zaznamenat do spisu žadatele všechny předložené důkazy s uvedením data a času jejich předložení, neboť okamžik předložení důkazu může mít vliv na posouzení věrohodnosti.

Nezapomeňte na důvěrnost

Nezapomeňte, že při shromažďování důkazů musíte zajistit, aby žadatel nebo příbuzné osoby nebyli vystaveni riziku. Musí být dodržena zásada důvěrnosti ⁽⁶⁶⁾.

Kromě svých vlastních tvrzení během osobního pohovoru a/nebo prostřednictvím písemného podání mohou žadatelé předložit podpůrné důkazy v různých formách. Níže naleznete pokyny k nejběžnějším druhům důkazů, které lze předložit nebo shromáždit, a k tomu, jak s každým z nich nakládat.

(a) Ústní tvrzení

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Ústní tvrzení žadatele jsou někdy jediným dostupným důkazem v žádosti. Zásadní je ústní vyjádření uchazeče během osobního pohovoru. Proto je nezbytné vést pohovor tak, abyste zajistili, že od žadatele získáte kvalitní, relevantní a spolehlivé důkazy. Použití vhodných technik pohovoru, zejména v případě dětí a zranitelných osob (včetně osob, které zažily negativní životní události), je nezbytné k zajištění toho, aby byly všechny informace získány podle nejlepších znalostí a schopností žadatele.

Během pohovoru je důležité, abyste se soustředili na [základní prvky](#) tvrzení, a ne na ty okrajové. Pokud kladete důraz na okrajová fakta nebo jim věnujete hodně času, zejména na začátku pohovoru, může to být pro uchazeče zavádějící, jaká jsou důležitá základní fakta, která je třeba uvést.

Související publikace agentury EUAA

Pokyny, jak shromažďovat kvalitní důkazy prostřednictvím osobního pohovoru a jak vést pohovory zaměřené na žadatele, lze nalézt v příručce EASO, [Praktická příručka: Osobní pohovor](#), prosinec 2014.

(b) Písemná tvrzení

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Pokud jsou při podání žádosti předložena písemná tvrzení, mohou vám pomoci při přípravě pohovoru, neboť mohou poskytnout informace o důvodech útěku, o obavách a budoucím riziku a o totožnosti a osobní situaci žadatele. Jako další důkazy na podporu žádosti mohou být rovněž přijata písemná tvrzení, která doplňují ústní tvrzení shromážděná během pohovoru. Ve výjimečných případech mohou písemná tvrzení také představovat jediná tvrzení, která jsou k dispozici, pokud se ze zvláštních důvodů pohovor neuskuteční (viz oddíl [„Hlavní zásady, písm. d\) „Právo žadatele být vyslechnut“](#)).

⁽⁶⁶⁾ Pro více informací viz oddíl [„Hlavní zásady, písm. e\) Důvěrnost“](#) a EASO, [Praktická příručka o využívání informací o zemích původu azylovými rozhodčími při posuzování žádostí o azyl](#), prosinec 2020.

Písemná tvrzení by mohla být užitečná zejména v případě těžce traumatizovaných žadatelů nebo žadatelů s duševními poruchami či postižením. Písemná forma může těmto žadatelům poskytnout pocit bezpečí a vodítko, kterým se mohou řídit během osobního pohovoru, zejména v případech, kdy by mohli mít potíže si vzpomenout.

Písemná tvrzení mohou být sepsána spontánně žadatelem jako doplnění k ústním tvrzením nebo mohou být výsledkem žádosti orgánu o vyplnění obecného nebo specifického dotazníku nebo formuláře.

Písemná tvrzení jsou sice užitečným důkazem, mějte však na paměti, že jejich obsah a konkrétnost podrobností mohou být ovlivněny kontextem, v němž byla napsána. Mezi scénáře, kdy by okolnosti mohly ovlivnit obsah písemného tvrzení, patří například: tvrzení sepsaná bezprostředně po zadržení za nelegální překročení hranice; tvrzení sepsaná v přítomnosti uniformované pohraniční stráže nebo policistů; tvrzení sepsaná osobou, která je pod vlivem převaděčů, obchodníků s lidmi nebo jiných členů komunity. Věnujte těmto okolnostem zvláštní pozornost při porovnávání těchto tvrzení s jinými dostupnými důkazy (jako jsou tvrzení poskytnutá během osobního pohovoru) a pokud možno poskytněte žadateli příležitost k vyjasnění předtím, než dospějete k negativnímu závěru ohledně zjištění o věrohodnosti.

(c) Doklady totožnosti a další písemné důkazy

[Obsah] [\[Kontrolní seznam\]](#)

Písemné důkazy mohou zahrnovat různé druhy průkazů totožnosti, cestovních dokladů, certifikátů (občanský stav, narození, rodinný stav, státní příslušnost atd.), zatýkacích rozkazů, soudních rozhodnutí nebo rozsudků, vytištěných e-mailů, dopisů nebo svědectví od politických či jiných skupin, členských průkazů, mediálních zpráv, fotografií, lékařských dokumentů, novin atd. Mezi další materiální důkazy mohou patřit oblečení, malby, USB flash disky nebo SIM karty, telefony, amulety nebo jiné předměty. Nehmotnými důkazy mohou být internetové stránky, například odkazy na sociální sítě.

Při shromažďování důkazů se můžete setkat s mnoha různými druhy důkazů, např. s důkazy předloženými žadatelem, s vámi shromážděnými důkazy nebo jinak dostupnými důkazy (protože je žadatel předložil v jiném řízení nebo protože vyšly najevo díky určitému vyšetřovacímu kroku).

Veškeré dokumenty předložené žadatelem jako důkaz na podporu jeho žádosti musí být důkladně prozkoumány. Nejprve byste se měli ujistit, že chápete, které dokumenty jsou předloženy a v čem jsou důležité pro žádost. Je osvědčeným postupem zeptat se žadatele, co chce prokázat každým předloženým dokumentem.

Dokumenty nebo jiné důkazy mohou být předloženy v originále nebo jako kopie a mohou zahrnovat soukromé materiály i úřední dokumenty.

Měli byste se ujistit, že máte dostatek informací týkajících se důkazů, abyste porozuměli obsahu důkazů, okolnostem, za nichž byl doklad vydán (kdy, kým, za jakým účelem atd.) a jak žadatel důkazy získal. Během osobního pohovoru projděte všechny dokumenty co nejpodrobněji, abyste zjistili, zda máte dostatek informací, abyste je mohli dále posoudit, nebo zda je třeba od žadatele získat další vysvětlení.

Los pasaportes, por ejemplo, deben comprobarse en busca de sellos de entrada o salida, visados, pruebas de retorno al país de origen, etc., a fin de confirmar tanto el historial de inmigración del solicitante como su relato de los acontecimientos a efectos de la evaluación de la credibilidad en una fase posterior (paso 2). En otro ejemplo, si el solicitante ha presentado documentos que no se espera que obren en su poder, debe dársele la oportunidad de explicar cómo los ha obtenido.

Například cestovní pasy by měly být zkontrolovány, zda neobsahují vstupní/výstupní razítka, víza, důkazy o návratu do země původu atd., aby se potvrdila imigrační historie žadatele a jeho popis událostí pro účely posouzení věrohodnosti v pozdější fázi (krok 2). Jiným příkladem pak může být, pokud žadatel předloží dokumenty, o nichž se nepředpokládá, že je bude mít k dispozici. Měl by dostat příležitost vysvětlit, jak je získal.

Pokud je to možné, měli byste také získat informace o všeobecně předpokládaném obsahu a formě všech předložených dokumentů (např. zatykačů, soudních předvolání). Tyto informace lze získat prostřednictvím příslušných informací o zemích původu nebo prostřednictvím zvláštního ověřovacího postupu. Ověření dokladů by mělo být provedeno pokud možno před osobním pohovorem. Žadatel tak bude mít možnost vysvětlit případná negativní zjištění týkající se pravosti předložených důkazů. Ověření dokumentů lze provést již od okamžiku registrace žádosti, pokud jsou dokumenty v té době k dispozici. V závislosti na vnitrostátní praxi a možnostech může ověřování (určitých kategorií) dokumentů provádět specializované oddělení nebo orgán. Další informace naleznete v kroku 2, oddíle [2.1. Posuďte písemné a jiné důkazy](#) a praktickou příručku agentury EUAA k registraci ⁽⁶⁷⁾. Ověřování je třeba provádět způsobem, který zajistí dodržování zásady důvěrnosti (viz výše oddíl „[Hlavní zásady, písm. e\)](#) [Důvěrnost](#)“) ⁽⁶⁸⁾.

(d) Informace o zemi původu

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Dostupnost vysoce kvalitních informací o zemích původu má zásadní význam pro rozhodovací proces ⁽⁶⁹⁾. Musíte si být jisti, že dostupné informace o zemi původu jsou relevantní, přesné a aktuální a že pocházejí z různých spolehlivých a nezávislých zdrojů. Informace o zemích původu by měly být co nejkonkrétnější a neměly by se omezovat na obecnou situaci v zemi původu. Jelikož každý zdroj má své vlastní hledisko a klade důraz na jiné věci, měly by být konzultovány různé zdroje a různé druhy zdrojů, aby bylo dosaženo co nejkomplexnějšího a nejvyváženějšího obrazu, včetně zohlednění informací získaných od agentury EUAA, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a příslušných organizací pro lidská práva ⁽⁷⁰⁾. Informace o zemi původu by měly být objektivní a přístup k jejich shromažďování by měl být nestranný, což znamená, že osoba, která je shromažďuje, by neměla hledat informace o zemích původu, které podporují buď pouze negativní, nebo pozitivní posouzení ⁽⁷¹⁾.

⁽⁶⁷⁾ EASO, [Praktický nástroj týkající se registrace – Podávání žádostí o mezinárodní ochranu](#), prosinec 2021.

⁽⁶⁸⁾ Článek 30 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽⁶⁹⁾ Čl. 4 odst. 3 kvalifikační směrnice (přepřacované znění) a čl. 10 odst. 3 písm. b) směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽⁷⁰⁾ Čl. 10 odst. 3 písm. b) směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽⁷¹⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – soudní analýza), druhé vydání, 2023.

Ve svém rozhodnutí musíte pokud možno uvést všechny zdroje, které jste při své posuzování použili.

Související publikace agentury EUAA

EASO, [Praktická příručka o využívání informací o zemích původu azylovými rozhodčími při posuzování žádostí o azyl](#), prosinec 2020, poskytuje informace o tom, jak používat informace o zemi původu v různých fázích posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, včetně posuzování věrohodnosti. Kromě nalezení podrobnějších informací o tom, jak při posuzování věrohodnosti používat informace o zemi původu, obsahuje příručka informace o tom, co se rozumí relevantními a přesnými informacemi o zemi původu nebo informacemi o zemi původu, které jsou aktuální a byly získány z různých zdrojů.

(e) Azylové spisy rodinných příslušníků

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Aby mohl rozhodující orgán provést řádné posouzení s kompletní znalostí faktů, může být nutné, aby přezkoumal související azylové spisy, které má k dispozici. To může zahrnovat žádosti, které se týkají stejných skutečností nebo okolností, jako jsou azylové spisy rodinných příslušníků, protože obavy vyjádřené žadatelem mohou úzce souviset se situací ostatních rodinných příslušníků ⁽⁷²⁾. Někdy se žadatel odkáže na spis příbuzného a předloží části týkající se jeho spisu. Se spisy rodinných příslušníků by se nicméně mělo zacházet jako s důvěrnými (viz oddíly „[Hlavní zásady](#)“, „[Důvěrnost](#)“ a „[Právo na soukromý život a respektování lidské důstojnosti](#)“). V závislosti na vnitrostátních předpisech a obsahu informací může použití těchto důkazů vyžadovat souhlas dotčeného rodinného příslušníka.

V některých případech může sdělení citlivých informací z jiných spisů vystavit rodinné příslušníky vážnému riziku nebo ohrožit jejich bezpečnost. To by se týkalo situací sexuálního a genderově podmíněného násilí, zneužívání dětí, zanedbávání, násilí a vykořisťování, sexuální orientace, genderové identity, genderového vyjádření nebo pohlavních znaků atd. V těchto situacích nelze důkazy sdělit, budete tak muset prozkoumat problémy a objasnit případná negativní zjištění o věrohodnosti bez sdělení těchto informací.

(f) Informace od jiných osob / svědecké výpovědi

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Kromě informací poskytovaných kvalifikovanými odborníky v jejich oboru (viz níže [písm. j\)](#) „[Jazyková analýza, posouzení nebo indikace](#)“, [písm. k\)](#) „[Lékařské, psychiatrické a psychologické zprávy](#)“, [písm. m\)](#) „[Zprávy od jiných odborníků](#)“) může být předloženo nebo vyžádáno svědectví od jiných jednotlivců nebo skupin, které může pomoci při posuzování věrohodnosti výpovědi nebo osobní situace žadatele. Tato svědectví mohou pocházet z nejrozličnějších zdrojů, včetně rodinných příslušníků, partnerů, škol, politických a náboženských skupin. Za určitých okolností nabývají výpovědi zvláštního významu, například

⁽⁷²⁾ EASO, [Praktická příručka o využívání informací o zemích původu azylovými rozhodčími při posuzování žádostí o azyl](#), prosinec 2020.

tvrzení poskytnuta doprovázejícími dospělými osobami jménem nezletilých žadatelů. Důležité informace mohou pocházet také ze svědectví ustanoveného zákonného zástupce dítěte, jakož i učitelů, sociálních pracovníků nebo pracovníků ubytovacího střediska, kteří jsou s dítětem v úzkém kontaktu.

Při shromažďování takových důkazů je třeba věnovat zvláštní pozornost možné důvěrné povaze tohoto svědectví.

(g) Informace dostupné na sociálních sítích

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Informace, které se shromažďují na sociálních sítích, mohou být různého druhu. Žadatelé se při dokládání své žádosti často spoléhají na informace dostupné na sociálních sítích, ať už se jedná o informace obecné (například články na blozích nebo svědectví týkající se obecné situace v zemi původu v souvislosti s určitou skutečností uvedenou v jejich žádosti), nebo konkrétnější (například příspěvky na platformách sociálních sítí, jejich vlastní příspěvky na internetu nebo veřejně dostupné fotografie, na kterých jsou zachyceni a které byly pořízeny během nějaké události nebo za určité situace atd.).

Také rozhodující orgán může shromažďovat takovéto informace, které jsou veřejně dostupné na sociálních sítích, a může je použít jako důkaz. Tyto informace mohou být obzvláště zajímavé v případě, že v souvislosti s určitým tématem nebo událostí nejsou k dispozici žádné jiné zdroje, které by nahradily nedostatek formálních informací o zemi původu, nebo například z důvodu velmi nedávné události.

Informace shromážděné na sociálních sítích mohou žádost odůvodnit, ale také odhalit nepřesné nebo nespolehlivé informace. Informace dostupné na sociálních sítích však vzhledem ke své specifické povaze přinášejí řadu problémů a měly by být používány a vyhodnocovány opatrně (viz krok 2, oddíl [2.1.4 písm. c\)](#) „[Obsah shromážděný prostřednictvím sociálních sítí](#)“⁽⁷³⁾).

(h) Důkazy od jiných vnitrostátních orgánů odpovědného členského státu

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Je možné, že jiné složky státu mohou mít k dispozici informace, které mohou pomoci při zjišťování relevantních skutečností žádosti. Může být například vhodné požádat o informace, jako jsou:

- Shody otisků prstů v systému Eurodac.

Informace ze systému Eurodac lze například použít k rekonstrukci trasy cesty žadatele, jeho nelegálních vstupů a pobytů a předchozích žádostí o azyl.

⁽⁷³⁾ EUAA, [Qualification for international protection \(Directive 2011/95/EU\) – Judicial analysis](#) (Podmínky pro získání mezinárodní ochrany (směrnice 2011/95/EU) – soudní analýza), 2. vydání, 2023, oddíl 1.10.3.4. Činnosti *sur place* a používání sociálních sítí; a Vrchní soud (senát pro imigrační a azylové otázky, IAC), (Spojené království), rozsudek ze dne 20. ledna 2022, XX (PJAK – činnosti *sur place* – Facebook) Írán CG [2022] UKUT 23 (IAC).

- Oddací listy.
- Policejní/trestní/soudní záznamy.
- Informace uvedené v žádostech o víza, například prostřednictvím Vízového informačního systému.
- Záznamy z Vízového informačního systému mohou objasnit totožnost a cestovní doklady, které žadatel vlastní.
- Informace dostupné prostřednictvím Schengenského informačního systému.

Schengenský informační systém může poskytovat informace například o otázkách veřejné bezpečnosti souvisejících s žadatelem, v souvislosti s trestním řízením, používáním padělaných dokladů nebo se zranitelností.

(i) Informace z jiných členských států

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Za určitých okolností může být vhodné požádat o informace o žadateli z jiného členského státu, kde daná osoba dříve pobývala nebo kde požádala o ochranu.

Je možné požádat o kopie částí azylového spisu žadatele, jehož žádost o mezinárodní ochranu byla zamítnuta v jiném členském státě nebo přidružené zemi, pokud se nařízení (EU) č. 604/2013 ⁽⁷⁴⁾ na žadatele již nevztahuje nebo se na něj nepoužije. Tyto informace mohou být použity k posouzení žádosti v zemi azylu, neboť mohou poskytnout relevantní informace ve vztahu k předchozím tvrzením žadatele a důkazům, které žadatel předložil během tohoto jiného řízení.

Jakékoli žádosti o získání kopií prvků azylového spisu z jiné země mohou vyžadovat souhlas žadatele z důvodu důvěrnosti.

Související publikace agentury EUAA

Podrobné pokyny k žádostem o informace zaslaným jiným členským státům naleznete v dokumentu EASO, [Recommendations on Information Exchange between Dublin Units](#) (Doporučení pro výměnu informací mezi jednotkami dublinského systému), prosinec 2021.

(j) Jazyková analýza, posouzení nebo indikace

[Obsah] [Kontrolní seznam]

V závislosti na vnitrostátní praxi můžete mít přístup k individuálnímu jazykovému posouzení, indikaci nebo analýze, které vám poskytnou určité (více či méně formální) návrhy týkající se pravděpodobného místa původu nebo etnického profilu žadatele. Jazyková analýza neodhaluje zemi státní příslušnosti žadatele jako takovou, ale místo (nebo jedno z míst), kde se žadatel socializoval tím, že zde pobýval delší dobu a byl v interakci s komunitou. Mějte na

⁽⁷⁴⁾ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 604/2013](#) ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění) (Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013) (rovněž označované jako nařízení Dublin III).

paměti, že jazyk může sestávat z různých nářečí v závislosti na regionu původu nebo společenské třídě mluvčího a že v jednom městě se může hovořit několika jazyky, včetně ostrůvků diasporních komunit. V některých zemích původu může být dialekt jazyka spojen spíše s etnickým původem nebo klanovou příslušností než s místem původu nebo bydliště. Mluvený jazyk je také proměnlivý, protože slovní zásoba a výslovnost se mohou měnit v závislosti na kontextu pobytu žadatele. Žadatel, který má státní příslušnost, kterou uvádí, nemusí být schopen mluvit svým národním jazykem nebo jím může mluvit jen s obtížemi, například pokud dlouhodobě žil v zahraničí.

Existuje celá škála možných jazykových posouzení – od formálních vědeckých postupů po neformálnější postupy. Jejich spolehlivost se tedy může lišit v závislosti na způsobu, jakým jsou analýzy nebo hodnotící zprávy vypracovány (jazykovými experty nebo umělou inteligencí, na základě zvukových nahrávek žadatelů, na základě kontrolních seznamů slovní zásoby atd.).

Metody jazykové indikace je třeba jasně odlišit od metod jazykové analýzy. Metody jazykové indikace jsou méně spolehlivé než jazyková analýza a nelze je použít jako důkaz u soudu, ale lze je provést rychleji za účelem první indikace žadatelů, u nichž uváděné místo původu neodpovídá jazyku, kterým hovoří. Jakmile je tato indikace zaznamenána, je nezbytné další posouzení, a to buď prostřednictvím důkladné jazykové analýzy, nebo pohovoru za účelem ověření země státní příslušnosti, nebo kombinací obou.

Je důležité si uvědomit, že jazykové posouzení nebo indikace, včetně použití kontrolních seznamů, by měly být při posuzování věrohodnosti používány s velkou opatrností.

(k) Lékařské, psychiatrické a psychologické zprávy

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

V závislosti na konkrétním případě a osobní situaci žadatele mohou být pro posouzení velmi cenné lékařské zprávy, včetně psychiatrických a psychologických, protože mohou objasnit různé aspekty žádosti.

- Mohou vám napovědět, zda je žadatel schopen shromažďovat a/nebo předkládat důkazy, včetně ústních a písemných tvrzení. Lékařské zprávy jako takové mohou ovlivnit nejen vaše očekávání ve vztahu ke schopnosti žadatele doložit svou žádost, ale také způsob, jakým posuzujete věrohodnost jeho výpovědi (o faktorech zkreslení viz oddíl [2.3.1. „Faktory týkající se žadatele“](#) v kroku 2).

Příklad dopadu lékařských zpráv na shromažďování informací

Žadatel, který trpí posttraumatickou stresovou poruchou (PTSD), nemusí být schopen podniknout kroky, které by za normálních okolností byly nutné ke shromáždění důkazů, které má k dispozici.

- Z toho můžete orientačně vyvodit, jaké zvláštní procesní záruky je třeba zavést.
- Lze to považovat za důkaz podporující relevantní skutečnosti týkající se událostí v minulosti, o kterých žadatel tvrdí, že je prožil.

Příklad důkazů dokládajících události v minulosti

Žadatel předkládá lékařské potvrzení o jizvách, které má na těle a které jsou podle jeho tvrzení důsledkem mučení v zemi původu.

- To může poskytnout vodítka ohledně osobních okolností, které mohou ovlivnit posouzení rizik, nebo další podpůrná vodítka.

Příklad důkazů dokládajících osobní situaci

Pokud žadatel v závislosti na vnitrostátní praxi předloží lékařské potvrzení prokazující, že žije se zdravotním postižením, pokud tato okolnost může být považována za prokázanou, a v závislosti na konkrétním daném případě a závažnosti zdravotního postižení, lze to považovat za přitěžující okolnost. To platí v případech, kdy dochází k nevybíravému násilí v rámci vnitrostátního nebo mezinárodního konfliktu, a může to ovlivnit posouzení rizik.

Vyžádání odborného posudku může být obzvláště užitečné v případech žadatelů s duševními problémy, diagnostikovanou psychickou nebo fyzickou poruchou, chronickým onemocněním, zdravotním postižením nebo mimo jiné u žadatelů, kteří zažili závažné formy násilí, jsou obětí mučení nebo obětí obchodování s lidmi.

Vaší úlohou je identifikovat žadatele s možnými zranitelnostmi a zvláštními potřebami a následně může být v závislosti na vnitrostátní praxi vaší úlohou předat je do péče odborníků k objasnění jejich tělesného a duševního stavu.

Žadatelé mohou rovněž spontánně předložit jakýkoli druh lékařského dokladu. Otázka se tedy bude týkat průkazní hodnoty důkazů (viz krok 2, oddíl [2.1.4 písm. a\) „Lékařské a psychologické zprávy“](#)). Užitečným důkazem mohou být klinické záznamy nebo předpisy léčivých přípravků. Znalecké posudky mohou být vyhotoveny v zemi původu žadatele, v tranzitní zemi nebo v přijímající zemi.

Istanbulský protokol ⁽⁷⁵⁾

Istanbulský protokol je soubor mezinárodních norem, jimiž se řídí vyšetřování obětí mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Protokol pomáhá odborníkům, kteří dokumentují známky mučení nebo jiného nelidského zacházení.

Lékařsko-právní hodnocení prováděná podle Istanbulského protokolu podporují dokumentaci jak duševních, tak fyzických známek mučení nebo jiného nelidského zacházení. Rovněž podporují dokumentaci dopadu takového zacházení na danou osobu. Poskytují tak standardizované posouzení, které jde nad rámec fyzických známek potenciálního špatného zacházení.

Doporučení k podstoupení takového lékařsko-právního posouzení může být zvláště důležité, například pokud existují náznaky, že žadatel není schopen poskytnout souvislou výpověď o svých minulých zážitcích v důsledku traumatizace.

(l) Posouzení věku

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Posuzování věku je proces, jehož prostřednictvím se orgány snaží odhadnout chronologický věk nebo věkové rozpětí dané osoby s cílem stanovit, zda je daný jedinec nezletilý, nebo dospělý ⁽⁷⁶⁾. Žádné metody posuzování věku však nemohou s jistotou stanovit věk dané osoby a posouzení věku by se nemělo používat zbytečně. Pouze v případě důvodných pochybností o věku nezletilého nebo zletilého žadatele může příslušný orgán požádat, aby žadatel podstoupil posouzení věku, které vyžaduje lékařské vyšetření. Pokud po posouzení věku žadatele přetrvávají pochybnosti, musíte předpokládat, že žadatel je nezletilý ⁽⁷⁷⁾. Více informací naleznete v praktické příručce agentury EUAA k tomuto tématu ⁽⁷⁸⁾.

(m) Zprávy od jiných odborníků

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Mohou být k dispozici také zprávy od jiných odborníků, například zprávy vypracované jinými odborníky se specializovanými pravomocemi nebo odborníky, kteří jsou s žadatelem v obvyklém kontaktu.

Žadatel může předložit důkazy sám nebo vy můžete mít přístup například ke zprávám odborníků na ochranu dětí nebo na sexuální a genderově podmíněné násilí. Důkazy od jiných odborníků mohou zahrnovat zprávy a jiné druhy informací vypracované odborníky na konkrétní problematiku, jako jsou kulturní a náboženské otázky ⁽⁷⁹⁾.

⁽⁷⁵⁾ Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva, *Istanbul Protocol: Manual on the effective investigation and documentation of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment* (Istanbulský protokol: Příručka k účinnému vyšetřování a dokumentování mučení a jiného krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestání), série odborných školení č. 8/Rev. 1, 2004.

⁽⁷⁶⁾ EASO, *Praktická příručka k posuzování věku – druhé vydání*, září 2018.

⁽⁷⁷⁾ Viz čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení (přepracované znění).

⁽⁷⁸⁾ Pro více informací o věku jako významné skutečnosti, dostupných důkazech a o širokém výkladu přijatých dokumentů a analýze důkazů viz EASO, *Praktická příručka k posuzování věku – druhé vydání*, září 2018, s. 24, 45 a 47.

⁽⁷⁹⁾ Čl. 10 odst. 3 písm. d) směrnice o azylovém řízení (přepracované znění).

Tvrzení nebo zprávy odborníků, kteří jsou s žadatelem v kontaktu, mohou být rovněž užitečné v tom smyslu, že vás upozorní na některé aspekty, jako jsou potenciální zdravotní problémy, o nichž byste měli vědět, ale které (ještě) nebyly ověřeny lékařskou zprávou.

Sociální pracovníci mají informace o žadateli z první ruky a mohou vznést obavy týkající se chování nebo jiných aspektů života žadatele v zemi přijetí. Náležité komunikační kanály a spolupráce mezi rozhodujícími orgány a dalšími zúčastněnými stranami, jako jsou přijímací orgány, mohou odpovědným pracovníkům umožnit využívat informace užitečné pro řádné posouzení.

(n) Důkazy, které porušují základní práva žadatele

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Vzhledem k tomu, že žadatel může volně předložit důkazy na podporu své žádosti, musí rozhodující orgán přijmout a posoudit všechny důkazy, které jsou předloženy, bez omezení, ledaže by samotné jejich předložení vedlo k porušení základních práv žadatele. Shromažďování a přijímání důkazů by mělo být v souladu se základními právy zaručenými Evropskou úmluvou o lidských právech (EÚLP) a Listinou základních práv EU, jako je právo na respektování lidské důstojnosti (článek 1 EÚLP a článek 1 Listiny EU), právo na respektování soukromého a rodinného života (článek 8 EÚLP a článek 7 Listiny EU) a obecný a absolutní zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení (článek 3 EÚLP a články 3 a 4 Listiny EU).

Zatímco orgán může požádat o znaleckou zprávu, „podmínky využití takového odborného posouzení musí být v souladu zejména se základními právy zaručenými Listinou“⁽⁸⁰⁾.

Při zkoumání a přijímání důkazů by rozhodující orgán měl vzít v úvahu závažnost zásahu do práva na respektování soukromého života, který tento důkaz představuje, a posoudit, zda lze tento zásah považovat za přiměřený užitečnosti, kterou může případně představovat pro posouzení skutečností týkajících se individuální žádosti⁽⁸¹⁾.

Je povinností správních orgánů posoudit relevantnost předložených důkazů při dokládání posuzovaných skutečností.

Orgány zejména nemají používat ponižující metody dotazování na sexuální praktiky žadatele, důkazy o sexuálních praktikách a testy za účelem zjištění sexuální orientace nebo genderové identity, jak objasnil Soudní dvůr Evropské unie (SDEU)⁽⁸²⁾.

Respektování těchto základních práv zakazuje rozhodujícímu orgánu akceptovat například předložení videozáznamů intimních aktů žadatelem k odůvodnění žádosti založené na sexuální orientaci. Soudní dvůr Evropské unie uvedl, že „povolit nebo připustit takový typ důkazů by [...] podněcovalo ostatní žadatele a de facto by to znamenalo povinnost předložit takový důkaz“⁽⁸³⁾. V mnoha případech nejsou tyto důkazy považovány za relevantní ani pro doložení sexuální orientace.

⁽⁸⁰⁾ SDEU, rozsudek ze dne 25. ledna 2018, *F. v. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, C-473/16, EU:C:2018:36, bod 48. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁸¹⁾ SDEU, rozsudek ze dne 25. ledna 2018, *F. v. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, C-473/16, EU:C:2018:36, body 55 a násl. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁸²⁾ SDEU, rozsudek ze dne 2. prosince 2014, *A., B., C. v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, C-148/13 až C-150/13, EU:C:2014:2406, body 59–66. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

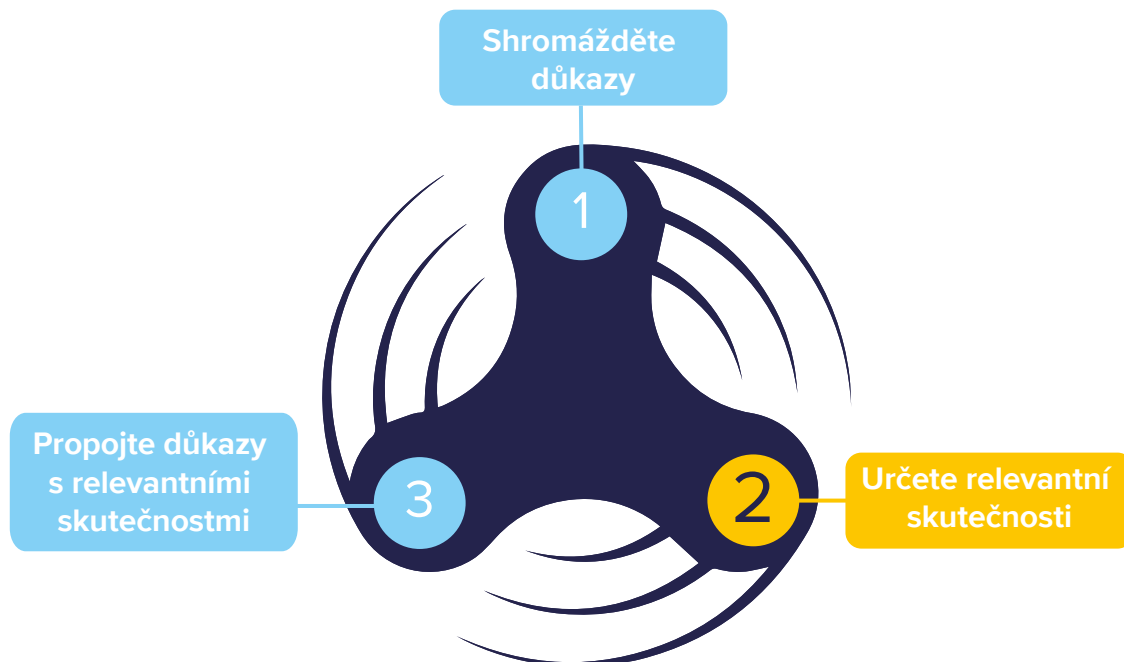
⁽⁸³⁾ SDEU, rozsudek ze dne 2. prosince 2014, *A., B., C. v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, C-148/13 až C-150/13, EU:C:2014:2406, body 59–66. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

1.2. Určete a formulujte relevantní skutečnosti

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Obrázek 5. Určete relevantní skutečnosti

Co to jsou relevantní skutečnosti?

Relevantními skutečnostmi jsou (údajné) skutečnosti a okolnosti, které souvisejí s jedním nebo více základními prvky definice uprchlíka ⁽⁸⁴⁾ nebo osoby, která má nárok na doplňkovou ochranu ⁽⁸⁵⁾, a týkají se podstaty žádosti.

Vzhledem k tomu, že relevantní skutečnosti přímo souvisejí s kritérii způsobilosti pro udělení mezinárodní ochrany, je jejich správné určení nezbytné pro posouzení věrohodnosti a posouzení rizik. Relevantní skutečnosti definují rozsah posouzení a pomáhají strukturovat vaše odůvodnění. Předmětem zkoumání žádosti jsou pouze důkazy související s určenými relevantními skutečnostmi.

Určení relevantních skutečností je soustavný proces. Začíná tím, že se s případem seznámíte tak, že si před osobním pohovorem přečtete dostupné informace z registrace a případné další důkazy předložené žadatelem. Pokračuje během osobního pohovoru prostřednictvím sběru tvrzení a všech dalších důkazů. Nové relevantní skutečnosti mohou být zjištěny ještě během posuzování věrohodnosti a rizik.

⁽⁸⁴⁾ Valné shromáždění OSN, [Úmluva o právním postavení uprchlíků](#), Ženeva, 28. července 1951, OSN, série smluv, sv. 189, s. 137, a [Protokol týkající se právního postavení uprchlíků](#), 31. ledna 1967, OSN, série smluv, sv. 606, s. 267 (v právních předpisech EU v oblasti azylu a Soudním dvorem Evropské unie označována jako „Ženevská úmluva“), čl. 2 písm. d) kvalifikační směrnice (přepřacované znění).

⁽⁸⁵⁾ Čl. 2 písm. f) a článek 15 kvalifikační směrnice (přepřacované znění).

1.2.1. Určete relevantní skutečnosti

(a) Určete relevantní skutečnosti na základě kritérií způsobilosti

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Pro správné určení relevantních skutečností je třeba začít u **kritérií způsobilosti**, která vycházejí z právních definic uprchlíka a osoby, která má nárok na doplňkovou ochranu.

Rozdělení jednotlivých složek definic „uprchlíka“ a „osoby, která má nárok na doplňkovou ochranu“, tj. kritérií způsobilosti, vám umožní správně určit relevantní skutečnosti konkrétní žádosti.

Tabulka 1. Kritéria způsobilosti

Definice uprchlíka	Definice osoby, která má nárok na doplňkovou ochranu
1. je státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, která se nachází mimo svou zemi původu nebo dosavadního pobytu	
2a. má odůvodněnou obavu z pronásledování	2b. mají závažné důvody k obavám, že mu hrozí reálné nebezpečí vážné újmy ⁽⁸⁶⁾
3. z důvodu rasy, náboženství, národnosti, zastávání určitých politických názorů, příslušnosti k určité sociální skupině	–
4. osoby, které nejsou schopny využít ochranu země původu nebo vzhledem k odůvodněným obavám či rizikům tuto ochranu odmítají nebo které nejsou schopny navrátit se do země svého dosavadního pobytu nebo vzhledem k uvedeným obavám návrat odmítají	
5. ustanovení o vyloučení se nepoužijí ⁽⁸⁷⁾	

Výchozím bodem je zjištění skutečností týkajících se **státní příslušnosti (1)** a totožnosti žadatele a všech relevantních minulých a současných skutečností a přispívající osobní situace, které odůvodňují **obavy a rizika žadatele po návratu (2)**. U každé ze skutečností, které odůvodňují obavy a rizika při návratu, pak zkoumáte **důvody (3)**, které je způsobily nebo způsobují, a proč žadatel nemůže využít **ochrany (4)** ve své zemi původu. Tyto relevantní skutečnosti mají být doplněny o veškeré možné skutečnosti, které mohou svědčit ve prospěch **vyloučení (5)**. Pověšme si, že státní příslušnost žadatele bude také rozhodující při zkoumání

⁽⁸⁶⁾ Článek 15 kvalifikační směrnice (přepřacované znění): „Vážnou újmu se rozumí:

a) uložení nebo vykonání trestu smrti nebo

b) mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trest vůči žadateli v zemi původu nebo

c) vážné a individuální ohrožení života nebo nedotknutelnosti civilisty v důsledku svévolného násilí během mezinárodního nebo vnitrostátního ozbrojeného konfliktu.“

⁽⁸⁷⁾ Ustanovení o vyloučení odkazují na články 12 a 17 kvalifikační směrnice (přepřacované znění). Další informace viz EASO, [Praktická příručka: Vyloučení](#), leden 2017.

obav nebo rizik a zejména dostupnosti vnitrostátní ochrany. Státní příslušnost nebo její neexistence je tedy standardně relevantní skutečností.

Na základě kritérií způsobilosti budou proto určeny následující skupiny relevantních skutečností:

1. státní příslušnost (příslušnosti) žadatele nebo absence státní příslušnosti;
2. skutečnosti odůvodňující budoucí obavy nebo rizika po návratu;
3. důvody zjištěných obav nebo rizik;
4. dostupnost ochrany před příčinou obav nebo rizik nebo absence této ochrany;
5. skutečnosti související s možným vyloučením.

Měli byste si zapamatovat, že žadatel nemusí nutně vědět, co je důležité pro posouzení jeho žádosti. Mohou vám proto předložit několik obav a problémů, které jsou pro ně důležité, ale nemusí být nutně relevantní pro získání mezinárodní ochrany. Je vaší povinností jako odpovědného úředníka, abyste si byli vědomi kritérií způsobilosti a na tomto základě určili, které aspekty žádosti jsou relevantní, a tudíž je třeba je označit jako relevantní skutečnosti.

Níže uvedená tabulka zachycuje souvislost mezi kritérii způsobilosti a skutečnostmi a okolnostmi a uvádí některé klíčové otázky, které by vám mohly pomoci při identifikaci relevantních skutečností v dané žádosti. Tyto orientační pomocné otázky jsou navrženy jako podpora při určování skutečností. V závislosti na okolnostech případu je bude třeba doplnit podrobnými rozšiřujícími otázkami, aby se zjistily všechny relevantní skutečnosti. Jelikož jsou tyto otázky orientační, nemusí být ve všech případech relevantní, a pokud se používají jako vodítko pro vedení osobního pohovoru, měly by být formulovány přiměřeně danému případu ⁽⁸⁸⁾.

Tabulka 2. Pomocné otázky pro určení relevantních skutečností

Kritéria způsobilosti	Identifikace relevantních skutečností týkajících se kritérií způsobilosti	Pomocné otázky, které mají usnadnit zjišťování relevantních skutečností (orientační výčet).
1. Státní příslušník třetí země mimo zemi původu / předchozího dosavadního pobytu	Určete skutečnosti týkající se státní příslušnosti žadatele nebo absence státní příslušnosti	• Jaká je státní příslušnost žadatele nebo země jeho dosavadního pobytu? • Může mít žadatel jinou státní příslušnost nebo mít nárok na jinou státní příslušnost? • Hrozí žadateli, že bude bez státní příslušnosti?

⁽⁸⁸⁾ Pro další pokyny k tématům nebo otázkám, které mohou být relevantní pro konkrétní profily viz EUAA, [Practical Guide on Political Opinion](#) (Praktická příručka o politických názorech), prosinec 2022; EUAA, [Practical Guide – Interviewing Applicants with Religion-based Asylum Claims](#) (Praktická příručka – Vedení pohovorů se žadateli o azyl na základě náboženského vyznání), listopad 2022; EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktická příručka o uplatňování alternativní vnitrostátní ochrany), květen 2021; EASO, [Guidance on membership of a particular social group](#) (Pokyny k příslušnosti k určité sociální skupině), březen 2020; EASO, [Praktická příručka o vyloučení](#), leden 2017.

Kritéria způsobilosti	Identifikace relevantních skutečností týkajících se kritérií způsobilosti	Pomocné otázky, které mají usnadnit zjišťování relevantních skutečností (orientační výčet).
2. Odůvodněné obavy z pronásledování nebo reálného rizika utrpení vážné újmy	Určete skutečnosti související s budoucími obavami nebo riziky po návratu a okolnosti, které k nim přispívají	- Co se žadateli přihodilo v minulosti, že by to mohlo naplňovat podstatu (i kumulativně) pronásledování nebo vážné újmy? - Co se stalo rodině/přátelům/osobám v blízkosti žadatele za podobných okolností? - Které minulé a současné skutečnosti, situace nebo okolnosti vyvolávají obavy nebo rizika? - Jaká osobní okolnost může mít vliv na riziko pronásledování/újmy žadatele? - Kdo jsou aktéři (je aktérem) stojící za minulými problémy a/nebo hrozbami, včetně jejich postavení, úrovně pravomocí a schopností?
3. Z důvodu rasy, náboženství, zastávání určitých politických názorů nebo příslušnosti k určité sociální skupině	Určete skutečnosti související s důvody, proč se žadatel obává hrozeb	- Z jakých důvodů se žadatel obával nebo obává vyhrožování? - Jaké jsou podle žadatele motivy původce (původců) pronásledování? - Z jakých důvodů argumentuje nedostatečnou ochranou?
4. Je neschopen nebo nechce přijmout ochranu země původu / země dosavadního pobytu	Určete skutečnosti související s tvrzením o nedostatečné ochraně	- Kdo je původce (původci) ochrany a jaká je jejich schopnost poskytovat ochranu před problémy? - Jaký typ ochrany (a v jakém rozsahu) žadatel získal, a pokud nezískal, proč mu nebyla nabídnuta a jakými faktory je dostupnost ochrany ovlivněna? - Existuje v zemi původu region, který může nabídnout alternativní vnitrostátní ochranu? ⁽⁸⁹⁾
5. Ustanovení o vyloučení se nepoužijí	Identifikujte všechny prvky související s vyloučením	Existují v profilu žadatele nebo v jeho jednání nějaké náznaky pro možné vyloučení?

Mějte na paměti, že určení relevantních skutečností nezahrnuje právní posouzení jako takové. V určení se pouze uvádí, které skutečnosti nebo okolnosti jsou relevantní pro posouzení žádosti a mohou odůvodnit různá kritéria způsobilosti podle definice mezinárodní ochrany.

⁽⁸⁹⁾ Pro další informace o relevantních skutečnostech, které lze určit v souvislosti s alternativní vnitrostátní ochranou viz EASO, [Practical guide on the application of internal protection alternative](#) (Praktická příručka o uplatňování alternativní vnitrostátní ochrany), květen 2021.

(b) Relevantní skutečnosti týkající se minulých a současných skutečností, situací a okolností

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Relevantní skutečnosti s největší pravděpodobností zahrnují minulé **zážitky, události a incidenty**, zpravidla v zemi původu, které se staly přímo žadateli nebo osobám jemu blízkým a které měly způsobit újmu žadateli nebo jiným osobám s podobným profilem. Minulé události mohou odůvodňovat obavy nebo riziko, včetně důvodů, a nedostupnost ochrany a mohou být důvodem pro vyloučení z mezinárodní ochrany.

Osvědčený postup

Při zjišťování relevantních skutečností týkajících se minulých skutečností nebo událostí během osobního pohovoru ⁽⁹⁰⁾ můžete použít pět otázek začínajících tazacím slovem: co, kdo, proč, kdy, kde, abyste se ujistili, že jste získali všechny potřebné informace o každé relevantní skutečnosti. Například k jaké události došlo a za jakých okolností? Kde k události došlo? Kdy k ní došlo? Proč k ní došlo?

Tímto způsobem můžete zajistit, že ve fázi shromažďování důkazů shromáždíte všechny potřebné informace týkající se každé relevantní skutečnosti. Před provedením posouzení věrohodnosti a rizik tak můžete zkontrolovat, zda máte dostatek informací, abyste mohli přistoupit k důkladnému vyhodnocení.

Příklad určení relevantních skutečností: [Případ aktivistky ze země B](#)

Několik incidentů uvedených v její výpovědi je relevantními skutečnostmi, protože jí byly způsobeny s cílem zastavit její činnosti, které jsou považovány za činnost proti zájmům země. Například:

- ✓ V lednu 2022 provedly speciální jednotky razii v domě žadatelky a v době její nepřítomnosti zabily jejího bratrance, aby na žadatelku vyvinuly nátlak a přinutily ji ukončit její činnosti.
- ✓ Žadatelka měla autonehodu poté, co neznámá osoba manipulovala s brzdami vozu.

Všechny tyto skutečnosti mohou odůvodnit obavu o její život a svobodu po návratu, a jsou tedy pro žádost relevantní.

Mějte na paměti, že žadatel může také vyjádřit obavy po návratu na základě **současných skutečností, činností, situací nebo (osobních) okolností**, které v minulosti nezpůsobily žádné incidenty, ale mohou vést k incidentům v budoucnosti. Může se jednat o případy, kdy určité

⁽⁹⁰⁾ Další pokyny k vedení osobního pohovoru naleznete v dokumentu EASO, [Praktická příručka: Osobní pohovor](#), prosinec 2014.

přesvědčení, vyznání, identita a charakteristiky byly v zemi původu zatajeny nebo se neprojevovaly nebo kdy žadatel uprchl předtím, než se mu mohlo něco stát, na základě znalosti, jak se zachází s jinými osobami v podobné situaci. Další scénáře zahrnují změny podmínek v zemi původu nebo události, které nastaly po odjezdu žadatele, a také nové činnosti, které žadatel vykonává od doby, kdy žije v zemi azylu (nároky *sur place*).

(c) Relevantní skutečnosti týkající se známých rizik, na které se žadatel neodvolává

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Relevantní skutečnosti mohou zahrnovat také skutečnosti a okolnosti, které žadatel (výslovně) neuvedl, ale které lze určit na základě profilu žadatele a situace v zemi původu.

Může se stát, že žadatelé nesdělí informace mimo jiné z důvodu strachu, studu, neznalosti, normalizace nebo akceptace zneužívání nebo diskriminace ⁽⁹¹⁾. Žadatelé si také nemusí být jednoduše vědomi rizika nebo si nemusí uvědomovat, že dané riziko může být v souvislosti se žádostí o mezinárodní ochranu relevantní. Pokud jsou azylové správy známa taková potenciální rizika, v souladu s vaší povinností spolupracovat (viz oddíl 1.1.1. písm. b) bod vi). „Získejte příslušné informace o zemi původu a další důkazy“) a příslušnou judikaturou ⁽⁹²⁾, musíte určit příslušné relevantní skutečnosti a spolu s žadatelem je prozkoumat.

Příklad určení relevantních skutečností: [Případ mladé ženy ze země C](#)

V tomto případě víte, že žadatelce je 19 let a že pochází ze země, kde je podle informací o zemi původu míra mrzačení ženských pohlavních orgánů / ženské obřízky jedna z nejvyšších na světě, je rozšířená v celé zemi a týká se dětí i mladých dospělých. Ačkoli žadatelka nevyjádřila obavy z toho, že by se stala obětí mrzačení ženských pohlavních orgánů / ženské obřízky, budete muset tuto otázku citlivě prozkoumat v rámci pohovoru, abyste zjistili, zda existují faktory, které mohou vyvolat nějaké riziko.

Při dalším zkoumání tohoto tématu během pohovoru žadatelka vysvětluje, že nebyla obřezána, protože její rodiče to vždy odmítali, když o provedení tohoto zákroku zbytek rodiny ptal. Nebyly obřezány ani její sestry. Avšak její teta, která je nyní zodpovědná za její sestry v zemi C poté, co zemřeli rodiče žadatelky, je před dvěma týdny informovala, že jejich obřízka je naplánována na příští týden, spolu s několika dívkami z jiných rodin. Žadatelka se o ně bojí, může to být velmi bolestivé, ale nedá se s tím nic dělat. Její teta říká, že kdyby to neudělali, rodina by byla zneuctěna a pro žádnou ze sester by nemohli najít manžela.

Na základě těchto nových skutečností zformulujete příslušné relevantní skutečnosti, které stojí za budoucím rizikem mrzačení ženských pohlavních orgánů / ženské obřízky.

Relevantní skutečnost: žadatelčina teta, která je nyní zodpovědná za žadatelku a jeho sourozence po smrti rodičů, zorganizovala obřízku jejích sester.

⁽⁹¹⁾ SDEU, rozsudek ze dne 2. prosince 2014, [A., B., C. v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), č. C-148/13 až C-150/13, EU:C:2014:2406, body 69–71. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁹²⁾ ESLP, rozsudek ze dne 23. března 2016, [F.G. proti Švédsku](#), č. 43611/11, ECLI:CE:ECHR:2016:0323JUD004361111, bod 127. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

(d) Zohledněte osobní situaci žadatele související s relevantními skutečnostmi[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Při určování relevantních skutečností musíte náležitě zvážit osobní situaci žadatele. Pokud osobní situace není relevantní skutečností sama o sobě, ale má potenciál ovlivnit riziko po návratu, je třeba ji určit a výslovně uvést jako relevantní skutečnost, aby byla patrná relevance této situace. Budete také muset v co největší míře shromáždit důkazy o osobní situaci a posoudit jejich věrohodnost, než budete schopni provést posouzení rizik přijímané relevantní skutečnosti jako celku.

Příklad určení relevantních skutečností: [Případ mladého muže ze země A](#)

Tomuto mladému muži je 18 let. Pochází z vesnice X a je členem klanu Y. Má omezené vzdělání a je synem pomocných dělníků v zemědělství.

Tato osobní situace související s jeho rodinou, vzděláním, sociálním zázemím a prostředím, ve kterém žije, nemá přímou souvislost s jeho obavami, protože sama o sobě nebyla důvodem, proč byl požádán, aby se připojil k teroristické skupině. Tyto okolnosti však z něj mohly učinit (a činí) snadnější cíl teroristické skupiny, neboť mohou ovlivnit jeho schopnost vzdorovat žádostem. Osobní situace žadatele proto musí doplňovat příslušné relevantní skutečnosti a musí být součástí jejich formulace, aby mohla být při posuzování rizik náležitě zohledněna.

Relevantní skutečnost: žadatel, 18letý syn pomocných dělníků v zemědělství, s nízkým vzděláním a nízkým sociálním postavením, pocházející z malé vesnice v oblasti X a člen klanu Y, byl opakovaně požádán, aby se připojil k teroristické skupině.

Je rovněž důležité mít na paměti, že osobní situace může rovněž ovlivnit schopnost žadatele odůvodnit svou žádost nebo může působit jako zkreslující faktor při posuzování věrohodnosti. Tyto okolnosti nelze formulovat jako (součást) relevantních skutečností, které jsou předmětem posouzení věrohodnosti. Je však třeba je identifikovat a poznamenat, protože je třeba je vzít v úvahu nejen při vedení pohovoru, ale také při posuzování věrohodnosti (viz oddíl [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#)).

Příklad posuzování osobní situace: [Případ mladého muže ze země A](#)

Traumatické zážitky, které žadatel prožil během své cesty do Evropy, nejsou pro žádost relevantní. Trauma však může ovlivnit paměť, kognitivní schopnosti a emocionální reakce žadatele, a v důsledku toho i to, jak je schopen komunikovat a odůvodnit svou žádost během osobního pohovoru. Tyto okolnosti je proto třeba chápat a náležitě zohlednit při uplatňování kritérií věrohodnosti. Užitečným podpurným materiálem může být psychosociální zpráva předložená žadatelem.

Touto osobní situací se může být rovněž zabývat „posouzení zranitelnosti“ (které nespadá do oblasti působnosti této praktické příručky). To platí zejména v případech, kdy nejsou k dispozici žádné lékařské nebo psychosociální zprávy či jiné užitečné důkazy, které by pomohly tuto situaci identifikovat, nebo kdy je zapotřebí specializovanějších znalostí ⁽⁹³⁾.

(e) Vylučte skutečnosti, které nejsou relevantní

[[Obsah](#)] [[Kontrolní seznam](#)]

Výše uvedené oddíly vysvětlují, že skutečnosti, které nesouvisejí s kritérii způsobilosti, nejsou relevantní. Pokud skutečnosti a okolnosti, které se objeví v rámci žádosti, nejsou relevantní, nemají být formulovány a dále zvažovány při posuzování věrohodnosti a rizik. To jinými slovy znamená, že to, zda jsou tyto skutečnosti věrohodné, či nikoli, je pro posouzení žádosti bezpředmětné.

Příklad událostí, které nejsou určeny jako relevantní skutečnosti: [Případ mladého muže ze země A](#)

Mladý muž se zmínil, že jeho rodina vlastnila malý pozemek, ale po sporu o dědictví jim strýc pozemek zabavil. Tato událost mohla mít pro žadatele obrovský význam, ale po jejím prozkoumání během pohovoru objasníte, že tato událost neměla pro žadatele a jeho rodinu žádné další důsledky, není jádrem žádosti a neobjevil se žádná skutečnost, která by ji mohla spojit s některým z kritérií způsobilosti. Proto ji neurčíte a neformulujete jako relevantní skutečnost, protože nebude nutné ji zohlednit při dalším posuzování žádosti. To také znamená, že jeho věrohodnost není pro vaše posouzení žádosti významná.

V některých případech nejen konkrétní aspekty žádosti, ale i tvrzení žadatele jako celek nemají žádnou souvislost s kritérii způsobilosti a neexistují žádné další známky možného budoucího rizika s ohledem na profil žadatele a dostupné informace o zemi původu. Pokud jsou v tomto případě profil a tvrzení řádně prozkoumány v rámci osobního pohovoru a nevystanou žádné další důvody k obavám, pak není třeba formulovat žádné relevantní skutečnosti ve vztahu k obavám nebo riziku vážné újmy. Přesto ve svém rozhodnutí budete muset uvést, které skutečnosti zakládají nárok a proč tyto skutečnosti nejsou považovány za relevantní.

Bez ohledu na výše uvedené byste měli být opatrní, abyste relevantní skutečnosti neurčovali příliš úzce. Ve skutečnosti se může s tím, jak je shromažďováno více prvků, objevit více prvků, které jsou „relevantní“. Pokud například žadatel uvede, že opustil svou zemi, protože si nemohl zaopatřit živobytí, měli byste v osobním pohovoru prozkoumat a objasnit důvody této situace. Pokud se o tom při pohovoru nebude hovořit, může vám uniknout například skutečnost, že žadatel nemá kvůli svému etnickému původu pracovní příležitosti nebo přístup ke zdravotní péči a bydlení. V tomto případě by jejich etnický původ představoval relevantní skutečnost, která je důvodem diskriminace, jíž je žadatel vystaven a jež souvisí s kritérii způsobilosti. Stejně tak může být zdánlivý spor o půdu příčinou krevní msty, což může

⁽⁹³⁾ Více informací a pokynů k posuzování zranitelností naleznete v dokumentu EASO, [Nástroj pro identifikaci osob se zvláštními potřebami](#), 2016.

v závislosti na případě vyvolat potřebu mezinárodní ochrany. Proto je důležité, abyste v případě, že žadatel předloží skutečnosti a okolnosti, které zjevně nejsou relevantními skutečnostmi, zkoumali, proč si žadatel myslí, že tyto skutečnosti jsou pro jeho žádost důležité.

Nezapomeňte, že obecné skutečnosti nelze určit jako relevantní

Obecné skutečnosti týkající se situace v zemi původu, které jsou známy na základě rešerše informací o zemi původu (v souladu s metodikou pro rešerši informací o zemích původu), mohou být zásadní pro posouzení rizik a/nebo právní posouzení, ale nejsou předmětem posouzení věrohodnosti, jak je popsáno v této příručce. Neměly by proto být určeny jako relevantní skutečnosti.

1.2.2. Formulujte jasně, komplexně a věcně relevantní skutečnosti

Jakmile jsou relevantní skutečnosti určeny, je důležité je formulovat správným způsobem, aby mohly tvořit základ pro důkladné posouzení věrohodnosti.

Následující pravidla vám pomohou správně formulovat relevantní skutečnosti, které budou předmětem posouzení věrohodnosti.

Zaznamenávejte pouze minulost a přítomnost

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Relevantní skutečnosti zahrnují pouze skutečnosti, okolnosti a situace, které nastaly v minulosti nebo existují v současnosti. To, co může nastat v budoucnu, nelze formulovat jako relevantní skutečnost, protože něco, co se ještě nestalo, nemůže být předmětem posouzení věrohodnosti. Možné budoucí události a rizika budou formulovány a posouzeny později, při posuzování rizik.

Příklad formulace minulých a současných událostí jako relevantních skutečností:

[Případ mladého muže ze země A.](#)

Chybná formulace budoucího rizika jako relevantní skutečnosti:

- ✗ Žadatel se nemůže vrátit domů, protože se bude muset přidat k teroristické skupině nebo bude muset trpět důsledky odmítnutí.

Správná formulace relevantních skutečností souvisejících s tímto rizikem:

- ✓ Žadatel byl opakovaně vyzván, aby se přidal k teroristické skupině.
- ✓ Jiné chlapce a mladé muže z jeho vesnice teroristická skupina zadržuje, aby je mohla naverbovat násilím.

Držte se tvrzení žadatele

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Tvrzení žadatele jsou vaším výchozím bodem při formulaci relevantních skutečností. Díky tomu budete moci učinit z žadatele nebo jeho pohledu předmět relevantní skutečnosti. Způsob, jakým je formulujete, by měl odrážet způsob, jakým vám je žadatel předložil. Relevantní skutečnosti byste měli popsat věcně a přidržet se popisu situace předloženého žadatelem. Je třeba se vyvarovat obecných tvrzení, která neodrážejí pohled žadatele, jeho situaci nebo bezprostřední okolí.

Příklad formulace relevantních skutečností podle tvrzení žadatele: [Případ aktivistky ze země B](#)

Obecná formulace relevantních skutečností by měla být nahrazena formulací, která se přidržuje tvrzení žadatelky.

- ✗ Neznámé osoby používají taktiku zastrašování.
- ✓ Žadatelce bylo vyhrožováno, že pokud nezastaví své činnosti, znásilní ji a zabije zahalení muži.

Uveďte všechny relevantní podrobnosti

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Při formulaci relevantní skutečnosti byste se měli ujistit, že jsou uvedeny všechny příslušné podrobnosti související s touto relevantní skutečností. Je důležité věnovat pozornost všem jednotlivým prvkům, které mohou zvyšovat riziko pronásledování nebo vážné újmy, zejména pokud by bez těchto prvků nemuselo být dosaženo skutkové podstaty pronásledování nebo vážné újmy. Pokud takové prvky existují, měly by být výslovně zahrnuty do formulace relevantní skutečnosti.

Příklad úplné formulace relevantních skutečností: [Případ mladé ženy ze země C](#)

Příklad neúplné a úplné formulace relevantní skutečnosti:

- ✗ Žadatelka je matka samoživitelka.
- ✓ Žadatelka je mladá matka samoživitelka, je sirotek a žije pod dohledem svého tradicionalistického strýce ve své zemi původu.

Vyhnete se osobním interpretacím nebo závěrům

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Relevantní skutečnosti je třeba vyjádřit jako skutečnosti bez ohledu na jejich povahu. Při formulaci relevantních skutečností byste se měli vyvarovat interpretace prvků nebo

vyvozování závěrů o věrohodnosti. To bude předmětem posouzení věrohodnosti, které je dalším krokem poté, co byly zjištěny a formulovány všechny relevantní skutečnosti a shromážděny všechny důkazy a propojeny s relevantními skutečnostmi.

Příklad, jak se vyhnout subjektivním formulacím relevantních skutečností: [Případ aktivistky ze země B](#)

Subjektivní formulace relevantní skutečnosti by měla být nahrazena formulací zohledňující skutečnosti předložené žadatelem.

- ✗ Z obžaloby, o jejíž věrohodnosti lze pochybovat, vyplývá, že žadatelka byla obviněna z „kladení odporu při zatýkání“ a „veřejného podněcování k násilí“ a brzy bude postavena před vojenský soud.
- ✓ Žadatelka byla obviněna z „kladení odporu při zatýkání“ a „veřejného podněcování k násilí“ a byla jí doručena obžaloba, na níž se uvádí datum soudního řízení před vojenským soudem.

Vyhnete se právním otázkám

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

V této fázi byste se měli vyvarovat začleňování právních otázek do formulací relevantních skutečností. Právní otázky budou zodpovězeny během právní analýzy.

Příklad, jak se vyhnout právním formulacím při formulování relevantních skutečností: [Případ aktivistky ze země B](#)

Formulace předjímající právní analýzu by měla být nahrazena formulací zohledňující skutečnosti předložené žadatelem, v tomto případě formou seznamu souvisejících incidentů.

- ✗ Žadatelka byla vystavena pronásledování ze strany státních orgánů prostřednictvím několika razíí v jejím domě.
- ✓ V lednu 2022 provedly speciální jednotky razii v domě žadatelky a v době její nepřítomnosti zabily jejího bratrance, aby na žadatelku vyvinuly nátlak a přinutily ji ukončit její činnosti.

1.2.3. Formulujte každou relevantní skutečnost na základě přesně vymezených faktů, událostí nebo situací

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Relevantní skutečnosti by měly být formulovány na základě přesně vymezených faktů, událostí, situací nebo okolností. Je proto lepší jednotlivé skutečnosti oddělovat a formulovat je jako jednotlivé relevantní skutečnosti, abyste mohli posoudit jejich věrohodnost jednu po

druhé, protože tak získáte náležitý základ pro posouzení rizik. Chybné formulování různých skutečností nebo situací, které by měly být posuzovány nezávisle jako jedna relevantní skutečnost, může zkomplikovat vaše posouzení věrohodnosti a rizik. Může vás dokonce dovést k nesprávným závěrům. Jinými slovy, různé hrozby nebo incidenty, i když spolu souvisejí, by měly být formulovány jako samostatné relevantní skutečnosti, pokud k nim došlo v delším časovém horizontu nebo se týkají různých osob, nebo jsou založeny na různých důvodech či mohly nastat nezávisle na sobě.

Příklad formulace konkrétních relevantních skutečností: [Případ aktivistky ze země B](#)

Žadatelka uvedla, že v jejím domě proběhly tři různé nezákonné razie, jejichž cílem bylo donutit ji, aby ukončila svou činnost. Tyto tři incidenty se odehrály v různé době během dvouletého období (v letech 2022 a 2023) a zahrnovaly různé druhy porušení práva spáchané na různých lidech. I když pachatel a účel razí zůstávaly stejné, představují samostatné incidenty, které se odehrály nezávisle na sobě. Formulace těchto různých skutečností jako jedné široké relevantní skutečnosti může případně vést k chybnému přijetí nebo odmítnutí všech tří incidentů jako celku.

- ✗ Zvláštní jednotky provedly v letech 2022 až 2023 několik razí v domech žadatelky a jejích rodinných příslušníků.
- ✓ V lednu 2022 provedly zvláštní jednotky razii v domě žadatelky a v době její nepřítomnosti zabily jejího bratrance, aby na žadatelku vyvinuly nátlak a přinutily ji ukončit její činnost.
- ✓ V březnu 2023 provedly zvláštní jednotky razii v domě žadatelky, aby na ni vyvinuly nátlak, aby ukončila své aktivity; s několika příbuznými bylo špatně zacházeno a příbuzné ženy byly přinuceny se svléknout.
- ✓ V červnu 2023 provedly zvláštní jednotky razii v domě žadatelčiny sestry, aby na ni vyvinuly nátlak a přinutily ji ukončit její činnost, a dva její synovci byli zadrženi.

Bez ohledu na výše uvedené obecné pravidlo jsou někdy relevantní skutečnosti tak úzce propojené, že jejich věrohodnost můžete posuzovat společně za účelem účinnějšího posouzení věrohodnosti. Tak tomu může být v případě, kdy došlo k mnoha podobným malým incidentům ve stejném časovém období, zejména pokud jsou účastníci, metody, důvody, cíle a/nebo důsledky stejné.

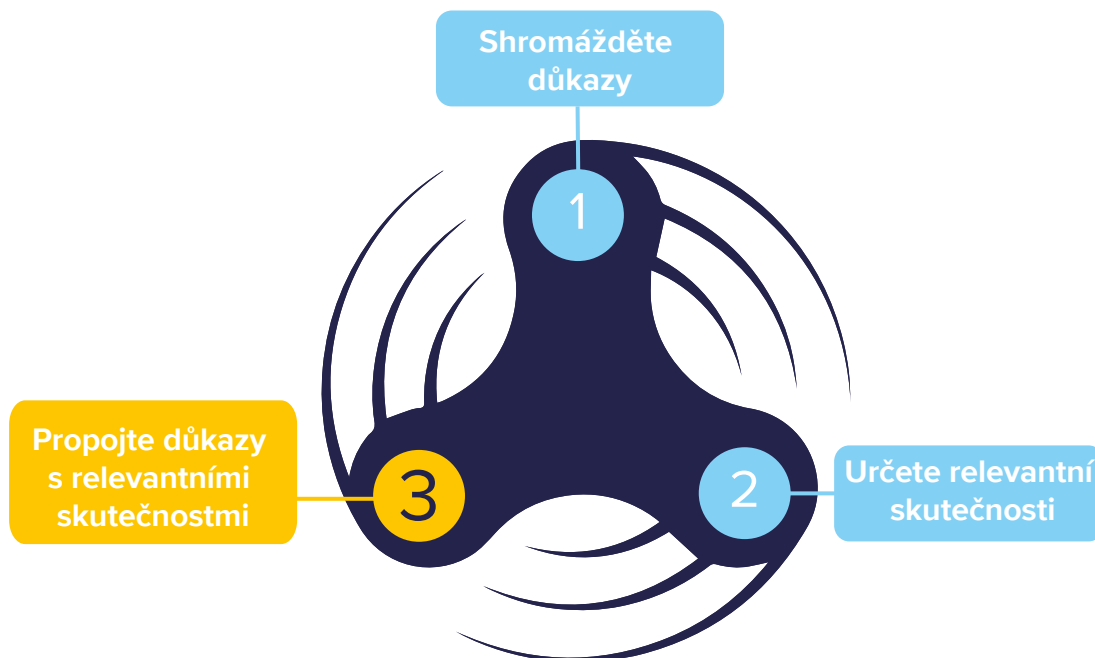
Nezapomeňte však, že kombinování relevantních skutečností by mělo být prováděno restriktivně a pouze tehdy, je-li zřejmé, že posouzení jednotlivých skutečností odděleně nepovede k odlišnému výsledku.

1.3. Propojte relevantní důkazy s relevantní skutečností (skutečnostmi)

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

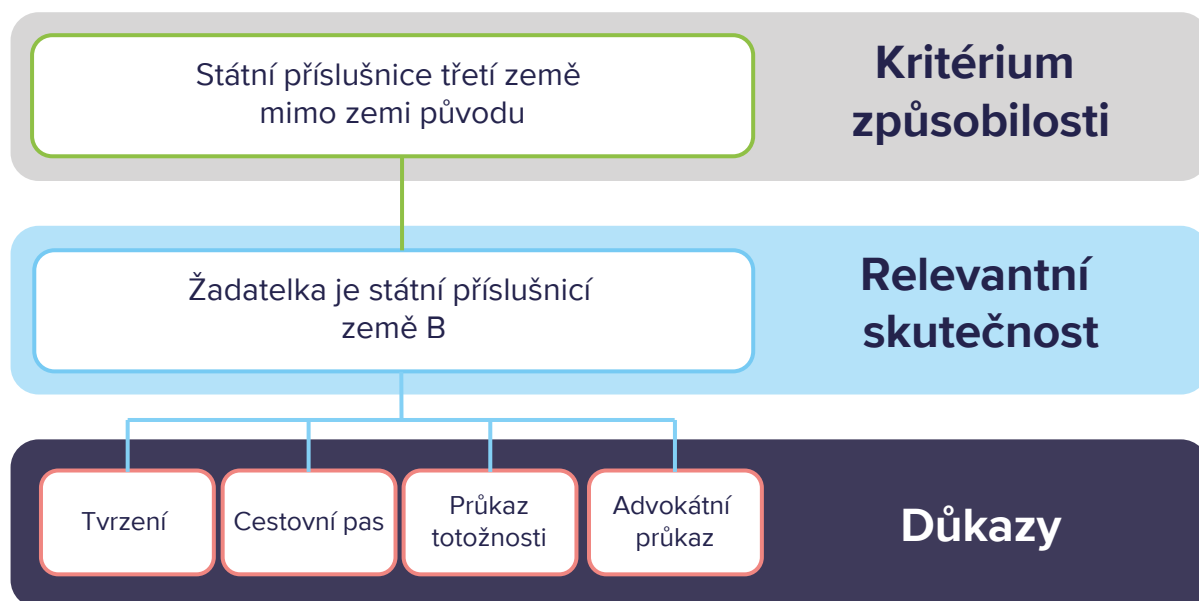
Obrázek 6. Propojte důkazy s relevantními skutečnostmi

Jakmile shromáždíte všechny dostupné důkazy a určíte relevantní skutečnosti, pokračuje proces posuzování důkazů propojením dostupných důkazů s jednotlivými relevantními skutečnostmi.

Určení relevantních skutečností vymezuje, které skutečnosti a okolnosti nároku je třeba posuzovat z hlediska věrohodnosti, a je tedy třeba je doložit důkazy. Právě tak, jako je potřeba propojit relevantní skutečnost s jednou či několika náležitostmi definice, musí být důkazy propojeny s jednou či několika relevantními skutečnostmi.

Obrázek 7. Propojte každý důkaz s jednou relevantní skutečností – příklad založený na případě aktivistky ze země B

Při propojování důkazů s jednotlivými relevantními skutečnostmi musíte prozkoumat všechny dostupné důkazy a řádně zvážit důkazy, které žadatel považuje za důležité pro svůj případ. V řadě případů mohou být určité druhy důkazů propojeny s větším počtem relevantních skutečností. Důkazy mohou přímo dokládat jádro relevantní skutečnosti nebo mohou dokládat okolnosti, které mohou mít vliv například na riziko nebo dostupnost ochrany. Důkazy mohou relevantní skutečnost podpořit nebo vyvrátit.

Kromě toho byste se měli při propojování důkazů s relevantní skutečností (relevantními i skutečnostmi) zabývat také důkazy, které chybějí. Mohou být zapotřebí další podrobnosti od žadatele nebo o konkrétní události nemusí být k dispozici informace o zemích původu, případně nemusí být k dispozici dokumenty o incidentu nebo události. V některých případech může být nezbytné další prošetření, například prostřednictvím dalšího pohovoru. Pokud důkazy nejsou k dispozici nebo je nelze poskytnout, prozkoumejte tento nedostatek důkazů v rámci posouzení věrohodnosti, což je další krok posouzení důkazů. V této fázi nevyvozujte závěry o věrohodnosti nebo přijatelnosti důkazů. V oddíle 2. [„Krok 2. Posouzení věrohodnosti“](#) této příručky se podrobně popisuje, jak můžete do svého posuzování zapojit chybějící důkazy.

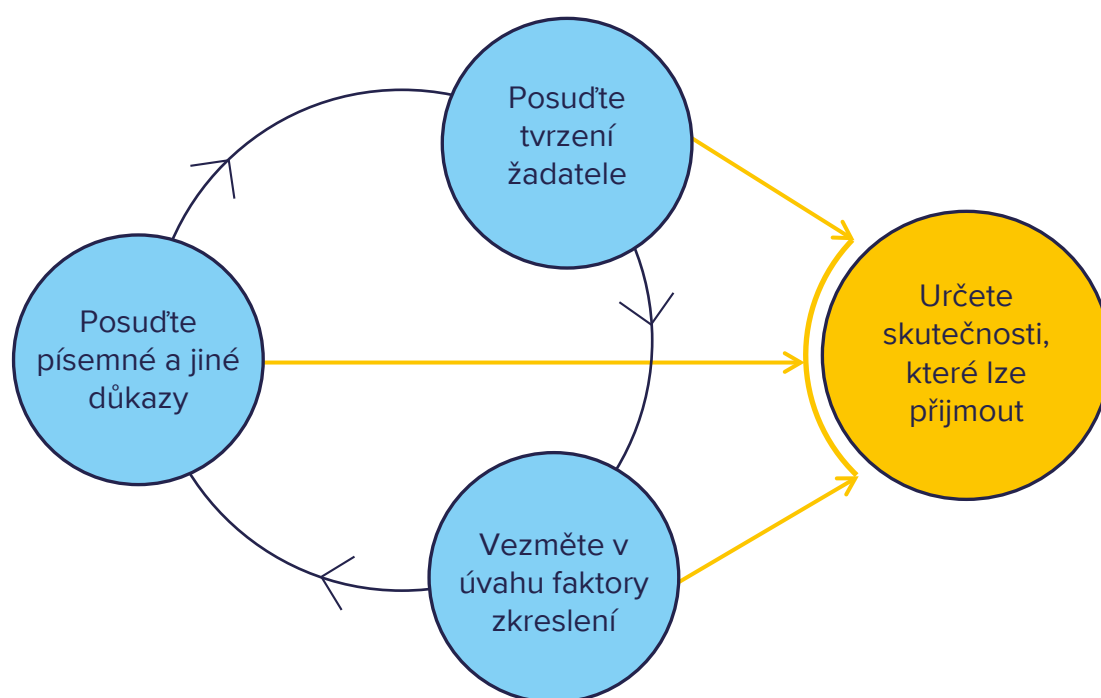
2. Krok 2. Posouzení věrohodnosti

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Posouzení věrohodnosti je proces analýzy důkazů na základě různých kritérií s cílem zjistit, zda lze určitou relevantní skutečnost přijmout jako věrohodnou.

Posouzení věrohodnosti zahrnuje tři základní posouzení, která je třeba provést dynamickým způsobem, aby bylo možné dospět k závěru ohledně skutečností, které lze přijmout.

Obrázek 8. Tři aspekty posouzení věrohodnosti vedoucí k závěru o skutečnostech, které lze přijmout

Posouzení písemných a jiných důkazů (oddíl [2.1. „Posuďte písemné a jiné důkazy“](#)), posouzení tvrzení žadatele (oddíl [2.2. „Posuďte tvrzení žadatele na základě ukazatelů věrohodnosti“](#)) a zvážení faktorů, které mohou vést ke zkreslení (oddíl [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#)), jsou pro účely této příručky uvedeny níže jako tři samostatné po sobě jdoucí oddíly.

Pořadí, v němž jsou uvedeny, však neodráží pořadí důležitosti ani pořadí, v jakém se provádí posouzení. Všechny tyto fáze totiž v praxi probíhají současně. Při posuzování tvrzení žadatele byste tedy měli vzít v úvahu také faktory, které mohou vést ke zkreslení, jakož i výsledky posouzení písemných a jiných důkazů. S ohledem na všechna tato posouzení a faktory, jakož i na zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ budete moci určit, které relevantní skutečnosti lze přijmout nebo zamítnout (oddíl [2.4. „Určete, zda lze danou relevantní skutečnost přijmout nebo zamítnout“](#)).

2.1. Posudte písemné a jiné důkazy

2.1.1. Kritéria posuzování

Posouzení důkazní hodnoty písemných a jiných důkazů zahrnuje posouzení jejich relevance a spolehlivosti (tento oddíl se nezabývá tvrzeními žadatele nebo dostupnými informacemi o zemích původu).

(a) Relevance

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Relevance se týká toho, zda důkaz věcně souvisí s konkrétní relevantní skutečností. Čím silnější je souvislost mezi důkazem a relevantní skutečností, tím větší je relevance důkazu. Relevanci je třeba žadateli vyjasnit.

Jeden důkaz může být spojen s různými relevantními skutečnostmi a jeho relevance se může u jednotlivých relevantních skutečností lišit. Posouzení relevance důkazů je proto třeba provést znovu pro každou relevantní skutečnost.

(b) Spolehlivost

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Spolehlivost se týká toho, zda a do jaké míry může odůvodnění relevantní skutečnosti vycházet z toho důkazu, který obsahuje pro ni relevantní informace. Jinými slovy, musíte zkontrolovat, nakolik je tento důkaz schopen podpořit relevantní skutečnost (skutečnosti), kterých se týká.

Spolehlivost posuzovaných důkazů bude založena na kritériích vysvětlených níže.

Existence/výskyt

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Výskyt se týká toho, zda je možné, že určitý druh dokumentu nebo jiného důkazu existuje nebo byl vydán jeho autorem s ohledem na dobu, místo a okolnosti uvedené žadatelem. Posouzení výskytu se provádí na základě informací o zemi původu nebo jiných dostupných informací.

Příklad posouzení existence/výskytu důkazů

Váš správní orgán má k dispozici spolehlivé a aktuální informace o zemi původu, v nichž se uvádí, že podzemní organizace A z bezpečnostních důvodů nikdy nevydala členské průkazy a nečiní tak ani nyní. Pokud žadatel předloží členský průkaz (údajně) organizace A a nepředloží žádné uspokojivé vysvětlení, jak mu byl takový průkaz vydán, máte pádné důvody domnívat se, že průkaz nemá důkazní hodnotu, protože tento důkaz nemohl být vydán organizací A.

Obsah

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Je třeba posoudit následující prvky.

- Obsahují dokumenty / jiné důkazy nějaké rozpory se svým vlastním obsahem?
- Je dokument přesný? Přesnost se týká míry podrobností, které jsou relevantní pro určitou relevantní skutečnost.
- Postihuje dokument základní prvky relevantní skutečnosti, nebo pouze okrajové prvky?
- Pocházejí informace z přímého zdroje, nebo se jedná o reformulaci tvrzení žadatele? Například důkazní hodnota svědectví bude vyšší, pokud byl původce přímým svědkem toho, co je osvědčováno. Důkazní hodnota bude nižší, pokud pouze referují o tom, co jim žadatel řekl, aniž by provedli konkrétní šetření, aby se ujistili, že svědectví potvrzuje relevantní událost.
- Je dokument v rozporu s dostupnými informacemi, včetně informací o zemích původu? Je v souladu s jinými důkazy, které jsou k dispozici v žádosti?

Povaha

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Prvek povahy písemného nebo jiného důkazu se týká toho, zda je důkaz předložen v originále nebo v kopii. Originály by měly mít při hodnocení obvykle větší hodnotu. Mějte však na paměti, že žadatelé nemusí být schopni získat originální dokument a že některé doklady obecně nelze získat v jejich původní podobě. Například některé originální dokumenty vydané orgány mají zůstat v útvarech orgánů a nemají být dále distribuovány. Skutečnost, že žadatel předloží originál takového dokumentu, může vyvolávat obavy ohledně toho, jak se tento dokument dostal do jeho držení.

Autor

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Měli byste zjistit, kdo je autorem, v jaké funkci napsal dokument, a jeho objektivitu.

Forma

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Forma písemného nebo jiného důkazu se týká jeho formálních náležitostí a způsobu, jakým jsou tyto náležitosti strukturovány a prezentovány, jakož i jeho stavu a toho, zda je poškozen nebo zda jsou na něm patrné změny. Forma dokumentu je relevantní pro posouzení jeho pravosti, spolehlivosti nebo autentické povahy. Forma je důležitá zejména u dokumentů, které mají úřední povahu, neboť lze očekávat, že takové dokumenty budou obsahovat formální prvky, které identifikují jejich signatáře a instituci, jejímž jménem je dokument vydáván, např. potvrzení předsedy strany s hlavičkou, podpisem, razítkem atd.

Budte opatrní při vyvozování závěrů o pravosti pouze na základě formy dokumentu, protože v některých zemích neexistuje standardizovaná forma pro určité typy dokumentů nebo mohou být správní orgány příliš slabé na to, aby prosadily standardizovanou formu na celém svém území. Forma se může lišit také v závislosti na tom, kdy a kým byl doklad vydán.

2.1.2. Ověřování pravosti dokumentů

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Oblast působnosti tohoto oddílu

Cílem tohoto oddílu je uvést některé obecné zásady, informace a pokyny týkající se ověřování pravosti dokumentů, které vám mohou pomoci při posuzování důkazů. Téma ověřování pravosti zahrnuje mnoho dalších aspektů, kterými se tato praktická příručka nezabývá.

Ověřování pravosti je nejspolehlivějším postupem, pokud jde o přezkum formy a důkazní hodnoty dokumentu. V běžném úzu platí, že „pokud ověříte pravost něčeho, dokazujete nebo potvrzujete, že je to pravda“⁽⁹⁴⁾, „po prozkoumání oficiálně prohlašujete, že dokument je pravý“⁽⁹⁵⁾. Ověření pravosti znamená, že máte nástroje nebo jste schopni dospět k pozitivnímu nebo negativnímu závěru, pokud jde o pravost předložených důkazů. Jako odpovědný úředník můžete mít k dispozici různé možnosti v závislosti na vnitrostátní praxi.

- Můžete se obrátit s žádostí o odborné poradenství na **specializované služby**, jako je policie nebo jiný vnitrostátní útvar, jehož pracovníci byli speciálně vyškoleni a mají přístup ke specifickým vědeckým materiálům pro ověření pravosti nebo odhalení podvodu. Tyto útvary jsou schopny analyzovat například kvalitu inherentních znaků dokumentu, jako je kvalita papíru, použitý inkoust, známky padělání razítek, vodoznaků, vazby atd.

To je považováno za nejúplnější formu ověření pravosti.

- Můžete se opřít o vzorový exemplář dotčeného dokumentu nebo o důkazy, které můžete mít k dispozici prostřednictvím zvláštních (interních) **databází**, abyste mohli porovnat předložený dokument s existujícím vzorkem.

⁽⁹⁴⁾ Collins, online Collins English Dictionary, heslo „[authenticate](#)“, 2023.

⁽⁹⁵⁾ Collins, online Collins English Dictionary, heslo „[authenticate](#)“, 2023.

Níže naleznete příklady veřejně dostupných on-line databází cestovních pasů a jiných úředních dokumentů vydaných zeměmi po celém světě.

- [Veřejný rejstřík pravých dokladů totožnosti a cestovních dokladů online \(PRADO\)](#) je databáze vzorů dokladů totožnosti a cestovních dokladů zpřístupněných veřejnosti Radou Evropské unie.
- „[EdisonTD](#)“ je databáze vytvořená nizozemskými orgány ve spolupráci s orgány Austrálie, Kanady, Spojených arabských emirátů, Spojených států amerických a Mezinárodní organizací kriminální policie (Interpol). Část databáze je veřejně přístupná.

Některé jiné databáze mají omezený přístup, ale váš správní orgán může mít přístup nebo být schopen jej získat.

- [Falešné a pravé doklady online na intranetu \(iFADO\)](#) je portál Generálního sekretariátu Rady EU a obsahuje informace rozšiřující informace uvedené v databázi PRADO. Zahrnuje také informace obsažené v jiných databázích, například v systému Document Information System Civil Status (Informační systém o dokumentech o občanském stavu).
- Tento systém (DISCS) je:

„internetový systém sloužící jako příručka a vyvinutý orgány Nizozemska, Kanady, Austrálie, Spojených arabských emirátů-Dubaje, Dánska a Norska (Norské centrum dokladů totožnosti [⁽⁹⁶⁾]). Cílem systému DISCS je podporovat ověřování zahraničních a vnitrostátních dokladů obsahujících informace o ... totožnosti, státní příslušnosti a dalších záležitostech týkajících se držitele dokladu.“ ⁽⁹⁷⁾

- Pokud máte pochybnosti o pravosti úředního dokladu, který vypadá jako pravý (např. cestovní pas), můžete informace najít také v Schengenském informačním systému, kde jsou uvedeny i odcizené nevyplněné doklady.
- Můžete se také spolehnout na konkrétní **rešerši informací o zemích původu**. Zatímco výše uvedené databáze mohou být nápomocné v souvislosti se státními úředními dokumenty, je méně pravděpodobné, že bude uvádět vzory jiných typů dokumentů vydávaných například nestátními organizacemi. V takových případech vám může poskytnout cenné informace konkrétní rešerše informací o zemi původu (jako jsou vzorové členské průkazy, potvrzení, odznaky).
- Hledejte zjevné hrubé známky padělání nebo pozměňování, které můžete identifikovat sami bez odborné pomoci.

Můžete si například všimnout, že fotografie je na dokladu hrubě přelepena, že průkaz není vyroben z jednoho zalamínovaného tvrdého papíru, ale že sestává ze dvou stran, které byly slepeny k sobě a poté zalamínovány, že podpis držitele průkazu, údajně žadatele, neodpovídá

⁽⁹⁶⁾ Viz [internetové stránky Norského centra dokladů totožnosti](#) a zvláštní oddíl těchto stránek věnovaný [referenčním databázím](#).

⁽⁹⁷⁾ Viz oddíl [Referenční databáze](#) na internetových stránkách norského střediska dokladů totožnosti a oddíl [Databáze dokumentů](#) na stránkách Dánského národního střediska dokladů totožnosti.

podpisu žadatele, jehož případ vyřizujete (na základě různých formulářů, které žadatel v průběhu azylového řízení podepsal), že v záhlaví úředního dokumentu jsou hrubé chyby v mottu organizace atd.

Mějte na paměti, že pokud důkazní materiál vykazuje známky padělání nebo pozměnění (např. chybějící stránka v pravém cestovním pasu), je padělání nebo pozměnění provedeno za určitým účelem, kterým může, ale nemusí být podpora žádosti o azyl. Měli byste si to s žadatelem vyjasnit.

Ověření pravosti může být obtížné a nemusí být vždy možné. Nemožnost nebo obtížnost provedení formálního ověření pravosti může být způsobena například níže uvedenými důvody.

- Náklady na ověřování pravosti odborníky.
- Technické problémy, které neumožňují vyvodit jednoznačný závěr o pravosti důkazů. To platí zejména v případech, že je důkaz poskytnut jako kopie.
- Nedostupnost vzorového exempláře dokumentu nebo příslušných nástrojů k ověření jeho pravosti.
- Zákaz získávat příslušné informace od zdroje, protože zdrojem důkazů je původce pronásledování nebo vážné újmy.
- Současný oběh různých verzí stejného typu dokumentu z důvodu neexistence centralizované správy a/nebo jednotných postupů pro vydávání těchto dokumentů.
- Vysoká míra korupce v zemi vydání, kde se vedle pravých dokladů získaných korupcí běžně vyskytují i ty padělané, zatímco jsou vydávány i doklady, které jsou pravé jak formou, tak obsahem.

Nemožností nebo obtížností ověření pravosti dokumentu nelze odůvodnit to, že nebudete pokračovat v jeho vyhodnocování. Bez ohledu na to, zda je předložený důkaz pravý či nikoli, musíte rozhodnout o jeho důkazní hodnotě ve vztahu ke zkoumané relevantní skutečnosti ⁽⁹⁸⁾. Při tomto posuzování vám pomohou i další kritéria (existence/výskyt typu dokumentu, obsah, forma, povaha, autor) ⁽⁹⁹⁾.

Ověření pravosti by mělo být provedeno za určitých okolností ⁽¹⁰⁰⁾, tj. pokud je autor důkazu důvěryhodný a toto ověření je v praxi proveditelné, je přístupné a může mít dopad na posouzení relevantní skutečnosti.

Mějte na paměti, že při provádění posouzení na základě výše uvedených kritérií a při přijímání jakýchkoli opatření za tímto účelem (například k ověření pravosti dokumentu) je nanejvýš důležité, abyste vždy zajistili dodržení zásady důvěrnosti (viz oddíl „[Hlavní zásady, písm. e\)](#) [Důvěrnost](#)“).

⁽⁹⁸⁾ SDEU, rozsudek ze dne 10. června 2021, [LH v. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid](#), č. C-921/19, EU:C:2021:478, body 42–44 a 61. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury EUAA](#).

⁽⁹⁹⁾ Pro konkrétní příklad posouzení rodného listu viz ESLP, rozsudek ze dne 7. ledna 2014, [AA proti Švýcarsku](#), č. 58802/12, ECLI:CE:ECHR:2014:0107JUD005880212, body 61–63.

⁽¹⁰⁰⁾ ESLP, rozsudek ze dne 2. října 2012, [Singh a další proti Belgii](#), č. 33210/11, ECLI:CE:ECHR:2012:1002JUD003321011, body 100–105 (k dispozici pouze ve francouzštině). Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury EUAA](#).

2.1.3. Příkládání „váhy“ zjištěním o věrohodnosti souvisejícím s daným důkazem

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

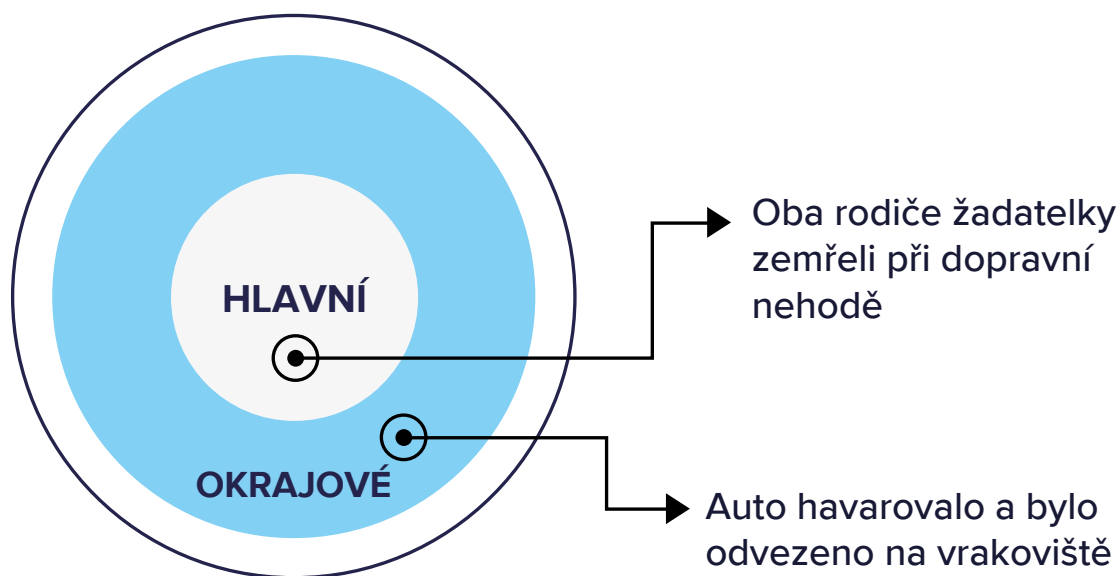
Níže uvedené zásady vám pomohou přisoudit váhu zjištěním o věrohodnosti, která jste učinili na základě výše uvedených kritérií posuzování.

- I když nejsou splněna všechna kritéria spolehlivosti, může mít důkaz při posuzování věrohodnosti určitou váhu. Pokud jsou například splněna všechna kritéria spolehlivosti, ale žadatel předložil pouze kopii dokumentu, má tento důkaz stále určitou váhu důkazní hodnoty, kterou je třeba posuzovat například společně se zjištěními o věrohodnosti týkajícími se tvrzení (viz oddíl [2.4.1. „Zvážení zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s relevantní skutečností“](#)). To platí tím spíše, pokud žadatel uvede rozumné vysvětlení, proč nemohl předložit originál dokladu.
- Při posuzování relevance důkazů mějte na paměti, že důkazy, které souvisejí s jádrem relevantní skutečnosti, mají větší váhu než důkazy, které se týkají prvků, jež s jádrem relevantní skutečnosti nesouvisejí, a jsou tedy okrajové. Přijetí relevantní skutečnosti by se obecně mělo opírat pouze o věrohodnost základních prvků. Jsou-li okrajové prvky považovány za nevěrohodné, jejich omezený význam nemůže otřást základem, o který se tato relevantní skutečnost opírá, pokud se stále mohou opírat o věrohodné klíčové prvky.

Příklad týkající se důkazů souvisejících s okrajovým prvkem relevantní skutečnosti: [Případ mladé ženy ze země C](#)

- Posuzovaným důkazem je fotografie automobilu na vrakovišti. Tento důkaz se týká okrajového prvku výpovědi souvisejícího s autonehodou, při níž zemřeli rodiče žadatelky. To nesouvisí s ústředními okolnostmi jejich úmrtí, ani nedokládá událost úmrtí rodičů, ale událost, která nastala po údajné smrtelné nehodě. Takový dokument bude mít pro posouzení relevantní skutečnosti malou váhu.
- Podobně jakákoli nekonzistentní tvrzení o okrajových prvcích, jako je přesné umístění vrakoviště nebo jeho název, neovlivní věrohodnost relevantní skutečnosti, pokud důkazy, tj. v tomto případě tvrzení žadatelky o hlavních prvcích relevantní skutečnosti, splňují kritéria věrohodnosti (viz oddíl [2.2. „Posuďte tvrzení žadatele na základě ukazatelů věrohodnosti“](#)).

Obrázek 9. Hlavní a okrajové aspekty relevantní skutečnosti – příklad založený na případě mladé ženy ze země C

- Méně závažná negativní zjištění týkající se jednoho nebo více kritérií nebrání tomu, aby důkazy byly celkově spolehlivé. Obecně platí, že přítomnost několika drobných negativních zjištění neznamená, že důkazy nepodporují relevantní skutečnost nebo ji zpochybňují, i když může naznačovat určité pochybnosti o spolehlivosti důkazů. Několik méně závažných negativních zjištění o věrohodnosti obecně nepředstavuje významné negativní zjištění o věrohodnosti.
- Jak je podrobně popsáno v kroku 1 (viz oddíl [1.1.1. „Uplatněte povinnost spolupracovat \(důkazní břemeno\)“](#)), při zvažování všech důkazů týkajících se relevantní skutečnosti jste případně zjistili, že chybí určitý důkaz. Pokud lze za konkrétních okolností od žadatele důvodně očekávat, že předloží určité důkazy, a vy jste splnili svou vlastní povinnost provést šetření, lze chybějícím nebo neúplným informacím přisoudit určitou váhu, která bude zohledněna v procesu zvažování při určování, zda lze relevantní skutečnost přijmout nebo zamítnout (viz oddíl [2.4.1. „Zvážení zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s relevantní skutečností“](#)).
- Při posuzování toho, jak může negativní zjištění ovlivnit spolehlivost důkazů, zvažte, zda byla žadateli dána možnost podat k tomuto zjištění vysvětlení a zda může poskytnuté vysvětlení ovlivnit vaše posouzení spolehlivosti daného důkazu.
- Při posuzování důkazní hodnoty důkazů mějte na paměti všechny relevantní individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení (viz oddíl [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#)).

Příklad analýzy písemných důkazů (obžaloby) v [případu aktivistky ze země B](#)

- **Relevance.** Předložená obžaloba je relevantní, neboť ji žadatelka dává do souvislosti s trestním stíháním, jemuž je podle svého tvrzení vystavena a které spojuje se svými činnostmi v boji za lidská práva. To je relevantní pro určitou relevantní skutečnost její žádosti.
- **Existence/výskyt.** Je potvrzeno, že v podobných situacích vydává obžaloby ministerstvo spravedlnosti.
- **Obsah.** V obžalobě se odkazuje na trestný čin maření výkonu úřední moci, ale uvádí se článek trestního zákoníku, který s tímto trestným činem nesouvisí.
- **Forma.** Předložená obžaloba má hlavičku, která vypadá jako úřední dokument. Na základě dostupných a aktualizovaných informací o zemích původu jsou správní orgány ministerstva spravedlnosti v zemi B dobře vybaveny a organizovány a mají dobře vymezené formální postupy. Způsob, jakým je znak ministerstva spravedlnosti uveden v levém horním rohu dokumentu, však neodpovídá vzoru dokumentů tohoto druhu. Dokument je podepsán, ale jméno podepisující osoby a razítko jsou stěží čitelné.
- **Povaha.** Obžaloba byla předložena ve formě kopie. Originál byl podle žadatelky zanechán v zemi B. Uvádí, že má problém zajistit odeslání originálu vám, a to z bezpečnostních důvodů.
- **Autor.** Údajným autorem je ministerstvo spravedlnosti, ale na základě výše uvedených zjištění týkajících se formy dokumentu nejste schopni jasně identifikovat podepisující osobu nebo úřad, který dokument vydal. Můžete mít oprávněné pochybnosti o skutečném autorovi dokumentu.
- **Závěr.** Na základě všech těchto kritérií obsahuje tento dokument několik znaků, které vás mohou vést k tomu, že jej budete považovat za nedostatečně průkazný sám o sobě pro posuzovanou relevantní skutečnost. Přestože žadatelka poskytla uspokojivé vysvětlení důvodu, proč byla předložena pouze kopie, jeho důkazní hodnotu snižuje skutečnost, že jste zjistili několik formálních a obsahových nedostatků. Budete muset posoudit, zda pro tyto nedostatky existují rozumná vysvětlení, a umožnit žadatelce, aby takové vysvětlení nabídl (například nedávná změna emblémů, špatná kvalita kopie kvůli nedostatečným prostředkům). V každém případě by tento dokument bylo třeba posoudit ve spojení se všemi ostatními důkazy souvisejícími s danou relevantní skutečností, včetně tvrzení žadatelky, před vyvozením jakéhokoli závěru o této relevantní skutečnosti jako takové.

Následující oddíly se zabývají specifickými rysy několika často předkládaných typů důkazů a konkrétními body, které je třeba při jejich posuzování zohlednit.

2.1.4. Specifické typy dokumentů

(a) Lékařské a psychologické zprávy

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Velmi specifickým typem důkazů jsou lékařské nebo psychologické zprávy (viz krok 1, oddíl [1.1.2 písm. k](#)) „[Lékařské, psychiatrické a psychologické zprávy](#)“ o tom, jak mohou lékařské zprávy ovlivnit šetření).

Pro stanovení důkazní hodnoty lékařských nebo psychologických dokumentů platí rovněž všechna výše uvedená kritéria. Existuje však specifický způsob, jak tato kritéria aplikovat na lékařské zprávy.

Lékařské nebo psychologické zprávy by měly zahrnovat specializaci lékařského odborníka a vyšetření, které bylo provedeno, aby bylo možné nezávislé posouzení jeho spolehlivosti.

Měli byste věnovat pozornost obsahu lékařské zprávy, abyste zjistili, zda byla vypracována přesně a profesionálně.

Mějte na paměti, že nezávislí lékaři a psychiatři provádějí svá vyšetření za účelem splnění léčebných cílů, nikoli v rámci žádosti o mezinárodní ochranu (ať už na její podporu, nebo v její neprospěch). Nezávislí zdravotníci proto nemusí psát své závěry tak, aby byly užitečné pro žádost, nebo mohou dokonce zcela odmítnout psát osvědčení pro jiné než lékařské účely. Za účelem zmírnění této situace mohou azylové orgány uzavřít smlouvy nebo dohody s lékařskými odborníky, kteří jsou vyškoleni a/nebo certifikováni soudem a rozumí azylovému řízení, a to v souladu s příslušnou vnitrostátní praxí. Tito znalci mohou vypracovat lékařsko-právní zprávy nebo jiná osvědčení, která lze považovat za cenné vědecké důkazy.

Pokud se nemůžete obrátit na lékaře nebo znalce z oboru lékařství v rámci vašeho správního orgánu, budete muset posoudit důkazní hodnotu lékařské zprávy na základě ukazatelů platných pro písemné důkazy. Kromě toho mohou poskytnout další informace o důkazní hodnotě lékařského dokumentu následující body.

- V lékařské zprávě je uveden počet a data vyšetření, typ provedeného vyšetření a související lékařské závěry.
- Vychází z jednoho vyšetření nebo z několika vyšetření a uvádí horizontální přehled.
- Je založena přiměřeným způsobem na prvcích, které vycházejí z vlastních prohlášení pacienta, a prvcích lékařského/psychologického pozorování.
- Odkazuje na normy Istanbulského protokolu v případě údajného mučení nebo známek mučení.
- Lékařská/psychologická odborná stanoviska a odborné posudky by neměly v lékařské zprávě vyvozovat závěry o věrohodnosti tvrzení žadatele týkajících se údajných incidentů újmy v minulosti nebo současných událostí a/nebo jeho způsobilosti k mezinárodní ochraně.

Mějte na paměti níže uvedené body.

- Lékařská nebo psychologická pozorování nemohou sama o sobě potvrdit okolnosti, za nichž došlo ke zranění, traumatu nebo příznakům, ale mohou poskytnout (přesvědčivé) vodítko o tom, zda zranění, traumata nebo příznaky odpovídají uváděnému špatnému zacházení a časovému harmonogramu poskytnutému žadatelem.
- Předložení lékařských a psychologických důkazů může zejména sloužit různým účelům. Patří mezi ně podpora reálnosti samotných relevantních skutečností, doložení osobní situace, která může žadatele vystavit zvýšenému riziku pronásledování nebo újmy, nebo doložení zranitelnosti a zvláštních potřeb či možných zkreslujících faktorů, které je třeba zohlednit při shromažďování důkazů a posuzování věrohodnosti. Budete muset určit různé možné úlohy, které může předkládaná lékařská zpráva plnit při přezkumu nároku žadatele.
- Cílem zhodnocení důkazní hodnoty lékařské zprávy je posoudit, zda a nakolik (do jaké míry) zpráva podporuje relevantní skutečnost, okolnost nebo riziko, kterých se týká, a to v rámci přezkumu žádosti o mezinárodní ochranu. Nezapomeňte, že byste neměli vynášet lékařské soudy ani vyjadřovat svůj názor na léčbu předepsanou lékařem. Stejně tak lékař nemá rozhodovat o potřebě mezinárodní ochrany ⁽¹⁰¹⁾.
- Pokud žadatel předkládá lékařskou zprávu o potenciálně se vyvíjejícím zdravotním problému, je důležité datum (data) posledního (posledních) vyšetření. Aktuální zpráva může lépe vystihnout současnou situaci, zatímco zpráva z dřívější doby může naznačit, jaká situace byla tehdy, ale může vyvolat případné otázky ohledně současného stavu a/ nebo schopností žadatele. Ačkoli tato skutečnost nemusí mít vliv na důkazní hodnotu zprávy ve vztahu k minulým událostem, její aktuálnost může být významná při posuzování osobní situace, která ovlivňuje posouzení věrohodnosti nebo rizik.

Příklad posouzení lékařského potvrzení: [Případ mladého muže ze země A](#)

Žadatel předložil potvrzení od ortopeda. Při použití obecných kritérií pro posuzování písemných a jiných důkazů a lékařských důkazů na toto potvrzení by bylo možné provést následující analýzu.

- **Relevance.** Důkazy jsou relevantní, protože obsahují možné ukazatele relevantních osobních okolností, které mohou mít potenciální dopad na vaše posouzení rizik ve vztahu k bezpečnostní situaci v zemi A.
- **Existence/výskyt.** Nic nenásvědčuje tomu, že tento druh dokumentu obvykle za podobných okolností nevydává ortoped.
- **Forma.** Potvrzení bylo napsáno na úředním papíře lékařské ordinace. Obsahuje oficiální hlavičku se všemi údaji týkajícími se lékaře (jméno, adresa, telefonní číslo a fax), datum vystavení dokumentu, jméno autora a způsob lékařského zákroku a také podpis s úředním razítkem. Razítko obsahuje jméno autora.
- **Povaha.** Tento dokument je předkládán jako originál a má všechny znaky originálu, neboť podpis a razítko jsou připojeny modrým inkoustem a nebyly okopírovány.

⁽¹⁰¹⁾ Lékařský posudek a způsob jeho vypracování nemohou porušovat základní práva žadatele. Viz oddíl [1.1.2\(n\)](#) „[Důkazy, které porušují základní práva žadatele](#)“.

- **Autor.** Autor je ortopedický lékař a je jako takový jasně identifikován.
- **Obsah.** Potvrzení poskytuje relevantní informace o metodice, kterou lékař, který byl dvakrát konzultován kvůli vážným obtížím pacienta způsobeným silnými bolestmi nohou, použil. Závěry vycházejí především z nedávných lékařských pozorování, včetně rentgenových snímků, a několika souvisejících testů. Potvrzení neodkazuje na Istanbulský protokol, ale dospívá k závěru o zdravotním stavu, který mohl být způsoben pouze těžkým vnějším traumatem. Lékař rovněž předepisuje řadu fyzioterapeutických sezení a medikaci kvůli silné bolesti. V potvrzení je uvedeno, že tato léčba je poskytována před zvážení rizikové operace. Toto potvrzení bylo předloženo během osobního pohovoru a je datováno dva týdny předtím, než byl žadatel vyslechnut.
- **Závěr.** Vzhledem k celkovému splnění kritérií posuzování tento dokument potvrzuje skutečnost, že žadatel byl vystaven závažnému špatnému zacházení a trpí silnými bolestmi nohou a s tím souvisejícími obtížemi při chůzi.

(b) Obecné informace poskytnuté žadatelem

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Pokud žadatel poskytne obecné informace, které mají podpořit relevantní skutečnosti uvedené v jeho žádosti (jako jsou například články v tisku nebo na webu týkající se opatření přijatých orgány proti opoziční politické straně, v níž žadatel tvrdí, že působí), měli byste tyto důkazy pečlivě přezkoumat. Uplatněte obecné zásady, které byste uplatnili na informace o zemích původu. Zkontrolujte zejména spolehlivost zdroje, jeho objektivitu, přesnost, dohledatelnost a relevanci. Předkládané důkazy musí být rovněž aktuální, nebo pokud mají podpořit události z minulosti, měly by být zasazeny do stejné doby jako příslušné události nebo se vztahovat ke skutečnostem v historické perspektivě. V závislosti na situaci mohou informace poskytnuté žadatelem vyžadovat vlastní další rešerši informací o zemi původu, pokud nemáte k dispozici informace o zemi původu týkající se daného tématu, a tudíž se nemůžete spolehnout na jiné zdroje informací, abyste získat co nejvyváženější a nejkomplexnější přehled situace. Další informace naleznete v příručce EUAA na toto téma ⁽¹⁰²⁾.

(c) Obsah shromážděný prostřednictvím sociálních sítí

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Výše uvedená kritéria pro posuzování dokumentů a jiných důkazů se vztahují i na obsah shromážděný prostřednictvím sociálních sítí. Kromě toho mějte na paměti, že:

obsah, který je k dispozici na účtech na sociálních médiích, nejčastěji nepodléhá stejné důslednému výzkumu a redakčnímu postupu jako v případě zavedených sdělovacích prostředků nebo jiných zdrojů. Proto může existovat vyšší riziko toho, že obsah bude nepřesný, neobjektivní, záměrně zavádějící nebo pochybný. Jejich obsah je navíc často vytvářen uživateli. Při posuzování informací získaných prostřednictvím

⁽¹⁰²⁾ EASO, [Praktická příručka o využívání informací o zemích původu azylovými rozhodčími při posuzování žádostí o azyl](#), prosinec 2020, s. 13–17.

účtů sociálních médií zvláštní pozornost vyžaduje identifikace zdroje a křížová kontrola obsahu ⁽¹⁰³⁾.

Nezapomeňte, že identitu autora příspěvku a soukromých účtů na sociálních sítích si lze snadno přivlastnit, a to ještě snadněji než v případě jiných důkazů.

Informace na sociálních sítích lze snadno měnit. Pokud příspěvek na internetu napsal sám žadatel, má zpravidla také právo upravit jeho obsah a míru zveřejnění, nebo dokonce příspěvek smazat. To například znamená, že tento příspěvek mohl být k dispozici v určitém okamžiku (i po krátkou dobu) před zahájením řízení o posouzení žádosti nebo v kterékoli jeho fázi, ale již neexistuje on-line, nebo že existuje, ale nikoli se stejným obsahem.

- Pokud plánujete použít některé důkazy, které jste našli na sociálních sítích, můžete zvážit jejich vytištění nebo uložení v elektronické podobě, např. jako snímek obrazovky, abyste předešli ztrátě informací v případě, že by příspěvky byly v průběhu řízení změněny nebo smazány. V souboru (ať už vytištěném, nebo uloženém v elektronické podobě) by mělo být uvedeno datum, kdy byly informace získány, aby bylo možné je porovnat s předchozími nebo pozdějšími verzemi.
- Pokud vám žadatel předloží výtisk internetové stránky, aby doložil relevantní skutečnost související s tímto příspěvkem (jeho mírou zveřejnění), možná budete muset ověřit, zda je tento obsah stále na internetu veřejně dostupný. Pokud tomu tak není, můžete mít zájem ověřit si, z jakých důvodů by příspěvek byl stále relevantní jako důkaz relevantní skutečnosti nebo jak může po návratu stále podporovat riziko. Mějte na paměti, že příspěvky na internetu zanechávají digitální stopu a že skutečnost, že žadatel příspěvek smazal, neznamena, že jej nelze zpětně dohledat. Viz také oddíl [3.3.2 písm. d\) „Ukazatele rizik související s motivem původců provádět události, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy“](#).

(d) Svědectví

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Svědectví mohou pocházet z mnoha zdrojů: nejenže žadatel může nabídnout svědky nebo svědectví, kterými doloží svou žádost, ale písemná svědectví často poskytují i organizace občanské společnosti a může si je rovněž vyžádat azylový orgán.

Důkazní hodnota svědectví je posuzována podle obecných kritérií posuzování. Při posuzování svědectví byste měli věnovat zvláštní pozornost jejich spolehlivosti, která je mimo jiné dána pozicí osoby, která výpověď podává, a způsobem, jakým informace získala, tj. informace z první ruky versus informace z druhé ruky. Při hodnocení svědeckých výpovědí zvažte také osobní situaci osoby, která vypovídá (svědek byl také traumatizován; svědek může mít zvláštní vazby na žadatele), jakož i kontext, v němž byla svědecká výpověď získána ⁽¹⁰⁴⁾.

⁽¹⁰³⁾ EASO, [Praktická příručka o využívání informací o zemích původu azylovými rozhodčími při posuzování žádostí o azyl](#), prosinec 2020, s. 56.

⁽¹⁰⁴⁾ Viz UNHCR, [Beyond Proof. Credibility assessment in EU asylum systems: Full report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU: úplná zpráva), květen 2013, kapitola 5, oddíl 4.

2.2. Posudte tvrzení žadatele na základě ukazatelů věrohodnosti

[Obsah] [Kontrolní seznam]

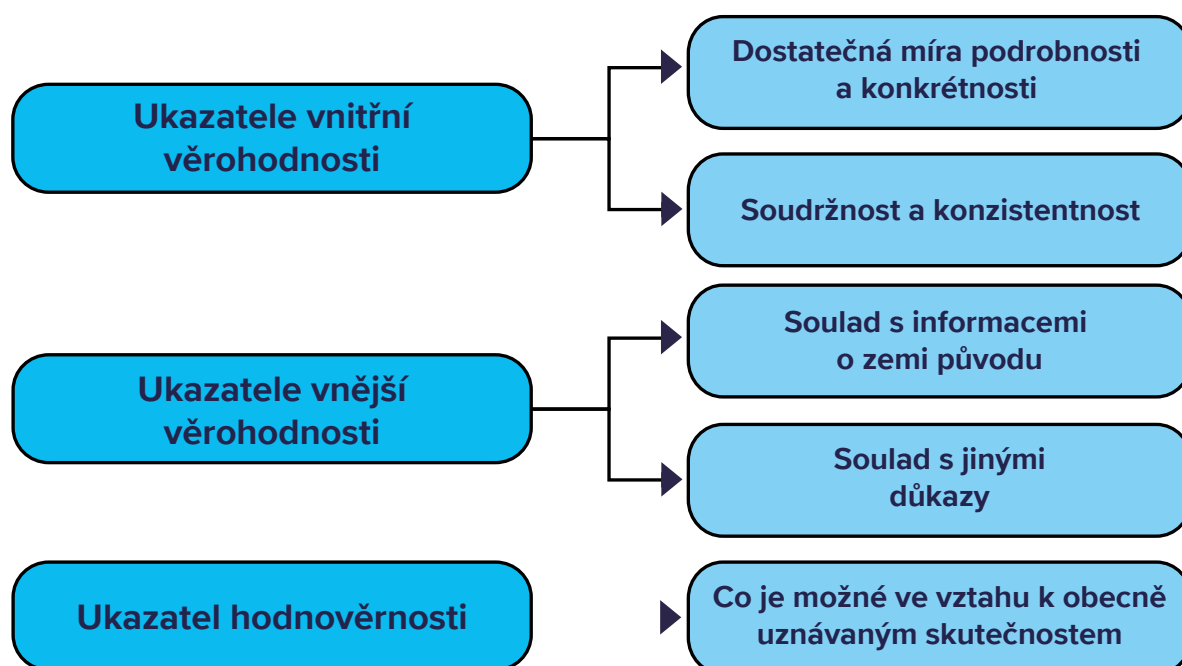
Může se stát, že jediným důkazem, který jsou žadatelé schopni předložit, jsou jejich tvrzení. Ukazatele věrohodnosti jsou nástrojem pro individuální, nestranné a objektivní posouzení věrohodnosti těchto tvrzení.

V praxi ukazatele věrohodnosti posuzují míru podrobnosti a konkrétnosti, soudržnost a konzistentnost a věrohodnost tvrzení, jakož i konzistentnost těchto tvrzení s informacemi o zemi původu a písemnými nebo jinými důkazy, které jsou spojeny s každou relevantní skutečností.

Ustanovení čl. 4 odst. 5 písm. c) kvalifikační směrnice (přepracované znění) stanoví základní rámec pro ukazatele věrohodnosti „... tvrzení žadatele byla shledána souvislými a věrohodnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případu žadatele“ a měly by být vždy uplatňovány v souladu s Listinou základních práv EU ⁽¹⁰⁵⁾.

Ukazatele lze seskupovat podle vnitřní věrohodnosti, vnější věrohodnosti a hodnověrnosti.

Obrázek 10. Ukazatele věrohodnosti

⁽¹⁰⁵⁾ Ukazatele věrohodnosti se dále rozvíjejí v judikatuře, pro více informací viz EUAA, *Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis* (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – soudní analýza), druhé vydání, 2023, s. 120–121.

Měli byste se snažit použít všechny příslušné ukazatele věrohodnosti pro posouzení každé relevantní skutečnosti. Ne všechny ukazatele však mohou být stejně relevantní pro posouzení tvrzení v závislosti na tom, čeho se relevantní skutečnost týká. Pokud daný ukazatel věrohodnosti není pro posouzení konkrétní relevantní skutečnosti vhodný, můžete se rozhodnout, že jej nepoužijete.

Nezapomeňte vzít v úvahu faktory, které mohou vést ke zkreslení

Osobní situace žadatele a kontextové okolnosti související s pohovorem mohou ovlivnit tvrzení žadatele. Při uplatnění ukazatelů věrohodnosti je nutné současně zohlednit faktory, které mohou vést ke zkreslení. Viz oddíl [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#).

2.2.1. Použijte ukazatele vnitřní věrohodnosti

Vnitřní věrohodností se rozumí posouzení tvrzení žadatele a všech dalších důkazů, které žadatel předloží, včetně písemných tvrzení a důkazů. Vnitřní věrohodnost zahrnuje ukazatele věrohodnosti týkající se dostatečné míry podrobnosti a konkrétnosti, jakož i soudržnosti a konzistentnosti.

Dostatečná míra podrobnosti a konkrétnosti

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Ukazatelem dostatečné míry podrobnosti a konkrétnosti se rozumí způsob, jakým žadatel událost prožívá a vyjadřuje, a míra a povaha podrobností, které jsou s nimi spojeny.

Obecně platí, že vyprávění o osobně prožitých zkušenostech často obsahuje více podrobností, například smyslové detaily, pocity nebo pozorování, ve srovnání s vyprávěním osoby, která tyto zkušenosti neměla, zejména pokud se daný zážitek stal nedávno nebo ovlivnil život daného člověka. Přestože se různým lidem mohou stát podobné věci, stejnou událost nikdy neprožívá a nevzpomíná na ni žádný jednotlivec stejně. Dostatečná míra podrobnosti a konkrétnosti vyžaduje, aby žadatel popsal událost svými vlastníma očima, jako subjektivní kamera, a nikoli z obecné perspektivy.

Osvědčený postup

Abyste žadateli vysvětlili míru podrobností a konkrétnosti, která se od něj očekává u konkrétní události v minulosti, můžete uvést příklad popisem krátké události, která se stala vám, a přitom věnovat pozornost tomu, co jste během události viděli, slyšeli, cítili a o čem jste přemýšleli. Toto vysvětlení byste měli zaznamenat do přepisu pohovoru, aby bylo rozhodujícímu pracovníkovi jasné, jak byl žadatel požádán o poskytnutí podrobnějších informací nebo konkrétnějších tvrzení.

Nedostatek podrobností a konkrétnosti nemusí nutně vést k negativnímu zjištění o věrohodnosti. Zprvé, nedostatek podrobností a konkrétnosti musí mít zásadní význam pro relevantní skutečnost, která se týká celkového popisu situace nebo události. Zadruhé, musí být také přiměřené očekávat, že žadatel uvede určitou míru podrobnosti a konkrétnosti, například v závislosti na tom, do jaké míry danou událost nebo situaci osobně prožil, nebo na tom, jak důležitá či nedůležitá pro něj daná událost nebo konkrétní podrobnost v daném okamžiku byly.

Kromě toho byste měli mít na paměti, že míra podrobností a konkrétnosti, kterou lze od žadatele rozumně očekávat, se bude lišit v závislosti na jeho osobních a kontextuálních okolnostech, konkrétně na faktorech zkreslení. Z faktorů zkreslení může vyplývat přiměřené vysvětlení, proč si žadatel nemůže vybavit podrobnosti o určitých událostech (viz oddíl [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#)), kde najdete více podrobností). Než učiníte jakékoli závěry o dostatečné míře podrobnosti nebo konkrétnosti, ujistěte se, že si byl uchazeč vědom toho, jaká míra podrobnosti a konkrétnosti se od něj během osobního pohovoru očekává. Ujistěte se také, že pohovor byl veden způsobem, který žadateli umožnil poskytnout podrobné informace. Nedostatek podrobností proto nemá vliv na věrohodnost tvrzení žadatele ve všech situacích.

Příklad míry podrobností a konkrétnosti, které lze rozumně očekávat s ohledem na fungování paměti: [Případ aktivistky ze země B](#)

Žadatelka uvedla, že se zúčastnila demonstrace a filmovala událost na svůj chytrý telefon. Bezpečnostní síly požadovaly vydání jejího telefonu a byla svévolně zajištěna poté, co odmítla svůj chytrý telefon bezpečnostním silám vydat. Jako odpovědný úředník položíte žadatelce několik otázek týkajících se kontextu události, například jaké budovy se nacházely v okolí místa, kde se demonstrace konala, a zeptáte se, jak vypadali policisté, kteří ji zatklí, ale neobdržíte podrobné odpovědi.

Rozhodnete se požádat žadatelku o vysvětlení, proč nepopisuje souvislosti podrobněji. Žadatelka odpovídá, že si nepamatuje, jak budovy nebo policisté vypadali, protože se soustředila na snahu sdílet video, které natočila na internetu, než se policisté zmocnili jejího telefonu, a protože v této situaci měla strach. Když je žadatelka požádána, aby ze svého pohledu popsala, co se stalo v souvislosti s chytrým telefonem, obšírně vysvětluje, co se při demonstraci odehrálo přes objektiv kamery v jejím chytrém telefonu a jak se jí podařilo sdílet video na internetu předtím, než jí byl telefon zabaven. Podrobně také popisuje své motivace k účasti na demonstraci navzdory tomu, že se bála, že by se mohlo stát něco zlého – jako se to stalo v minulosti – a jak se cítila, když sdílela video a byla zatčena.

Můžete vyvodit závěr, že počáteční nedostatek podrobností a konkrétnosti byl způsoben faktory zkreslení týkajícími se toho, jak funguje paměť (viz oddíl [2.3.1 písm. a\) „Fungování paměti“](#)) a jak byl veden pohovor (viz oddíl [2.3.2. „Faktory týkající se odpovědného úředníka“](#)). Můžete rovněž dospět k závěru, že žadatelka poskytla podrobný a konkrétní popis podstatných prvků relevantní skutečnosti související s událostmi, k nimž došlo během demonstrace.

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Ukazatelem soudržnosti a konzistentnosti se rozumí absence rozporů nebo protimluvů v rámci tvrzení žadatele a mezi tvrzeními a dalšími důkazy předloženými žadatelem. Týká se:

- ústních nebo písemných tvrzení učiněných žadatelem obecně,
- Tvrzení žadatele v různých okamžicích řízení,
- dalších důkazů předložených žadatelem (viz oddíl [1.1.2. „Shromážděte důkazy relevantní pro žádost“](#)).

Skutečně prožité zkušenosti lze zpravidla vyprávět soudržněji a konzistentněji. Podobně jako v případě míry podrobnosti a konkrétnosti nevede k negativnímu závěru o věrohodnosti jakákoli nesoudržnost a nekonzistentnost. Není neobvyklé, že vyprávění obsahuje menší nesrovnalosti. Nemělo by však obsahovat žádné významné mezery ani rozpory, které žadatel uspokojivě nevysvětlil.

Míra soudržnosti a konzistentnosti, kterou lze od žadatele rozumně očekávat, se bude lišit v závislosti na jeho osobní a kontextuální situaci, zejména na faktorech, které mohou vést ke zkreslení. Před učiněním jakýchkoli zjištění týkajících se soudržnosti a konzistentnosti se ujistěte, že si byl žadatel během osobního pohovoru vědom toho, jaká míra soudržnosti a konzistentnosti se od něj očekává, a že byl pohovor veden způsobem, který mu umožnil tato tvrzení poskytnout. Žadateli musí být rovněž poskytnuta příležitost objasnit případné rozpory nebo nesrovnalosti, které mají zásadní význam pro posouzení relevantní skutečnosti. Nedostatečná konzistentnost proto nemá vliv na věrohodnost ve všech situacích.

Vystupování nikdy nemůže sloužit jako ukazatel věrohodnosti

Vystupováním se obecně rozumí neverbální komunikace a chování, např. tón hlasu, styl, oční kontakt nebo výraz obličeje atd. Tyto signály jsou viditelné během osobního pohovoru.

Nikdy byste neměli používat vystupování jako ukazatel věrohodnosti. Neverbální signály nejsou univerzální, protože jejich význam je kulturně konstruován a ovlivněn osobními charakteristikami, jako je věk, pohlaví, vzdělání nebo psychologický stav. Zjištění založená na vystupování žadatele by se často rovnala pouhým domněnkám a subjektivním soudům vycházejícím z instinktivních pocitů.

2.2.2. Uplatněte ukazatele vnější věrohodnosti

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Vnější věrohodností se rozumí soulad mezi tvrzeními žadatele a důkazy, které má rozhodující orgán k dispozici, včetně informací o zemi původu, odborných důkazů nebo jiných vnějších důkazů.

Můžete mít k dispozici různé druhy důkazů. Měli byste aktivně shromažďovat určité důkazy, protože k nim můžete mít lepší přístup než žadatel, zejména informace o zemi původu ⁽¹⁰⁶⁾. Můžete také zvážit, že si vyžádáte odborné poradenství, které je relevantní pro řádné posouzení žádosti, například lékařský posudek ⁽¹⁰⁷⁾. Další informace o tom, jaké důkazy mohou být k dispozici, naleznete v oddíle [1.1.2. „Shromážděte důkazy relevantní pro žádost“](#).

Soulad s informacemi o zemi původu

[[Obsah](#)] [[Kontrolní seznam](#)]

Vždy byste měli posoudit soulad tvrzení žadatele s informacemi o zemi původu a zvážit všechny relevantní skutečnosti týkající se země původu.

Čl. 4 odst. 3 písm. a) kvalifikační směrnice (přepřacované znění) – Posuzování skutečností a okolností

3. Posouzení žádosti o mezinárodní ochranu se provádí jednotlivě a jsou při něm zohledněny

a) všechny relevantní skutečnosti týkající se země původu v době rozhodování o žádosti, včetně právních předpisů země původu a způsobu jejich uplatňování;

Informace o zemi původu mohou tvrzení žadatele potvrdit nebo vyvrátit. Tvrzení žadatele, která jsou podpořena informacemi o zemi původu, jsou s nimi v souladu, zatímco tvrzení, která jsou v rozporu s informacemi o zemi původu, s těmito informacemi v souladu nejsou. Informace o zemi původu často poskytují kontext pro tvrzení žadatele, ale jen zřídka mohou prokázat, že se určitá minulá událost stala určité osobě. Proto jsou zřídka rozhodujícím důkazem při posuzování, zda lze relevantní skutečnost přijmout nebo odmítnout.

Nedostatek informací o zemi původu poté, co byla provedena příslušná rešerše těchto informací, nevede nutně k negativnímu zjištění o věrohodnosti. Informace o zemi původu nemusí být k dispozici z několika důvodů, například v důsledku nedostatečného oznamování rizik, jimž mohou být některé marginalizované skupiny vystaveny v zemi původu ⁽¹⁰⁸⁾, nebo pokud se situace v zemi původu rychle mění. Před vyvozením závěrů byste měli zvážit, s jakou pravděpodobností budou k dispozici příslušné informace o zemi původu týkající se prvků, v souvislosti s nimiž provádíte rešerši informací o zemi původu.

⁽¹⁰⁶⁾ SDEU, rozsudek ze dne 22. listopadu 2012, [M. M. v. Minister for Justice, Equality and Law Reform \(Irsko\)](#), C-277/11, EU:C:2012:744. Shnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽¹⁰⁷⁾ Čl. 18 odst. 1 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

⁽¹⁰⁸⁾ Pro více informací viz UNHCR, [Guidelines on International Protection no. 1: Gender-related persecution in the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the status of refugees](#) (Pokyny k mezinárodní ochraně č. 1: Pronásledování z důvodu genderové příslušnosti ve smyslu článku 1A odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a/nebo jejího Protokolu z roku 1967), 7. května 2002, bod 37; UNHCR, [Guidelines on International Protection no. 9: Claims to refugee status on sexual orientation and/or gender identity within the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its Protocol relating to the status of refugees](#) (Pokyny k mezinárodní ochraně č. 9: Žádosti o přiznání právního postavení uprchlíka z důvodu sexuální orientace anebo genderové identity ve smyslu článku 1A odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a/nebo Protokolu z roku 1967), 23. října 2012, bod 66.

Související publikace agentury EUAA

Pro více informací o používání informací o zemích původu při posuzování věrohodnosti, včetně příkladů, viz EASO, [Praktická příručka o využívání informací o zemích původu azylovými rozhodčími při posuzování žádostí o azyl](#), prosinec 2020, oddíl 3.3. „Posouzení žádosti o mezinárodní ochranu“.

Soulad s písemnými a jinými důkazy

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Písemné a jiné důkazy mohou zahrnovat tvrzení rodinných příslušníků a svědků, dokumenty od jiných státních orgánů, odborné zprávy a lékařská stanoviska. Takové důkazy mohou tvrzení žadatele podpořit, nebo je mohou vyvrátit. Výchozím bodem je, že jste posoudili důkazní hodnotu těchto důkazů již před uplatněním ukazatele věrohodnosti.

Podobně jako při posuzování vnitřní věrohodnosti ne všechny nesrovnalosti povedou k negativnímu zjištění o věrohodnosti. Je třeba zvážit, zda se nesrovnalosti týkají ústředních prvků relevantní skutečnosti a jakou míru konzistentnosti lze od žadatele očekávat. To by mělo být zváženo s ohledem na faktory, které mohou vést ke zkreslení, a na kontext tvrzení. Pokud existují důkazy, které jsou v rozporu s tvrzeními žadatele, měli byste se tím zabývat a dát žadateli příležitost vysvětlit nesrovnalosti a zvážit toto vysvětlení v posouzení věrohodnosti.

Příklad konzistentnosti mezi tvrzeními rodinných příslušníků: [Případ mladého muže ze země A](#)

Žadatel požádal o mezinárodní ochranu společně se svým mladším bratrem. Oba popisují při svých osobních pohovorech, že opustili zemi původu na základě rozhodnutí rodičů poté, co jejich otec obdržel žádosti od teroristické skupiny týkající se žadatele a jeho mladšího bratra, aby se připojili k organizaci.

Žadatel podrobně popisuje, jak stál otci po boku, když dostali od teroristické skupiny žádost, aby se k nim připojil, a jak mu jeho příbuzný řekl, že v sousední vesnici probíhá nucený nábor mladých mužů. Mladší bratr žadatele na druhé straně poskytl pouze vágní tvrzení. Popsal, jak mu matka řekla, že musí s bratrem odejít, protože ho neustále hledají muži se zbraněmi, a jak se po tom, co se o tom dozvěděl, cítil vyděšený.

Všimli jste si, že tvrzení obsahují nesrovnalosti, které nejsou nepodstatné, pokud jde o ústřední aspekty relevantní skutečnosti. Před vyvozením závěru o konzistentnosti těchto dvou tvrzení byste měli zvážit faktory zkreslení a nepřímé faktory, které mohou vysvětlovat odlišná tvrzení (viz oddíl [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#)).

Měli byste rovněž zvážit kontext těchto minulých událostí a fungování paměti (viz oddíl [2.3.1 písm. a\) „Fungování paměti“](#)). Žadatel popisuje události z pohledu přímého účastníka některých situací, zatímco jeho mladší bratr vysvětluje události tak, jak mu je vyprávěla jeho matka. Můžete také zvážit jejich věk (viz oddíl [2.3.1 písm. d\) „Věk“](#)), protože žadatel byl v době, kdy se tyto události odehrály, mladý dospělý, zatímco jeho bratr byl méně vyzrálé dítě, takže nemohl pochopit a popsat, co tyto události znamenají. Můžete předpokládat, že tvrzení žadatele a jeho bratra jsou přiměřeně konzistentní, a proto nemusíte žádat žadatele o vysvětlení tvrzení, která se jevila jako nekonzistentní.

2.2.3 Použijte ukazatel věrohodnosti

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Věrohodností se rozumí to, co je možné nebo čemu lze uvěřit ve vztahu k obecně přijímaným informacím, jako jsou fyzikální zákony nebo realistický průběh událostí.

Pojem věrohodnosti by měl být používán obezřetně, abychom se vyhnuli spekulacím a subjektivním předpokladům či předsudkům:

- Událost není nevěrohodná jen proto, že je nepravděpodobná. Stávají se i nepravděpodobné události. Řada po sobě jdoucích nepravděpodobných událostí však může vést k nevěrohodnosti, zejména když jiné ukazatele hodnověrnosti vypovídají ve stejném duchu.
- Věrohodnost by měla být použita pouze v případě, že žadatel měl možnost objasnit tvrzení, která se nejeví jako věrohodná.
- Zjištění o věrohodnosti musí být podloženo objektivně odůvodnitelnou argumentací.
- Ukazatel věrohodnosti lze použít pouze společně s dalšími ukazateli hodnověrnosti.

Skutečnost může být zcela věrohodná, pokud je posuzována v kontextu situace žadatele, včetně jeho pohlaví, věku, sexuální orientace, genderové identity, vzdělání, sociálního a kulturního zázemí, životních zkušeností a okolností v zemi původu nebo v místě dosavadního pobytu. Měli byste si být vědomi toho, že mohou existovat rozdíly mezi vaším vlastním úhlem pohledu a úhlem pohledu žadatele, které by mohly potenciálně vysvětlit zjevnou nevěrohodnost.

2.3. Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Schopnost předložit důkazy a způsob, jakým jsou důkazy předkládány, mohou být zkresleny několika faktory, které mohou vysvětlovat například nedostatečné podrobnosti nebo nesrovnalosti v tvrzeních žadatele. Při posuzování věrohodnosti byste měli zvážit následující faktory:

- faktory týkající se žadatele,
- faktory týkající se tlumočení a okolností pohovoru,
- faktory týkající se odpovědného úředníka.

Faktory, které mohou vést ke zkreslení, existují vždy a není možné jim předejít. Je však nezbytné být si jich vědomi při vedení osobního pohovoru ⁽¹⁰⁹⁾ a při posuzování věrohodnosti, aby bylo možné minimalizovat jejich dopad ⁽¹¹⁰⁾.

Mějte na paměti vliv technik pohovoru

Techniky, které se používají během osobního pohovoru, mohou ovlivnit tvrzení žadatele: zda jsou otázky kladeny způsobem, který zohledňuje osobní situaci; zda je žadateli poskytnuto vysvětlení, co se od něj očekává; zda jsou otázky položeny v pořadí, které je snadno srozumitelné. Z tohoto důvodu je při zvažování, jak mohou faktory, které mohou vést ke zkreslení, ovlivnit tvrzení, důležité vzít v úvahu způsob, jakým byl osobní pohovor veden. Další informace naleznete v oddíle [1.1.1 písm. b\) „Splňte povinnost odpovědného úředníka provést vyšetřování“](#).

Mnoho faktorů zkreslení může působit současně a mohou být vzájemně propojeny. Níže uvedené oddíly poskytují nevýčerpávající seznam častých faktorů.

2.3.1. Faktory týkající se žadatele

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Faktory zkreslení mohou ovlivnit schopnost žadatele vybavit si a převyprávět relevantní skutečnosti, jakož i jeho schopnost zvládnout situaci při pohovoru. Faktory zkreslení mohou být identifikovány v písemných důkazech, které jsou k dispozici v žádosti, například v souvislosti s věkem nebo zdravotním stavem, zatímco jiné faktory mohou být identifikovány v základních údajích obsažených ve spisu, například pohlaví nebo úroveň vzdělání. V tvrzeních žadatele se mohou objevit také faktory týkající se například fungování paměti nebo pocitu stigma a studu nebo v souvislosti s fyzickým vzhledem a chováním žadatele, jako jsou projevy strachu, traumatu nebo poruch duševního zdraví.

⁽¹⁰⁹⁾ Více informací o vedení osobního pohovoru naleznete v databázi úřadu EASO, [Praktická příručka: Osobní pohovor](#), prosinec 2014.

⁽¹¹⁰⁾ V souladu s čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice o azylovém řízení (přepracované znění): „Členské státy zajistí, aby byly žádosti posuzovány jednotlivě, objektivně a nestranně a aby o nich bylo stejným způsobem rozhodováno.“
V souladu s čl. 15 odst. 3 písm. a) směrnice o azylovém řízení (přepracované znění):
Členské státy přijmou vhodná opatření pro zajištění toho, aby osoba, která pohovor vede, byla schopná zohlednit osobní a obecné okolnosti žádosti, včetně kulturního původu, pohlaví, sexuální orientace, pohlavní identity žadatele nebo jeho zranitelnosti.

Mějte na paměti hranice svých odborných znalostí

Nejste kvalifikovaní pro diagnostiku žadatele nebo provádění posouzení nad rámec vašich úkolů v rámci azylového řízení. V případě potřeby byste měli žadatele odkázat na odbornou podporu nebo posouzení, jako je lékařská a psychologická podpora nebo posouzení věku, v souladu s vašimi vnitrostátními pokyny (více informací naleznete v oddíle [1.1.2 „Shromážděte důkazy relevantní pro žádost“](#)). Můžete však vznést připomínky týkající se možných faktorů zkreslení.

Níže uvedený orientační seznam poskytuje přehled toho, jak mohou faktory týkající se žadatele vést ke zkreslení.

(a) Fungování paměti

[Obsah] [[Kontrolní seznam](#)]

Žadatelé se ve svých tvrzeních často mohou opřít pouze o svou paměť. Vzpomenout si na data či na podrobnosti události, k níž došlo v minulosti, a rozlišovat mezi opakujícími se událostmi nebo popsat osoby, se kterými se setkali, může být velmi obtížné. Abychom měli realistická očekávání ohledně informací, které lze získat formou takovýchto tvrzení, je důležité pochopit, jak funguje lidská paměť. Zohlednění toho, jak může fungování paměti ovlivnit tato tvrzení, je relevantní v případech všech žadatelů.

Lidská paměť má své vrstvy a omezení. Vzpomínky nejsou doslovným záznamem událostí, ale rekonstrukcí osobního prožívání událostí. Tato rekonstrukce je podobná skládání „puzzle“ z dílků roztroušených po různých částech mozku. Způsob, jakým jsou tyto části znovu složeny, je určen mnoha různými faktory, jako jsou znalosti v době rekonstrukce, pocity v době rekonstrukce a podnět k vyvolání vzpomínek. Vzpomínky se tedy v průběhu času mění a určitá míra nekonzistentnosti je nevyhnutelná. Mezery v naší paměti vědomě či nevědomě vyplňujeme obecně souvisejícími informacemi ⁽ⁱⁱⁱ⁾.

⁽ⁱⁱⁱ⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – soudní analýza), druhé vydání, 2023, s. 254–259; S. Black, L. J. Levine a T. M. Lauhere, „Autobiographical remembering and hypermnésia: A comparison of older and younger adults“ (Autobiografické vzpomínání a hypermnézie: srovnání starších a mladších dospělých), *Psychology and Ageing*, sv. 14, 1999, s. 671–682; M. Conway a E. Holmes, „Memory and the law: Recommendations from the scientific study of human memory“ (Paměť a právo: doporučení na základě vědeckého studia lidské paměti), *The British Psychological Society Press*, 2008, s. 2, citováno v UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU, úplné znění zprávy), 2013, s. 57; M. A. Conway a C. Loveday, „Remembering, imagining, false memories & personal meanings, (Vzpomínání, představy, falešné vzpomínky a osobní významy – vědomí a kognice), *Consciousness and Cognition*, 2015, s. 574–581; I. E. Hyman a E. F. Loftus, „Errors in autobiographical memory“ (Chyby v autobiografické paměti), *Clinical Psychology Review*, 1998, s. 933–947 citováno v Abo Akademi University a Free University Amsterdam, [Psychological assumptions underlying credibility assessments in Finnish asylum determinations](#) (Psychologická východiska posouzení věrohodnosti ve finských azylových rozhodnutích), 2021, s. 4–5.

Informace, které jsou poskytovány při vybavování si minulé události, se mohou lišit v závislosti na několika důvodech ⁽¹¹²⁾.

- **Pozornost během minulé události.** Lidé mají tendenci přesně si zapamatovat informace, které považují (emocionálně) za důležité, a také aspekty události, které je zaujaly a které tvoří ústřední podrobnosti vzpomínky. Na jiné informace si ani nemusí vzpomenout, protože jsou pro dotčenou osobu okrajové.
- **Význam minulé události.** Události, které jsou nějakým způsobem výjimečné, si zapamatujeme snadněji. Běžné, každodenní vzpomínky jsou více zobecněny a zaměřují se spíše na to, „jak to obvykle funguje“, než na to, co se přesně stalo. Socializace může ovlivnit to, co považujeme za odpověď na otázku: „jak to obvykle funguje“, protože k tomu dochází opakovaně a je to sociálně přijímáno.
- **Podrobnosti.** Podrobnosti o událostech jsou často zakódovány v naší dočasné paměti, ale nejsou uloženy v naší dlouhodobé paměti, což způsobuje, že je velmi obtížné – ne-li nemožné – si je vybavit. To platí zejména pro časové informace, jako jsou data, časy, četnost a délka trvání, vzhled každodenních předmětů, jako jsou mince nebo bankovky, přesná jména a doslovná reprodukce slovních interakcí. Paměť v případě těchto podrobností je vysoce nespolehlivá.
- **Opakované události.** Vzpomínky na opakující se události se spojují do obecných nebo „schematických vzpomínek“. Pokud prožijeme podobné události vícekrát, bude pravděpodobně možné si vzpomenout, co se obvykle během těchto událostí stalo, ale bude obtížné vybavit si, co se stalo během každého jednotlivého případu, pokud nějaký konkrétní případ není něčím mimořádný.
- **Doba, která uplynula od minulé události.** Čím více času od události uplynulo, tím méně konkrétních detailů si lidé pamatují. Hlavní detaily události se pamatují lépe a jsou méně náchylné ke změnám v průběhu času ve srovnání s okrajovými detaily.

⁽¹¹²⁾ H. Evans Cameron, „Refugee status determinations and the limits of memory“ (Rozhodnutí o postavení uprchlíka a omezení paměti), *International Journal of Refugee Law*, roč. 22, 2010, s. 469–511; S. A. Christianson a M. A. Safer, „Emotional events and emotions in autobiographical memories“ (Emocionální události a emoce v autobiografických vzpomínkách), in D. C. Rubin (ed.), *Remembering our past: Studies in autobiographic memory*, Cambridge 2005, s. 218–241 citované v publikaci EUAA [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – soudní analýza), druhé vydání, 2023, s. 169–170; Maďarský helsinský výbor, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#) (Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních: víceoborová příručka odborné přípravy), roč. 1, 2013, s. 67–80, 85; J. Herlihy, L. Jobson a S. Turner, „Just tell us what happened to you: Autobiographical memory and seeking asylum“ (Prostě nám řekněte, co se vám stalo: autobiografická paměť a žádání o azyl), 2012, s. 661–676 citováno v Abo Akademi University a Free University Amsterdam, [Psychological assumptions underlying credibility assessments in Finnish asylum determinations](#) (Psychologická východiska posouzení věrohodnosti ve finských azylových rozhodnutích), 2021, s. 5; C. Peterson a N. Whalen, „Five years later: Children’s memory for medical emergencies“, *Applied Cognitive Psychology* (O pět let později: dětská paměť pro lékařské naléhavé situace), roč. 15, 2001, s. 7–24 citováno v UNHCR, [The heart of the matter: Assessing credibility when children apply for asylum in the European Union](#) (Podstata věci: posuzování věrohodnosti, pokud o azyl v Evropské unii žádají děti), 2014, s. 67–68; J. Herlihy a S. Turner, „The psychology of seeking protection“, *International Journal of Refugee Law*, roč. 21, 2009, s. 181; J. Cohen, „Questions of credibility: Omissions, discrepancies and errors of recall in the testimony of asylum seekers“ (Otázky věrohodnosti: vynechání, nesrovnalosti a chyby ve vybavování si vzpomínky v rámci svědeckví žadatelů o azyl), *International Journal of Refugee Law*, roč. 13, 2001, s. 293–309; M. Eastmond, „Stories as lived experience: Narratives in forced migration research“ (Příběhy jako to, co jsme skutečně prožili: narativy ve výzkumu nucené migrace), *Journal of Refugee Studies*, roč. 20, 2007, s. 248–264; B. Tversky a E. J. Marsh, „Biased retellings of events yield biased memories“ (Předpojaté převyprávění události vede k předpojatým vzpomínkám), *Cognitive Psychology*, roč. 40, 2000, s. 1–38, a H. Evans Cameron, „Refugee status determinations and the limits of memory“ (Rozhodnutí o postavení uprchlíka a omezení paměti), *International Journal of Refugee Law*, roč. 22, 2010, s. 506, citováno v UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU, úplné znění zprávy), 2013, s. 57–60.

- **Opakovaně vybavovaná vzpomínka.** Opakované vybavování často vede k propracovanějšímu popisu vzpomínek. Lidé si při každém vybavení vzpomínky zapamatují více a/nebo jiné detaily, zatímco jiné detaily mohou být vynechány, a vzpomínka se tak pokaždé vybaví jinak.
- **Kontext, v němž je vzpomínka vyvolána.** Vzpomínky jsou náchylné k sugesci, a to dokonce do té míry, že lidé mohou uvádět falešné vzpomínky nebo detaily. Hodně také záleží na publiku a cíli výpovědi, formě procesu vybavování si, způsobu položení otázky a typu použité otázky.

Způsob fungování paměti je třeba náležitě zohlednit při posuzování tvrzení žadatele, pokud jde o konzistentnost a míru podrobností.

Příklady praktických aspektů

- Zajistěte, aby hlavní aspekty události byly důkladně prozkoumány z úhlu pohledu žadatele. Očekávejte, že žadatelé poskytnou podrobnější a souvislejší popisy pouze k těm aspektům, které jsou pro ně nejdůležitější.
- Berte v úvahu méně podstatné podrobnosti pouze tehdy, pokud jsou pro žadatele osobně důležité. Například údaje týkající se doby, kdy k události došlo, mohou být spolehlivější, pokud jsou posuzovány podle toho, co je pro žadatele osobně důležité, a ne podle toho, kdy k ní došlo podle kalendáře.
- Ujistěte se, že žadatel byl požádán, aby znovu popsal aspekty, které nebyly v původním tvrzení dostatečně podrobné nebo soudržné. Očekávejte, že žadatel podobným způsobem převypráví pouze hlavní aspekty události a aspekty, které jsou pro něj osobně důležité, protože tvrzení mohou obsahovat více podrobností a tyto podrobnosti nemusí být stejné při druhém takovém vyprávění.
- Dbejte na to, abyste se během pohovoru vyhnuli návodným otázkám, protože mohou přímo ovlivnit paměť a samotný proces rekonstrukce. Mějte na paměti, že techniky pohovoru mají vliv na způsob, jakým jsou z paměti vyvolávány informace.

(b) Trauma

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Vystavení negativním životním událostem bývá u žadatelů o mezinárodní ochranu mnohem častější než v běžné populaci ⁽¹¹³⁾. Trauma, definované jako vystavení „stresové události nebo situaci (krátkodobé nebo dlouhodobé) mimořádně ohrožující nebo katastrofické povahy“ ⁽¹¹⁴⁾, má zásadní vliv na paměť a chování. Trauma a jeho důsledky, jako je posttraumatická stresová

⁽¹¹³⁾ UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU, úplné znění zprávy), 2013, s. 61.

⁽¹¹⁴⁾ Světová zdravotnická organizace, [ICD-10](#), verze: 2016.

porucha (PTSD), ovlivňují zejména schopnost zapamatovat si a prezentovat minulé události ⁽¹¹⁵⁾.

Trauma může mít různé důsledky pro fungování paměti. Vzpomínky na traumatické zážitky se často liší od běžných (autobiografických) vzpomínek v několika ohledech ⁽¹¹⁶⁾.

- **Nízká schopnost uchovávání v paměti.** Trauma může vést k nízké schopnosti uchovávání v paměti kvůli reakci těla na mimořádnou situaci, což může vést k obtížím při vybavování si traumatických událostí. Posttraumatická stresová porucha může vést k příliš obecným vzpomínkám, kdy si člověk obtížně vybavuje traumatické události v minulosti i jiné aspekty svého života.
- **Hypermnézie.** Někdy je v paměti uloženo mimořádně velké množství detailů souvisejících s traumatickou událostí, přestože typickým příznakem traumatu je nízká schopnost uchovávání v paměti.
- **Smyslové dojmy.** Traumatické vzpomínky mohou být charakterizovány smyslovými detaily, jako jsou emoce, pocity, zvuky, vůně nebo vizuální obrazy. Běžná (autobiografická) vzpomínka je slovní příběh, zatímco slovní popis traumatu se do paměti uložit nemusí. Proto žadatel, který prožil traumatickou událost, nemusí být schopen poskytnout podrobný souvislý slovní popis události jednoduše proto, že žádný neexistuje.
- **Fragmentace.** Traumatické vzpomínky mohou být roztržité, protože nemusí tvořit ucelený obraz chronologických událostí. Některé prvky traumatických vzpomínek se mohou živě vybavovat, jako by se odehrávaly v současnosti. Jedná se o tzv. zábleskové vzpomínky, které často nejsou dobře propojeny s chronologií událostí. V nejkrajnějších případech se jedná o disociativní flashbacky, kdy člověk plně prožívá traumatickou událost a ztrácí ponětí o přítomném okamžiku.
- **Vyhýbání se.** Na rozdíl od běžných (autobiografických) vzpomínek, které jsou rekonstruovány dobrovolně a jsou jasně zasazeny do minulosti, traumatické vzpomínky nemusí být vyvolány dobrovolně, a proto se jim nevědomě vyhýbáme v rámci sebeobrany. Místo toho mohou být vyvolány smyslovými podněty nebo připomínkou

⁽¹¹⁵⁾ J. Herlihy, L. Jobson a S. Turner, „Just tell us what happened to you: Autobiographical memory and seeking asylum“ (Prostě nám řekněte, co se vám stalo: autobiografická paměť a žádání o azyl), *Applied Cognitive Psychology*, roč. 26, 2012, s. 661–676 citováno v UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU, úplné znění zprávy), 2013, s. 61; Maďarský helsinský výbor, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#) (Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních: víceoborová příručka odborné přípravy), sv. 1, 2013, s. 93.

⁽¹¹⁶⁾ C. Brewin, J. D. Gregory, M. Lipton a N. Burgess, „Intrusive images in psychological disorders: Characteristics, neural mechanisms and treatment implications“ (Nutkové představy v psychologických poruchách: charakteristika, neurální mechanismy a důsledky pro léčbu), *Psychological Review*, roč. 117, 2010, s. 210–232; J. Herlihy a S. Turner, „Should discrepant accounts given by asylum seekers be taken as proof of deceit?“ (Měly by nesrovnalosti ve výpovědích žadatelů o azyl být považovány za důkaz podvodného jednání?), *Torture*, roč. 16, 2006, s. 86 a 176 a J. Cohen, „Questions of credibility: Omissions, discrepancies and errors of recall in the testimony of asylum seekers“ (Otázky věrohodnosti: vynechání, nesrovnalosti a chyby ve vybavování si vzpomínek v rámci svědeckví žadatelů o azyl), *International Journal of Refugee Law*, roč. 13, 2001, s. 293–309, citováno v UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU, úplné znění zprávy), 2013, s. 63; A. Vredeveltdt, Z. Given-Wilson a A. Memon, [Culture, trauma a memory in investigative interviews](#) (Kultura, trauma a paměť v průzkumných pohovorech), 22. dubna 2023, s. 3–7; EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – soudní analýza), druhé vydání, 2023, s. 173–174; Maďarský helsinský výbor, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#) (Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních: víceoborová příručka odborné přípravy), sv. 1, 2013, s. 100–103.

traumatické události. Například takové vzpomínky mohou nevědomky vyvolat jiné osoby svým typem oblečení, tónem hlasu nebo parfémem.

- **Otupělost.** Traumatizované osoby mohou působit nedobrovolně otupěle, protože při popisu traumatických událostí z minulosti nemusí vyjadřovat žádné emoce. Je také možné, že traumatizovaná osoba vyjádří značnou míru emocí.

Vzhledem k tomu, že trauma často ovlivňuje schopnost podrobně si vzpomenout na minulé události a poskytnout souvislé vyprávění, je třeba při posuzování věrohodnosti brát náležitý ohled na tyto následky traumatu. To znamená, že pokud se objeví nesrovnalosti v souvislosti s možnou traumatickou událostí, je třeba vzít v úvahu zcela jiný soubor vysvětlení těchto nesrovnalostí než v situaci, kdy k traumatickému zážitku nedošlo. Může být také nutné přikládat větší váhu písemným a jiným důkazům v souvislosti s tvrzeními.

Příklady praktických aspektů

- Zajistěte, aby žadatel mohl své vyprávění v co největší míře vyprávět volně svým vlastním tempem a bez přerušování, což mu může pomoci znovu dotvořit kontext události a strukturovat své vyprávění.
- Shromážděte důkazy a tvrzení o okolnostech souvisejících s traumatickou událostí, nikoli o samotné události. Tyto důkazy a tato tvrzení nemusí být zkresleny ve stejné míře jako vzpomínky týkající se traumatické události. To může také pomoci zabránit opětovnému prožívání traumatu.
- Ujistěte se, že informace byly získány spíše v souvislosti s vlastními prožitky žadatele než s chronologií událostí, například zkoumáním toho, jaké byly jeho myšlenkové pochody, reakce, co si pamatuje, že viděl, slyšel nebo cítil, nebo jaké aspekty pro něho byly nejobtížnější.
- Zaměřte se při posuzování věrohodnosti spíše na dopad traumatu na život a psychiku žadatele po traumatické události než na konkrétní detaily traumatické události.
- Ujistěte se, že traumatické vzpomínky jsou posuzovány s vědomím, že vzpomínky nemusí být chronologickým nebo slovním popisem události.

(c) Jiné psychické a zdravotní problémy

[[Obsah](#)] [[Kontrolní seznam](#)]

Potíže s poskytováním podrobných a souvislých výpovědí mohou mít také původ ve zdravotních problémech, fyzickém zneužívání a závislostech žadatele, jako je užívání silných léků, mentální postižení, deprese, poranění mozku nebo závislost na drogách či alkoholu. S ohledem na konkrétní stav může tvrzení žadatele ovlivnit několik typů faktorů, například v důsledku fungování paměti, myšlenkových procesů nebo schopnosti soustředit se.

Je nezbytné vzít náležitě v úvahu psychologický a zdravotní stav žadatele, zejména to, jak ovlivňuje jeho fungování.

Příklady praktických aspektů

- Zajistěte, aby byly pro vaše posouzení k dispozici informace o (duševním/zdravotním) stavu žadatele.
- V případě potřeby žadatele odkažte na vhodnou podporu/vyšetření v souladu s vaší vnitrostátní praxí, abyste lépe porozuměli tomu, jak může potenciální zdravotní stav ovlivnit jeho tvrzení.

(d) Věk

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Věk je obzvláště důležitý u žadatelů z řad dětí, protože jejich věk a zralost mají vliv na jejich tvrzení. To je relevantní aspekt jak z hlediska doby, kdy byla učiněna tvrzení, tak z hlediska doby, kdy k události došlo, protože znalost a pochopení událostí, k nimž došlo, když byl žadatel dítětem, jsou ovlivněny jeho věkem v dané době.

Schopnost podrobně a souvisle vyprávět o událostech se s věkem zlepšuje. Zralost a věk mají vliv na autobiografickou paměť, která ovlivňuje tvrzení⁽¹¹⁷⁾.

- **Hledisko dítěte.** Děti obecně poskytují informace jinak než dospělí. Co je pro prožívání dospělého člověka stěžejní, nemusí tvořit jádro vyprávění pro dítě a naopak. Dítě může během události zaměřit svou pozornost na jiné záležitosti a/nebo událost nemusí mít pro dítě stejný význam jako pro dospělého.
- **Znalosti o věcech, které je obklopují.** Výpovědi dětí mohou být nekonzistentní a obsahovat mezery, protože dítěti může chybět teoretické a abstraktní chápání událostí nebo může používat nejasné výrazy či výroky, které slyšelo od dospělých a které mohou vycházet z kulturních norem⁽¹¹⁸⁾. Nemusí být schopny podat podrobnou a ucelenou výpověď o důvodech svého odchodu ze země původu, zejména pokud o odchodu rozhodli rodiče nebo jiní příbuzní dítěte.
- **Dostupnost písemných důkazů.** Děti, zejména ty bez doprovodu, často nemají přístup k písemným důkazům, které by podpořily jejich žádost.

⁽¹¹⁷⁾ M. Pasupathi a C. Wainryb, „On telling the whole story: Facts and interpretations in autobiographical memory narratives from childhood through mid-adolescence“ (Jak vyprávět celý příběh: skutečnosti a interpretace v autobiografickém vyprávění na základě paměti od dětství do poloviny adolescence), *Developmental Psychology*, roč. 46, 2010, s. 735–746 citováno v UNHCR, [The heart of the matter: Assessing credibility when children apply for asylum in the European Union](#) (Podstata věci: posuzování věrohodnosti, pokud o azyl v Evropské unii žádají děti), 2014, s. 66 a 87; Maďarský helsinský výbor, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#) (Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních: víceoborová příručka odborné přípravy), sv. 2, 2015, s. 100 a 113.

⁽¹¹⁸⁾ UNHCR, [The heart of the matter: Assessing credibility when children apply for asylum in the European Union](#) (Podstata věci: posuzování věrohodnosti, pokud o azyl v Evropské unii žádají děti), 2014, s. 71.

Je důležité, aby byl pohovor veden způsobem, který je citlivý vůči dítěti. Děti jsou obvykle náchylnější k návodným otázkám, poskytují informace, o kterých si myslí, že je chcete slyšet, a mění své odpovědi, když jsou dotazovány ⁽¹¹⁹⁾.

Vzhledem k tomu, že věk a zralost dítěte ovlivňují jeho schopnost podrobně a souvisle vyprávět o minulých událostech, je třeba při posuzování věrohodnosti tyto proměnné náležitě zohlednit. Pokud se objeví nesrovnalosti týkající se minulých událostí, je třeba zvážit celou řadu vysvětlení těchto nesrovnalostí.

V závislosti na věku, zralosti a případných dalších zranitelnostech dítěte se možná budete muset spolehnout spíše na jiné dostupné informace než na vlastní tvrzení dítěte. To by mohlo zahrnovat prohlášení zákonného opatrovníka, rodinných příslušníků nebo právníka nebo jiné dostupné zdroje informací.

Příklady praktických aspektů

- Zaměřte se na to, co je pro dítě důležité/ústřední a co lze očekávat, že bude vědět.
- Zajistěte, aby byl osobní pohovor veden způsobem citlivým k dítěti, včetně slovní zásoby a otázek uzpůsobených věku a zralosti dítěte. To zahrnuje použití jednoduchých a konkrétních slov namísto abstraktních pojmů, vysvětlení složitých slov příkladem a kladení otázek, které jsou formulovány ve zjednodušeném jazyce. Je třeba se vyvarovat návodných otázek a nátlaku na dítě, například formou opakovaných otázek, protože je pravděpodobnější, že děti změní svou výpověď podle toho, co si myslí, že se od něho očekává.

Věk může být relevantní také u starších osob, protože mohou trpět sníženými kognitivními schopnostmi, jako je fungování paměti nebo schopnost sledovat nitřní pohovor, jakož i tělesným postižením, jako je postižení sluchu, které může ovlivnit jejich tvrzení.

(e) Vzdělání

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Úroveň vzdělání může mít vliv na přístup žadatele k informacím, znalost aspektů mimo jeho osobní životní sféru nebo schopnost formulovat abstraktní pojmy. Omezené nebo nedostatečné (formální) vzdělání může ovlivnit výpovědi žadatele několika způsoby.

- **Míra gramotnosti.** Vzhledem k tomu, že většina lidí se učí číst a psát ve škole, může nedostatek formálního vzdělání způsobit negramotnost, která omezuje možnosti přístupu k informacím. Negramotný nebo málo gramotný žadatel nemusí mít

⁽¹¹⁹⁾ UNHCR, [Guidelines on international protection no. 8: Child Asylum Claims under Articles 1\(A\)2 and 1\(F\) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) (Pokyny k mezinárodní ochraně: Žádosti o azyl dítěte podle čl. 1 odst. A bodu 2 a čl. 1 odst. F Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 nebo Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z roku 1967), 22. prosince 2009, body 70 a 74; Maďarský helsinský výbor, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#) (Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních: víceoborová příručka odborné přípravy), sv. 2, 2015, s. 99–100.

dostatečně všestrannou slovní zásobu, aby mohl poskytnout konkrétní a komplexní výpovědi nebo cílené a strukturované odpovědi na otázky.

- **Abstraktní pojmy.** Formální vzdělání rozvíjí naši schopnost abstraktního myšlení v logických posloupnostech a chápání pojmů, jako je velikost, vzdálenost, proporce, čas a kauzalita. Omezená schopnost abstraktního myšlení může ovlivnit soudržnost a věrohodnost tvrzení žadatele.
- **Obecné znalosti.** Formální vzdělávání nám poskytuje obecné znalosti o světě kolem nás, jako jsou historické, zeměpisné a vědecké znalosti. Omezené nebo nedostatečné (formální) vzdělání může ovlivnit schopnost žadatele popsat záležitosti, které nejsou součástí jeho každodenního života nebo osobní sféry.

Příklady praktických aspektů

- Omezte posuzování na záležitosti, o nichž lze předpokládat, že je žadatel vzhledem ke svému vzdělání zná. Čím nižší je úroveň vzdělání žadatele, tím více by se posouzení mělo zaměřit na schopnost žadatele poskytnout informace o své osobní oblasti života a zkušenostech, a nikoli na obecné znalosti.

Příklad. Od negramotného zemědělce lze očekávat, že poskytne informace o plodinách, které pěstoval, a časově zařadí události podle období dešťů nebo sklizně.

- Stejně tak žadatel, který neměl možnost navštěvovat školu, nemusí být schopen ukázat na mapě svou zemi nebo zeměpisně lokalizovat místo svého bydliště podle světových stran, protože těmto pojmům nemusí rozumět.
- Uvědomte si, že omezené nebo nedostatečné (formální) vzdělání může mít za následek také omezený nebo nedostatečný kontakt a obeznámenost s různými druhy technologií.

(f) Kultura, náboženství a přesvědčení

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Kultura, náboženství a přesvědčení člověka určují, jak vnímá sám sebe ve vztahu k ostatním lidem – jeho identitu, sociální role, společenské normy a hierarchii – a jeho komunikační styl – způsob, jakým chápe, interpretuje a předává informace. Například data, roční období, vzdálenosti, zapojení do veřejného života, pojem úzké rodiny a řeč těla se mohou v závislosti na těchto faktorech lišit. Nemělo by se však předpokládat, že všechny osoby pocházející z určité kultury nebo vyznávající určité náboženství se chovají nebo interagují určitým způsobem nebo sdílejí stejné přesvědčení a normy, jelikož vliv mají i faktory, jako je věk, pohlaví nebo společenské postavení.

Kultura, náboženství a přesvědčení mohou ovlivnit tvrzení žadatele několika způsoby ⁽¹²⁰⁾.

- **Individuální vs. kolektivní vzpomínky.** Kultura má dopad na autobiografickou paměť, protože kulturní normy definují, které události a podrobnosti jsou považovány za důležité, a proto stojí za to si je zapamatovat. Kolektivistické kultury, které jsou běžné v zemích Afriky, Střední Asie, Blízkého východu a jihovýchodní Asie, kladou důraz na kolektivní činnosti, sociální vztahy a interakce. Individualistické kultury ve většině evropských zemí a v Severní Americe se více zaměřují na individualitu a sebevyjádření. Z toho vyplývá, že vzpomínky v individualistických kulturách se většinou týkají individuálních zážitků, rolí a emocí, kdy má žadatel tendenci podávat podrobnější, specifitější, jedinečnější, na sebe zaměřené a propracovanější výpovědi o vzpomínkách. Naopak lidé z kolektivistických kultur často poskytují obecnější popisy běžných rutinních činností, společenských událostí, interakcí a rolí ve vztahu k ostatním.
- **Styl komunikace.** Míra podrobností, které žadatel poskytne, může záviset na stylu komunikace, který v dané kultuře převládá. V některých kulturách odpovídají lidé přímo a k věci krátkými odpověďmi a nevyjadřují se obšírněji, pokud o to nejsou požádáni. Tvrzení žadatele pocházejícího z takové kultury mohou být vnímána jako nedostatečně podrobná, pokud nebyl požádán o podrobnější rozvedení. V jiných kulturách lidé odpovídají určitými obecnými tvrzeními a nějakou dobu trvá, než se dopracují k jádru sdělení, což se někdy může jevit jako příliš obecná tvrzení, která postrádají podrobnosti.
- **Významy některých pojmů.** Sociální vztahy, role a pojmy, jako je čas, vzdálenost nebo věk, mohou být chápány v různých kulturách různě. Ve vztahu k určitým pojmům se mohou také používat eufemismy nebo vágní výrazy, které jsou kulturně přijatelnější než přímé odkazy, například formulace používané ve vztahu ke kulturním tabu. Tyto faktory mohou zejména ovlivnit vnímanou soudržnost a konzistentnost – a to jak vnitřní, tak vnější – tvrzení žadatele.

⁽¹²⁰⁾ UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů – Posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU: úplná zpráva), květen 2013, s. 66–68; A. Vredeveltdt, Z. Given-Wilson a A. Memon, [Culture, trauma, and memory in investigative interview](#) (Kultura, trauma a paměť při vyšetřovacích pohovorech), 22. dubna 2023, s. 8–9; J. Herlihy, L. Jobson a S. Turner, „Just tell us what happened to you: Autobiographical memory and seeking asylum“ (Prostě nám řekněte, co se vám stalo: autobiografická paměť a žádání o azyl), *Applied Cognitive Psychology*, 2012, s. 661–676; K. Nelson, „Self and social functions: Individual autobiographical memory and collective narrative“ (Já (self) a sociální funkce: individuální autobiografická paměť a kolektivní narativ), *Memory*, 2003, s. 125–136 citováno v Abo Akademi University a Free University Amsterdam, [Psychological assumptions underlying credibility assessments in Finnish asylum determinations](#) (Psychologická východiska posouzení věrohodnosti ve finských azylových rozhodnutích), 2021, s. 6; Maďarský helsinský výbor, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#) (Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních: víceoborová příručka odborné přípravy), sv. 1, 2013, s. 76; L. Jobson, „Cultural differences in specificity of autobiographical memories: Implications for asylum decisions“ (Kulturní rozdíly, pokud jde o specifika autobiografických vzpomínek: důsledky pro azylová rozhodnutí), *Psychiatry, Psychology and Law*, roč. 16, 2009, s. 453–457; R. Antalíkova, T. Hansen, K. Gulbrandsen, M. De La Mata a A. Santamaria, „Adolescents' meaningful memories reflect a trajectory of self-development from family over school to friends“ (Důležité vzpomínky adolescentů odrážejí trajektorii vývoje osobnosti od rodiny přes školu po přátele), *Nordic Psychology*, roč. 63, 2011, s. 4–24; Y. Chen, H. M. McAnally a E. Reese, „Development in the organization of episodic memories in middle childhood and adolescence“ (Vývoj organizování epizodických vzpomínek ve středním dětském věku a v adolescenci), *Frontiers in Behavioural Neuroscience*, roč. 7, 2013, s. 84–86; J. M. Fitzgerald, „Autobiographical memory: Reports in adolescence“ (Autobiografická paměť: předávání zpráv v adolescenci), *Canadian Journal of Psychology/Revue Canadienne de Psychologie*, roč. 35, 1981, s. 69–73, citováno v [UNHCR, The heart of the matter: Assessing credibility when children apply for asylum in the European Union](#) (Podstata věci: posuzování věrohodnosti, pokud o azyl v Evropské unii žádají děti), 2014, s. 69.

Interkulturní znalosti jsou často nezbytné k pochopení informací, které dostáváte, z pohledu jiné kultury, což může vysvětlit tvrzení, která se jinak mohou zdát nekonzistentní a málo podrobná nebo nevěrohodná. Teprve když se zeptáte na nesrovnalosti nebo nedostatek podrobností a neobdržíte vysvětlení, měli byste ověřit, zda by některé kulturní, sociální, náboženské či jiné překážky nemohly být důvodem tohoto konkrétního problému týkajícího se věrohodnosti.

Příklady praktických aspektů

- Při posuzování věrohodnosti zvažte kulturní kontext (individualistická vs. kolektivistická kultura), zejména s ohledem na typ podrobností, které lze od žadatele očekávat.
- Před přijetím negativního závěru se ujistěte, že byly vyjasněny případné otázky týkající se věrohodnosti a že nebyly pouze výsledkem kulturních rozdílů.

(g) Strach a nedůvěra

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Žadatelům může mnoho důvodů bránit v tom, aby plně doložili svou žádost. Může se jednat například o strach ze stigmatizace, diskriminace nebo odvetných kroků, nedůvěru ve státní orgány, tlumočnický nebo jiné osoby pocházející z jejich země původu, přesvědčení, že některá opatření by mohla mít negativní dopad na jejich žádost o mezinárodní ochranu, nebo strach, že ohrozí svou rodinu.

Strach a nedůvěra v orgány mohou vést k tomu, že žadatel nesdělí některé relevantní skutečnosti nebo důkazy, což má za následek nedostatek podrobností nebo nesoudržnost kvůli mezerám v jeho tvrzeních. Pokud pozorujete známky strachu nebo nedostatku důvěry, je důležité se s nimi během osobního pohovoru vypořádat, abyste splnili povinnosti orgánu (pro více informací viz oddíl [1.1.1. „Uplatněte povinnost spolupracovat \(důkazní břemeno\)“](#)).

Příklady praktických aspektů

- Zajistěte, aby prostředí pohovoru bylo pro žadatele bezpečným místem, kde může objasnit svůj nárok, aby žadatel byl ujištěn o důvěrnosti azylového řízení a informován o jeho účelu. Důraz by měl být kladen také na profesní povinnost a nestrannost tlumočnicka.
- Zajistěte, aby byl žadatel jasně informován o své povinnosti spolupracovat a o důsledcích nespolupráce.
- Ujistěte se, že byl žadatel dotázán na důvody jakýchkoli mezer v jeho tvrzeních.
- V závislosti na vnitrostátní praxi poskytněte žadateli informace o tom, jak vyhledat nezávislé právní poradenství, které mu poradí v souladu s jeho nejlepšími zájmy.

(h) Stigma a stud

[Obsah] [Kontrolní seznam]

Příčinou stigma je nedodržování sociálních, kulturních nebo náboženských norem a často je spojováno se záležitostmi, které jsou považovány za tabu, jako jsou záležitosti související s genderem nebo sexualitou. Nedodržení normy vyvolává společenský nesouhlas a výsledkem je stigma. Stigma často vede ke studu, k pocitu, že se mýlíte nebo že jste špatný člověk. Takový stud obvykle zahrnuje také strach z újmy, který může vést k nejrůznějším strategiím vyhýbání se, včetně vynechávání, mlčení, nebo dokonce popírání, což může ovlivnit paměť a ochotu sdělovat informace ⁽¹²¹⁾.

Stigma a stud mohou ovlivnit tvrzení žadatele a dostupné písemné důkazy několika způsoby ⁽¹²²⁾.

- **Ochota sdělovat informace.** Stigma a stud často negativně ovlivňují míru ochoty sdělovat informace, protože může být obtížné sdělit informace, které jsou spojeny s těmito pocity a zkušenostmi. Žadatelé možná o některých zkušenostech dosud s nikým otevřeně nemluvili, protože byly zdrojem stigmatizace a potenciální újmy. Proto může žadatelova výpověď obsahovat mezery a nesrovnalosti, místo aby tvořila úplné a souvislé chronologické vyprávění ⁽¹²³⁾.
- **Absence vhodných slov.** Žadatelé často pocházejí ze zemí nebo jazykových prostředí, kde mohou chybět neutrální nebo vhodné výrazy pro popis záležitostí, které jsou považovány za tabu, což může vést i k méně konkrétním tvrzením. Žadatelé mohou používat tyto pojmy a přiřazovat jim různé významy, což by mohlo ovlivnit vnímanou soudržnost jejich tvrzení.
- **Absence písemných důkazů.** Stigma a pocity studu mohou vysvětlovat nedostatek písemných nebo jiných důkazů, protože přispívají k nedostatečnému oznamování incidentů. Osoby trpící újmou (nebo hrozbou újmy) se mohou zdrážet oficiálně hlásit incidenty orgánům. Současně se může stát, že orgány nebudou ochotny vydávat písemné důkazy o věcech, které považují za soukromé záležitosti a/nebo za společenské tabu.

⁽¹²¹⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System - Judicial analysis](#) (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – soudní analýza), druhé vydání, 2023, s. 174-175 a 180; Maďarský helsinský výbor, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#) (Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních: víceoborová příručka odborné přípravy), sv. 2, 2015, s. 82.

⁽¹²²⁾ Maďarský helsinský výbor, [Credibility assessment in asylum procedures: A multidisciplinary training manual](#) (Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních: víceoborová příručka odborné přípravy), sv. 2, 2015, s. 44 a 85; J. Herlihy a S. Turner, „Asylum claims and memory of trauma: Sharing our knowledge“ (Žádosti o azyl a vzpomínky na trauma: sdílení našich poznatků), *The British Journal of Psychiatry*, roč. 191, 2007, s. 4; D. Bögner, J. Herlihy a C. Brewin, „Impact of sexual violence on disclosure during Home Office interviews“ (Dopad sexuálního násilí na ochotu sdělovat informace během pohovorů pro ministerstvo vnitra), *British Journal of Psychiatry*, roč. 191, 2007, s. 75; D. Bögner, C. Brewin a J. Herlihy, „Refugees' experiences of Home Office interviews: A qualitative study on the disclosure of sensitive personal information“ (Zkušenosti uprchlíků s pohovory pro ministerstvo vnitra: kvalitativní studie ochoty sdělovat citlivé osobní informace), *Journal of Ethnic and Migration Studies*, roč. 36, 2009, s. 519–535; J. Millbank, „The ring of truth: A case study of credibility assessment in particular social group refugee determinations“ („To zní jako pravda: případová studie posouzení věrohodnosti na základě konkrétních rozhodnutí o uprchlících z daných sociálních skupin), *International Journal of Refugee Law*, roč. 21, 2009, s. 14; Asylum Aid, „I feel like as a woman, I am not welcome: A gender analysis of UK asylum law, policy and practice“ („Mám pocit, že jako žena tu nejsem vítána: genderová analýza azylového práva, politiky a praxe Spojeného království), *Women's Asylum News*, č. 107, 2012, s. 1–4; Irish Council for Civil Liberties, „Women and the refugee experience: Towards a statement of best practice“ (Ženy a zkušenosti uprchlíků: příprava prohlášení o osvědčených postupech), *Irish Times*, 2000, s. 18; Švédská migrační rada (Migrationsverket), *Gender-based persecution: Guidelines for investigation and evaluation of the needs of women for protection* (Genderově podmíněná perzekuce: pokyny pro vyšetřování a hodnocení potřeb ochrany u žen), 2001, s. 15, citováno v dokumentu UNHCR, [Beyond Proof, Credibility Assessment in EU Asylum Systems: Full Report](#) (Nad rámec důkazů, posuzování věrohodnosti v azylových systémech EU, úplné znění zprávy), 2013, s. 73 a 145.

⁽¹²³⁾ Maďarský helsinský výbor, [Credibility Assessment in Asylum Procedures, a multidisciplinary training manual](#) (Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních, víceoborová příručka odborné přípravy), sv. 2, 2015, s. 44.

Při osobním pohovoru je třeba zajistit bezpečné prostředí, které žadateli pomůže sdělit jeho příběh, pokud jsou patrné známky stigmatizace a strachu. Je také třeba mít na paměti, že žadatelé si nemusí být vždy vědomi toho, že určité chování vůči nim může být považováno za porušení jejich lidských práv, protože s nimi bylo takto zacházeno po celý jejich život. Proto musíte být schopni rozpoznat možné formy pronásledování v tvrzeních žadatele a dále je zkoumat.

Příklady praktických aspektů

- Zajistěte, aby byl žadatel ujištěn o důvěrnosti azylového řízení.
- Ujistěte se, že žadateli byl poskytnut dostatek času na rozhovor o jeho zážitcích, a vysvětlete mu, proč jsou požadovány podrobnosti o těchto zážitcích.
- Ověřte si, zda byl žadatel vyzván, aby při popisu svých zážitků použil vlastní slova, a zda mu byl objasněn význam slov, která používá.

(i) Genderové role

[Obsah] [\[Kontrolní seznam\]](#)

Genderové role označují vztah mezi ženami a muži založený na sociálně nebo kulturně konstruovaných a vymezených identitách, stasech, rolích a povinnostech. Pohlaví označuje biologické pohlaví, které je vrozené. Genderové role ovlivňují nejen vnímání sebe sama, ale také chování a postoje vůči společenskému a politickému životu.

Genderové role mohou ovlivnit tvrzení žadatele, například následujícími způsoby.

- **Styl komunikace.** Gender ovlivňuje způsob vyjadřování žadatele a může mít vliv na míru podrobností, které žadatel uvede. V některých společnostech se od mužů a chlapců očekává, že budou prezentovat své názory podrobně, zatímco od žen a dívek se očekává, že budou mluvit stručně, pouze na požádání a nebudou vyjadřovat své vlastní myšlenky nebo názory. V jiných společnostech je opak pravdou ⁽¹²⁴⁾.
- **Paměť.** Genderové role a společenská očekávání mohou ovlivnit způsob, jakým si pamatujeme minulé události, tím, že utvářejí naše zájmy a to, na co se během určitých událostí soustředíme. Mohou ovlivnit, které podrobnosti jsou vnímány, zakódovány a vybaveny. Například v některých společnostech se obecně očekává, že muži si vybaví značku a typ automobilu, zatímco u žen se spíše předpokládá, že si zapamatují jeho barvu. Genderové role mohou také určovat, jaký typ informací daný člověk poskytne, a tak se například svědecké výpovědi rodinných příslušníků mohou jevit jako nekonzistentní.

Gender může mít také vliv na to, zda jsou k dispozici písemné nebo jiné důkazy týkající se žádosti, například v následujících bodech.

⁽¹²⁴⁾ [Maďarský helsinský výbor, Credibility Assessment in Asylum Procedures, a multidisciplinary training manual \(Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních, víceborová příručka odborné přípravy\), sv. 2, 2015, s. 44–45.](#)

- **Dostupnost informací o zemích původu.** Informace o zemích původu týkající se postavení žen nemusí být k dispozici nebo jsou k dispozici jen zřídka, například z důvodu nedostatečného oznamování incidentů policii nebo jiným subjektům, nedostatečného shromažďování údajů o genderových otázkách, stigmatizace obětí genderově podmíněného násilí nebo z důvodu skutečnosti, že toto násilí často páchají nestátní subjekty.
- **Dostupnost písemných důkazů.** Ženy nemusí mít vzhledem ke svému postavení ve společnosti přístup k písemným nebo jiným důkazům na podporu své žádosti, včetně dokladů totožnosti.

Mějte také na paměti, že žadatelé si nemusí být vždy vědomi toho, že určité chování vůči nim může být považováno za porušení jejich lidských práv, protože s nimi bylo takto zacházeno po celý jejich život. Proto musíte být schopni rozpoznat možné formy genderově podmíněného pronásledování v tvrzeních žadatele a dále je zkoumat.

Příklady praktických aspektů

- Zajistěte, aby se pohovor zaměřil na informace, jejichž znalost se od žadatele očekává s ohledem na genderové role v zemi původu. V některých společnostech mají například ženy méně znalostí nebo informací o životě mimo rodinný dům než muži, zatímco muži mají omezenější informace o tom, co se děje doma.
- Mějte na paměti, že sociální tabu (např. sexualita, zdraví, peníze) mohou žadateli ztížit sdělování informací a poskytování podrobných a ucelených výpovědí o určitých otázkách. Viz oddíl [2.3.1. písm. h\) „Stigma a stud“](#).

2.3.2. Faktory týkající se odpovědného úředníka

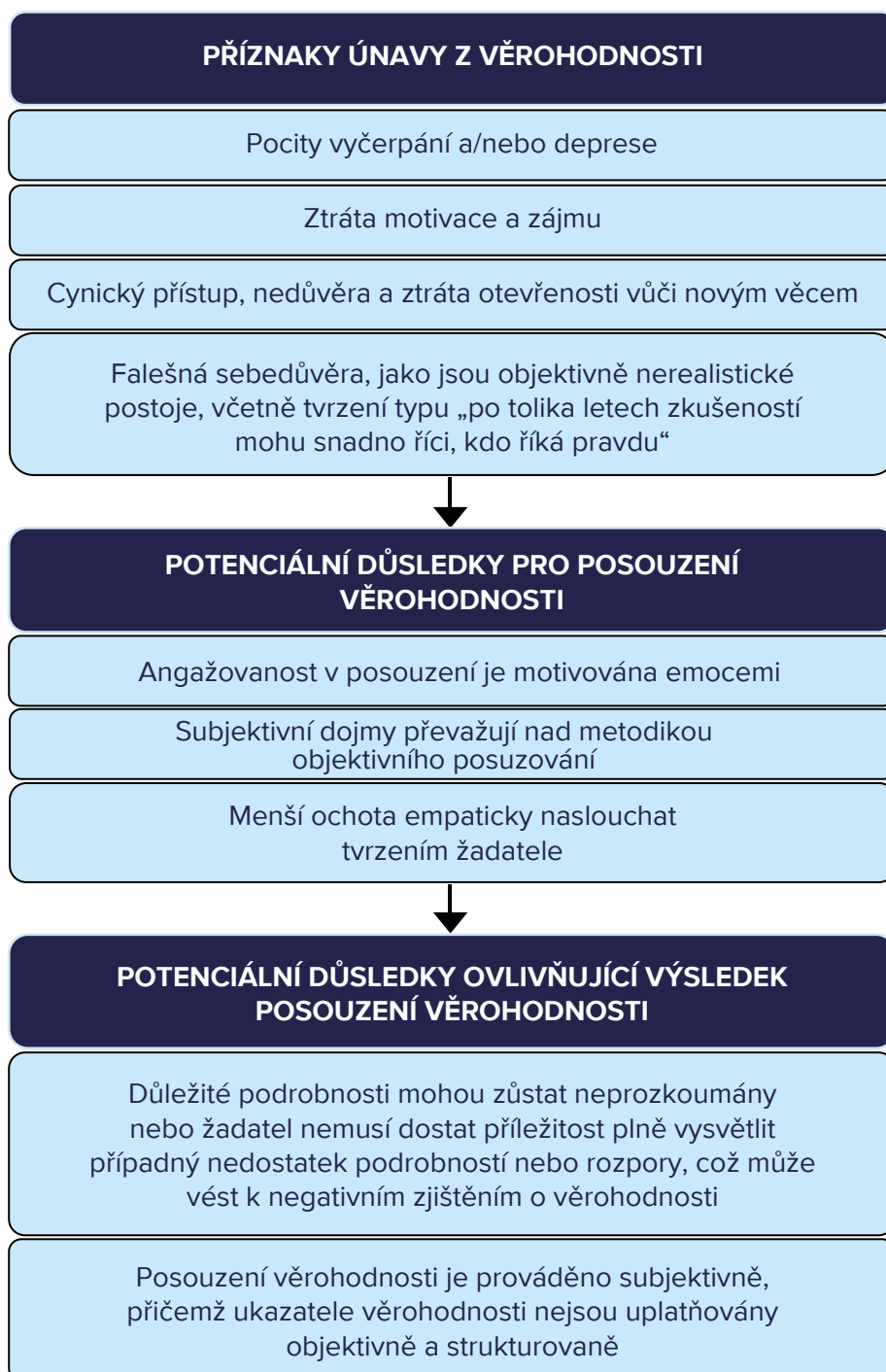
[Obsah] [\[Kontrolní seznam\]](#)

Práce v oblasti mezinárodní ochrany znamená neustále pracovat s lidmi z různých kultur, různého sociálního původu a s různými životními zkušenostmi. To je jedna z věcí, díky nimž je vaše práce zajímavá. Stále jste však také člověk a můžete v tomto náročném pracovním prostředí pociťovat stres a frustraci.

Očekává se, že ve své každodenní práci budete plnit kvantitativní cíle, vypracovávat řádně odůvodněná rozhodnutí a jednat s žadateli, kteří nespolupracují nebo mají negativní osobní zážitky. Dlouhodobé setkávání s výpověďmi žadatelů o krutém zacházení může vést k různým následkům – od neschopnosti posuzovat každou žádost nestranně a individuálně až po sekundární traumatizaci a projevy podobné příznakům osob trpících posttraumatickou stresovou poruchou. Tato dlouhodobá expozice může vést k „únavě z věrohodnosti“ či k otupělosti, což může způsobit, že budete mít tendenci vyhybat se hlubšímu pronikání do tvrzení, abyste se vyhnuli tvrzením o negativních životních zážitcích. V takových případech můžete mít větší tendenci vyvozovat nepodložené závěry, aniž byste provedli náležité posouzení věrohodnosti.

Níže uvedená tabulka ukazuje, jak může taková únava z věrohodnosti ovlivnit hodnocení věrohodnosti.

Obrázek 11. Možné důsledky únavy z věrohodnosti na posouzení věrohodnosti

Tyto faktory mohou ovlivnit vaši objektivitu a nestrannost při posuzování věrohodnosti. Je důležité, abyste si byli vědomi všech těchto faktorů, abyste je mohli odložit stranou a minimalizovat jejich dopad na posouzení věrohodnosti.

Měli byste se zamyslet nad vlastním výkonem, potřebami a případnými obtížemi, se kterými jste se setkali při práci na některých žádostech o mezinárodní ochranu. Může být vhodné promluvit si o tom s kolegy, psychologem nebo nadřízeným s cílem získat nezbytnou podporu a dosáhnout lepšího sebepoznání nebo určit potřeby v oblasti odborné přípravy. Pravidelný

dohled a reakce na problémy, s nimiž se odpovědný úředník setkává, mohou zlepšit pracovní motivaci a usnadnit výměnu zkušeností.

Kromě faktorů souvisejících s únavou z věrohodnosti určuje způsob, jakým chápeme a interpretujeme informace, také kultura a přesvědčení. Přispívají k tomu, jaké významy připisujeme různým pojmům, a k tomu, jak chápeme svět kolem nás. Abyste minimalizovali dopad kulturní předpojatosti na posouzení věrohodnosti, je důležité si uvědomit, jak vaše vlastní kultura a přesvědčení mohou ovlivnit váš způsob myšlení a znalosti o jiných kulturách. Sebereflexe a odborná příprava o jiných kulturách a mezikulturní komunikaci mohou toto porozumění usnadnit.

Je důležité mít na paměti, že stereotypy a předsudky nesmějí ovlivnit posouzení věrohodnosti.

I když je lidské, že stres a mezikulturní komunikace do jisté míry ovlivňují naše závěry, je důležité mít na paměti normy platné pro posouzení věrohodnosti. Při posuzování věrohodnosti se nesmějí uplatnit žádné domněnky nebo přesvědčení jakékoli osoby nebo skupiny (stereotypy) nebo negativní postoje k této osobě nebo skupině (předsudky) ⁽¹²⁵⁾. Povinností azylové správy je také zajistit, abyste k výkonu svých povinností obdrželi odpovídající odbornou přípravu, znalosti a podporu ⁽¹²⁶⁾.

Související publikace agentury EUAA

EASO, [*Praktická příručka pro dobré pracovní podmínky azylových a přijímacích pracovníků, Část I: Normy a politika*](#), září 2021.

Část I podporuje vedoucí pracovníky při prevenci, omezování a zvládání pracovní zátěže u zaměstnanců pracujících v oblasti azylu. Pracovní zátěž často vyplývá z neschopnosti zvládat stres a tlak na pracovišti. Praktická příručka předkládá osm norem, kterými se má řídit vypracování, provádění a hodnocení politiky pro dobré pracovní podmínky pracovníků v azylovém a přijímacím kontextu. Hlavním cílovým publikem jsou osoby pracující v oblasti řízení a lidských zdrojů.

EASO, [*Praktická příručka pro dobré pracovní podmínky azylových a přijímacích pracovníků, Část II: Soubor nástrojů pro dobré pracovní podmínky pracovníků*](#), září 2021.

V části II se navrhuje praktické nástroje, cvičení a aktivity pro budování kapacit, které umožní splnit normy pro dobré životní podmínky pracovníků. Tyto nástroje jsou určeny ke snížení úzkosti, stresu a vyhoření na pracovišti. Poskytují podporu týmům i jednotlivcům a mohou je provádět vedoucí pracovníci, kolegové, interní nebo externí odborníci. Příručka rovněž obsahuje nástroje svépomoci, které mohou používat sami zaměstnanci.

⁽¹²⁵⁾ SDEU rozhodl, že stereotypní představy spojované s homosexuály neumožňují orgánům zohlednit individuální a osobní situaci dotčeného žadatele. Viz SDEU, rozsudek ze dne 2. prosince 2014, [*A, B a C v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*](#), spojené věci C-148/13 až C-150/13 ECLI:EU:C:2014:2406, body 61–63. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽¹²⁶⁾ Čl. 4 odst. 3 a 4 a čl. 10 odst. 3 písm. d) směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění).

2.3.3. Faktory týkající se okolností pohovoru

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Okolnosti pohovoru mohou ovlivnit tvrzení žadatele: formální kontext pohovoru může být pro žadatele stresující; očekávání, že bude s cizími lidmi probírat záležitosti týkající se jeho osobního života; při pohovoru na dálku se mohou vyskytnout technické problémy, které mohou přerušit pohovor a ztížit komunikaci; komunikace prostřednictvím tlumočnicka může ovlivnit význam tvrzení žadatele; přítomnost jeho dítěte nebo dětí může žadatele rozptylovat; časový nátlak vzhledem k omezenému množství času vyhrazenému na pohovor.

Okolnosti pohovoru je třeba před osobním pohovorem a během něj náležitě řešit, aby se minimalizoval jejich dopad na tvrzení. Pokud tyto faktory nelze před pohovorem nebo během něj zcela zmírnit, je třeba je objektivně zaznamenat do přepisu pohovoru a zohlednit je při posuzování tvrzení žadatele.

Níže uvedený orientační seznam poskytuje přehled toho, jak mohou faktory týkající se okolností pohovoru vést ke zkreslení.

(a) Vícejazyčná komunikace prostřednictvím tlumočnicka

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Je povinností členského státu zajistit pro osobní pohovor spolehlivého a kompetentního tlumočnicka. I když jsou tlumočníci školeni tak, aby snížili vliv vícejazyčné komunikace nebo osobních a kontextových okolností na svou práci, neeliminuje to zcela faktory zkreslení.

Ztráta informací je nedílnou součástí překladu a tlumočení, a to kvůli následujícím hlavním rozdílům mezi jazyky ⁽¹²⁷⁾.

- **Slovní zásoba.** Slovní zásoba jednotlivých jazyků se vzájemně nepřekrývá. V daném jazyce nemusí existovat zvláštní slovo pro překlad termínu z jiného jazyka nebo nemusí být možné vyjádřit jemné rozdíly při překladu tohoto termínu. Tlumočnick také nemusí být obeznámen s určitou terminologií, například s vojenskou terminologií nebo terminologií LGBTIQ.
- **Gramatika.** Jazyky mají různá gramatická pravidla a struktury. Překlad sdělení z jednoho jazyka do druhého často vyžaduje určitou úroveň přeformulování, aby se dodržela gramatická pravidla cílového jazyka, čímž se mohou ztratit jemné rozdíly.
- **Dialekty.** Výslovnost, gramatika, časování a slovní zásoba se mohou v různých dialektech jazyka výrazně lišit. To může vést ke zkreslení, i když žadatel a tlumočnick hovoří stejným jazykem, který je jejich mateřským jazykem.

Způsob, jakým jsou informace tlumočeny z jednoho jazyka do druhého, může ovlivnit nejen význam, ale také míru podrobnosti, konkrétnosti a konzistentnosti. Jazyky jsou kulturní

⁽¹²⁷⁾ EUAA, [Evidence and credibility in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis](#) (Důkazy a věrohodnost v kontextu společného evropského azylového systému – soudní analýza), druhé vydání, 2023; [Maďarský helsinský výbor, Credibility Assessment in Asylum Procedures, a multidisciplinary training manual](#) (Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních, víceoborová příručka odborné přípravy), sv. 2, 2015, s. 11–14.

konstrukty, a čím větší je rozdíl mezi dvěma jazyky, tím větší je riziko zkreslení. Podrobnosti mohou být rovněž ztraceny nebo zdeformovány při překládání větších částí textu namísto vět.

Na tlumočníka mohou mít vliv i faktory týkající se odpovědného úředníka a žadatele, včetně kultury, náboženství a přesvědčení a genderových rolí. Další informace naleznete v oddílech [2.3.1. „Faktory týkající se žadatele“](#) a [2.3.2. „Faktory týkající se odpovědného úředníka“](#).

Příklady praktických aspektů

- Ověřte si během pohovoru, že žadatel a tlumočník, jakož i tlumočník a odpovědný úředník si vzájemně dobře rozuměli, i když mluvili stejným jazykem.
- Zajistěte, aby byly objasněny veškeré nesrovnalosti, které mohou vyplývat z vícejazyčných faktorů a tlumočení, a aby byla žadateli poskytnuta příležitost k vysvětlení.
- Předpokládejte, že drobné nebo nepravděpodobné sémantické rozdíly (například použití slov turista vs. terorista) jsou pravděpodobně výsledkem chyb v překladu a s největší pravděpodobností nepředstavují skutečné nesrovnalosti. Posouzení vnitřní věrohodnosti by se o tyto nesrovnalosti nemělo opírat.

(b) Podmínky při pohovoru

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Fyzické prostředí pohovoru může ovlivnit tvrzení žadatele. Podmínky by měly pro žadatele vytvořit bezpečné prostředí pro sdílení tvrzení. To vyžaduje tichou, dostatečně prostornou místnost s normální teplotou a klidným prostředím, které zajistí důvěrnost. Například malá místnost bez dostatečného množství přirozeného světla nebo s mříží na okně může na žadatele působit negativně, a dokonce vyvolat traumatické vzpomínky, například v souvislosti se zadržením.

Pohovor na dálku může také ovlivnit tvrzení žadatele několika způsoby. Technické problémy, jako je slabý zvuk, špatná kvalita videa nebo přerušení spojení, mohou omezit úroveň sdělovaných podrobností. Umístění kamery a nedostatek přímého očního kontaktu vytvářejí odstup a ztěžují zachycení neverbálních signálů, jako jsou náznaky zranitelnosti, studu, strachu nebo nedůvěry. Pohovor na dálku může být vnímán jako formálnější než osobní pohovor a ponechává méně prostoru pro aktivní naslouchání a projevování empatie a zájmu. Tato zkreslení ponechávají větší prostor pro nedorozumění a mohou ztížit řešení nedostatku podrobností nebo nesrovnalostí.

Příklady praktických aspektů

- Před zahájením posouzení věrohodnosti nejprve zhodnoťte kvalitu komunikace během osobního pohovoru, zejména v případě pohovoru na dálku.
- Mějte na paměti známky nedorozumění, které se objevují v přepisu pohovoru. Zvažte uspořádání nového pohovoru pro žadatele, aby se vyjasnila nedorozumění nebo nejasnosti, které mají vliv na posouzení základních aspektů relevantní skutečnosti.

Příklad profilu, ve kterém se současně vyskytuje několik faktorů, které mohou vést ke zkreslení: sexuální orientace, genderová identita a její vyjádření a pohlavní znaky

Žádosti o azyl na základě sexuální orientace ⁽¹²⁸⁾, genderové identity ⁽¹²⁹⁾ a jejího vyjádření ⁽¹³⁰⁾ a pohlavních znaků (SOGIESC) ⁽¹³¹⁾ tvoří zvláštní kategorii v rámci žádostí souvisejících s genderem, která může zahrnovat několik faktorů, jež mohou tvrzení žadatele určitým způsobem zkreslit. Tvrzení mohou podobně zkreslovat faktory týkající se odpovědného úředníka a okolností pohovoru.

Výpověď žadatele je často přímo spojena s nejchoulostivějšími a nejintimnějšími částmi soukromí, které v mnoha společnostech představují tabu, což může o to více ztěžovat sdělování příslušných informací podrobně, konkrétně a soudržně.

Žadatelé, kteří jsou lesby, gayové, bisexuálové, transgender, intersexuální a queer osoby (LGBTIQ) a nejednají v souladu s heteronormativními standardy svých společností, mají často dlouhodobé zkušenosti s diskriminací, stigmatizací a zneužíváním. V mnoha zemích jsou osoby LGBTIQ rovněž vystaveny přísným trestům, jako je odnětí svobody, pokuty, nebo dokonce popravy.

Tyto životní zkušenosti mohou vést k internalizované homo/bi/trans/intersexfobii, pocitu izolace a k nedůvěře v úřady a širší společnost. Takové zážitky mohou mít také traumatizující účinek, a proto mohou ovlivnit fungování paměti a omezit schopnost žadatele vybavit si přesné události soudržně, konzistentně a/nebo podrobně. Mohou také ovlivnit důvěru žadatele v azylový orgán a jeho ochotu sdělit své zážitky. Na tvrzení žadatele mohou mít vliv styl vedení pohovoru a atmosféra během pohovoru, kterou odpovědný úředník a tlumočník vytvoří.

Další informace naleznete v oddílech [2.3.1. písm. h\) „Stigma a stud“](#), [2.3.1. písm. b\) „Trauma“](#) a jeho následky a [2.3.1. písm. g\) „Strach a nedůvěra“](#). Viz také oddíly [2.3.2. „Faktory týkající se odpovědného úředníka“](#) a [2.3.3. písm. a\) „Vícejazyčná komunikace prostřednictvím tlumočníka“](#).

Navíc jejich sociální a kulturní zázemí a jazykový kontext mohou ovlivnit způsob, jakým se LGBTIQ žadatelé sami identifikují, a výrazy, které mohou používat, když mluví o své SOGIESC. Mohou být používány v různých významech, které nemusí být nutně v souladu s terminologií používanou v západním vědeckém a akademickém kontextu. Tyto aspekty mohou mít dopad na specifičnost, jakož i na vnímanou soudržnost jejich tvrzení.

⁽¹²⁸⁾ Sexuální orientací se rozumí schopnost každého člověka být hluboce emocionálně, citově a sexuálně přitahován k osobám jiného genderu nebo téhož genderu či více než jednoho genderu a mít s uvedenými osobami intimní a sexuální vztahy.

⁽¹²⁹⁾ Genderovou identitou se rozumí hluboce pociťované vnitřní a individuální prožívání genderu každého člověka, která může, ale nemusí odpovídat jeho pohlaví při narození nebo genderu, který mu přisuzuje společnost. Zahrnuje osobní vnímání těla a jiná vyjádření genderu, včetně oblékání, řeči a charakteristických způsobů chování, které mohou, ale nemusí zahrnovat touhu po změně vzhledu nebo funkce těla lékařskými, chirurgickými nebo jinými prostředky.

⁽¹³⁰⁾ Vyjádřením genderu se rozumí prezentace pohlaví každé osoby prostřednictvím fyzického vzhledu – včetně oděvů, účesů, doplňků, kosmetiky – a charakteristickými způsoby chování, řeči, vzorců chování, jmen a osobních odkazů; připomínáme dále, že vyjádření genderu může, ale nemusí být v souladu s genderovou identitou dané osoby.

⁽¹³¹⁾ Pohlavními znaky se rozumí fyzické rysy každé osoby týkající se pohlaví, včetně chromozomů, gonád, pohlavních hormonů, pohlavních orgánů, rozmnožovacích orgánů, vzorů chromozomů a sekundárních tělesných rysů v souvislosti s pubertou.

Příklad profilu, ve kterém se současně vyskytuje několik faktorů, které mohou vést ke zkreslení: sexuální orientace, genderová identita a její vyjádření a pohlavní znaky

Další informace naleznete v oddílech [2.3.3. písm. a\) „Vícejazyčná komunikace prostřednictvím tlumočnicka“](#) a [2.3.2. „Faktory týkající se odpovědného úředníka“](#).

SOGIESC může ovlivnit tvrzení žadatele například následujícími způsoby.

- **Absence vhodných slov.** Osoby LGBTIQ často pocházejí z jazykových prostředí, ve kterých mohou chybět neutrální výrazy pro popis záležitostí souvisejících se SOGIESC, což může vést k tomu, že se tvrzení í budou zdát méně konkrétní. Žadatelé mohou také přiřazovat významy slovním spojením, která nejsou v souladu s terminologií používanou v západním kontextu, což by mohlo ovlivnit vnímanou soudržnost jejich výpovědí.
- **Intimní témata.** Mluvit s neznámou osobou o sexualitě nebo identitě a zkušenostech s láskou, studem a touhami, které jsou spojeny se společenským tabu, je obtížný úkol, který může vést k omezenému sdělování informací souvisejících s žádostí.
- **Dostupnost informací o zemích původu.** Marginalizace osob LGBTIQ v zemi původu často vede k nedostatečnému oznamování. Konkrétní informace o zemi původu jsou proto často omezené, nebo dokonce chybí.
- **Dostupnost písemných důkazů.** Osoby LGBTIQ nemusí být schopny oznámit jakékoli špatné zacházení, s nímž se setkaly, policii a získat související dokumentaci z důvodu rozšířené diskriminace nebo kriminalizace své orientace, identity a/nebo charakteristik ve své zemi původu.

Příklady praktických aspektů

- Zajistěte, aby byly zavedeny nezbytné zvláštní procesní záruky, např. tazatel a tlumočnick zvoleného genderu, pokud je to nutné a možné. Ujistěte se, že se k tvrzením žadatele přistupuje citlivým způsobem.
- Zdržte se stereotypních a předpojatých domněnek o chování, fyzickém vzhledu nebo procesu sebeidentifikace žadatelů LGBTIQ. Neočekávejte, že měli stejné minulé zkušenosti nebo proces sebeuvědomění.
- Zajistěte, aby byl používán neutrální jazyk, který žadateli umožňuje, aby vyprávěl svůj příběh, a k takovému vyprávění vybízí.
- Mějte na paměti, že SOGIESC mohou být relevantním aspektem jak v případě, že žadatel uvede, že reprezentuje menšinu, tak v případě, že je společností vnímán jako zástupce menšiny kvůli svému nesouladu se stereotypními normami o tom, jak by se muži a ženy měli chovat ve společnosti ⁽¹³²⁾.

⁽¹³²⁾ [Maďarský helsinský výbor, Credibility Assessment in Asylum Procedures, a multidisciplinary training manual \(Posouzení věrohodnosti v azylových řízeních, víceborová příručka odborné přípravy\), sv. 2, 2015, s. 66.](#)

2.4. Určete, zda lze danou relevantní skutečnost přijmout nebo zamítnout

2.4.1. Zvážení zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s relevantní skutečností

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Po posouzení písemných nebo jiných důkazů a tvrzení žadatele a po přihlédnutí k možným zkreslujícím faktorům se pak všechny důkazy týkající se relevantní skutečnosti posuzují společně.

Posuďte všechny důkazy související s každou relevantní skutečností v jejich úplnosti

Prozkoumejte současně všechna pozitivní a negativní zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s danou relevantní skutečností s ohledem na příslušné ukazatele věrohodnosti a zvažte každé ze zjištění ve vzájemném vztahu.

Cílem je sestavit celkový obraz a nakonec dospět k závěru, zda lze danou relevantní skutečnost přijmout, či nikoli.

Jeden důkaz může být dostatečně průkazný, aby sám o sobě podpořil, jakož i potvrdil věrohodnost relevantní skutečnosti. Například pravý a platný cestovní pas je sám o sobě vysoce průkazným důkazem občanství. Na druhou stranu důkaz, který není sám o sobě průkazný, pokud jde o danou relevantní skutečnost, může v kombinaci s jinými důkazy a tvrzeními žadatele podpořit věrohodnost této relevantní skutečnosti ⁽¹³³⁾. Například řidičský průkaz v kombinaci s rodným listem, jakož i dalšími dokumenty ze školy a pracoviště a tvrzení žadatele vzata v úvahu jako celek mohou být dostatečně průkazné, pokud jde o údajné občanství.

Pokud se pozitivní zjištění o věrohodnosti shodují, podpoří přijetí relevantní skutečnosti. Pokud se negativní zjištění o věrohodnosti neshodují, podpoří zamítnutí relevantní skutečnosti. Za určitých okolností můžete dospět ke zjištěním, která se ubírají různými směry. Vaše posouzení některých ukazatelů svědčí ve prospěch věrohodnosti relevantní skutečnosti, zatímco jiné mohou být s tímto v rozporu. Pak budete muset tyto ukazatele vyvážit. Při tomto zvažování mají větší váhu zjištění o věrohodnosti, která souvisejí s jádrem relevantní skutečnosti, než zjištění o věrohodnosti, která se týkají prvků, jež s jádrem relevantní skutečnosti nesouvisejí, a jsou tudíž okrajová. Přijetí relevantní skutečnosti by se obecně mělo opírat pouze o zjištění o věrohodnosti týkající se ústředních prvků ⁽¹³⁴⁾.

Zvážení všech zjištění o věrohodnosti vyžaduje jasné pochopení kritérií věrohodnosti, faktorů zkreslení a pravidel pro odůvodnění.

⁽¹³³⁾ ESLP, rozsudek ze dne 18. prosince 2012, [F. N. a další proti Švédsku](#), 28774/09, ECLI:CE:ECHR:2012:1218JUD002877409, bod 72.

⁽¹³⁴⁾ Viz oddíl [2.1.3. „Přikládání „váhy“ zjištěním o věrohodnosti souvisejícím s daným důkazem“](#).

Příklad toho, jak ústřední jsou zjištění o věrohodnosti pro relevantní skutečnost

Žadatel například poskytuje poměrně podrobnou výpověď, která však obsahuje určité rozpory, a předkládá několik dokumentů, které jsou sice spolehlivé, ale jejich relevance pro relevantní skutečnost není příliš silná.

Budete muset mimo jiné pochopit, do jaké míry vysoká míra podrobnosti svědčí o skutečné, osobní zkušenosti, nakolik lze konstatovat prokázání rozporů a jak úzce souvisejí s jádrem relevantní skutečnosti a co lze od žadatele v dané situaci očekávat. Vaše posouzení bude vždy záviset na konkrétních charakteristikách důkazů a na faktorech zkreslení, které jste případně identifikovali.

Zapamatujte si:

- Relevantní skutečnost může být přijata na základě jediného dokumentu nebo jiného důkazu, pokud je dostatečně průkazný na to, aby umožnil přijetí relevantní skutečnosti, u níž byla tvrzení shledána nevěrohodnými. Pochybnosti o věrohodnosti tvrzení žadatele nejsou samy o sobě dostačující k tomu, aby vylučovaly důkazní hodnotu písemných nebo jiných důkazů. Věrohodná tvrzení sama o sobě mohou rovněž postačovat k přijetí relevantní skutečnosti, i když jsou další důkazy velmi nespolehlivé nebo postrádají autenticitu.

Příklad přijetí relevantní skutečnosti na základě důkazů, které jsou samy o sobě dostatečně průkazné: [Případ mladé ženy ze země C](#)

Tvrzení žadatelky týkající se její státní příslušnosti země C postrádají podrobnosti a konkrétnost a nejsou rovněž v souladu s příslušnými informacemi o zemi původu. Když s tím byla žadatelka konfrontována, nebyla schopna poskytnout vysvětlení. Na druhé straně po pohovoru žadatelka předložila cestovní pas ze země C a tento cestovní pas je spolehlivý. Státní příslušnost žadatelky lze přijmout na základě tohoto cestovního pasu, pokud není nezbytné další vyšetřování okolností, za nichž byl získán.

V tomto konkrétním případě životní podmínky žen v zemi C ze společenské třídy, do níž žadatelka patří, neumožňují ženám poznat podrobněji „vnější svět“, protože život se odehrává převážně v domácnosti. Odpovědný úředník si toho nebyl vědom a žadatelka to také neuvedla jako vysvětlení, protože pro ni to bylo samozřejmé a neuvědomila si, že odpovědný úředník to nemusí vědět.

- Jak bylo uvedeno v kroku 1 (viz oddíl [1.1.1 písm. a\) bod iii\).](#) „[Podal žadatel uspokojivé vysvětlení pro nedostatek podpůrných důkazů?](#)“), může se stát, že některé důkazy chybí. Při zvažování zohledníte váhu, kterou jste přisoudili případným chybějícím důkazům. Je důležité mít na paměti, že posuzovanou relevantní skutečnost budete posuzovat na základě důkazů, které máte k dispozici. Absence důkazů tudíž nemusí mít žádný dopad na posouzení relevantní skutečnosti, pokud jsou dostupné důkazy

považovány za dostatečné na podporu této relevantní skutečnosti. Na druhou stranu, pokud je chybějící důkaz rozhodující a jeho absence zůstává nevysvětlena, může mít jeho absence negativní dopad na posouzení věrohodnosti zkoumané relevantní skutečnosti.

Příklad, jak může přítomnost či nepřítomnost důkazů, jejichž předložení lze od žadatele očekávat, ovlivnit posouzení věrohodnosti: [Případ mladé ženy ze země C](#)

Od žadatelky lze s ohledem na její individuální a kontextuální okolnosti rozumně očekávat, že podnikne kroky ke shromáždění a předložení důkazů o úmrtí obou rodičů, neboť je stále v kontaktu s některými rodinnými příslušníky, kteří by ji mohli pomoci a zaslat jí příslušné dokumenty.

- **Scénář 1.** Tvrzení žadatelky jsou podrobná a konkrétní, pokud jde o okolnosti úmrtí jejích rodičů, způsob, jakým se o něm dozvěděla, kroky podniknuté v souvislosti s pohřbem a další administrativní a právní kroky, které bylo třeba v souvislosti s ním učinit. Skutečnost, že nepředložila další důkazy, nebude mít v tomto případě velkou váhu, jelikož její tvrzení mohou být sama o sobě považována za dostatečná k přijetí relevantní skutečnosti.
- **Scénář 2.** Tvrzení žadatelky jsou rozporuplná a k negativnímu zjištění o věrohodnosti nebylo podáno žádné rozumné vysvětlení a nemůže je vysvětlit žádná zvláštní okolnost. V tomto případě nejsou tato tvrzení dostatečná k prokázání relevantní skutečnosti. Další negativní váhu má skutečnost, že neučinila žádné kroky k tomu, aby svou výpověď podpořila dalšími důkazy, ačkoli by rozumně mohla, a nepodala k tomu vysvětlení.

- Je důležité poznamenat, že nespolupráce žadatelky sama o sobě není důvodem k zamítnutí relevantní skutečnosti. Může vést k zamítnutí relevantní skutečnosti, pokud má přímý negativní dopad na posouzení zvažované relevantní skutečnosti, který není vyvážen pozitivními zjištěními ve vztahu k této relevantní skutečnosti.

Praktický příklad je uveden v [příloze 2. Praktický příklad zvážení ukazatelů věrohodnosti](#), který ukazuje, jak lze provést proces zvážení.

2.4.2. Vyvození závěru o relevantních skutečnostech

(a) Závěr na základě metodiky posuzování důkazů

[Obsah] [\[Kontrolní seznam\]](#)

Závěr o relevantní skutečnosti je posledním krokem posuzování důkazů. Jeho strukturovaná metodika vám umožní dospět k závěru, zda můžete danou relevantní skutečnost důvodně přijmout, protože se můžete spolehnout na předchozí kroky.

- [1.1.2. „Shromážděte důkazy relevantní pro žádost“](#): zde jste všechny dostupné důkazy propojili s touto relevantní skutečností, tvrzeními žadatele a veškerými dalšími důkazy, které v souvislosti s ní předložil nebo které máte jinak k dispozici.

- [2.2. „Posuďte tvrzení žadatele na základě ukazatelů věrohodnosti“](#) a [2.1. „Posuďte písemné a jiné důkazy“](#): zde jste posoudili věrohodnost tvrzení i a důkazní hodnotu písemných nebo jiných důkazů.
- [2.3. „Vezměte v úvahu individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení“](#): zde jste vzali v úvahu individuální a kontextuální okolnosti žadatele a všechny faktory zkreslení, které jsou relevantní pro posouzení.
- [1.1.1. „Uplatněte povinnost spolupracovat \(důkazní břemeno\)“](#): zde jste řádně zvážili všechny prvky povinnosti žadatele doložit žádost a svou vlastní povinnost provést šetření.
- [2.4.1. „Zvážení zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s relevantní skutečností“](#): zde jste všechna tato zjištění uceleně zvážili, abyste dospěli k závěru.

Na základě všech těchto bodů byste měli být schopni dospět k závěru, zda relevantní skutečnost přijmout, nebo zamítnout bez dalšího posuzování.

Při vyvozování závěrů o relevantních skutečnostech je třeba mít na paměti [úskalí posuzování důkazů v azylových řízeních](#) vzhledem k situaci, v níž se žadatelé o mezinárodní ochranu nacházejí, neboť jsou odříznuti od ochrany svých domovských zemí. Od žadatelů se neočekává, že „prokáží“ svou žádost na úrovni „jistoty“ nebo „nade vši pochybnost“. Ve vztahu ke skutečnostem předloženým žadatelem často přetrvává určitá míra pochybností, kterou je třeba přiznat při závěrečném posouzení věrohodnosti relevantních skutečností s přihlédnutím k širší zásadě „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“.

Zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ je širší zásada používaná v souvislosti s důkazním standardem u skutkových tvrzení, která nejsou potvrzena písemnými nebo jinými důkazy. V souvislosti s azylovým řízením jsou v níže uvedeném rámečku o stanoviscích judikatury přetištěny výroky ESLP, které jsou v tomto ohledu relevantní.

ESLP, J. K. a další proti Švédsku, body 92–93

92. Podle judikatury soudu je povinností osob, které tvrdí, že jejich vyhoštění by znamenalo porušení článku 3, předložit v co největší prakticky možné míře podklady a informace, které umožní orgánům dotčeného smluvního státu, jakož i soudu posoudit riziko, které může vyhoštění obnášet (...). Soud však uznává skutečnost, že s ohledem na žádosti o přiznání postavení uprchlíka může být pro dotyčnou osobu obtížné, ne-li nemožné, předložit důkazy v krátké době, zejména pokud tyto důkazy musí být získány ze země, z níž osoba tvrdí, že uprchla. Nedostatek přímých písemných důkazů tak nemůže být sám o sobě rozhodující (...).

93. Kvůli zvláštní situaci, v níž se žadatelé o azyl nezářídka nacházejí, je často nutné při posuzování věrohodnosti jejich tvrzení a dokumentů předložených na jejich podporu uplatnit zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“. Pokud jsou však předloženy informace, které dávají pádné důvody k pochybnostem o pravdivosti podání žadatele o azyl, musí dotyčný uspokojivě vysvětlit údajné nepřesnosti v těchto podáních (...). I když se popis některých detailů ze strany žadatele může zdát poněkud nevěrohodný, Soudní dvůr má za to, že to nutně nesnižuje celkovou věrohodnost nároku stěžovatele (...). ⁽¹³⁵⁾

⁽¹³⁵⁾ ESLP, rozsudek ze dne 23. srpna 2016, [J. K. a další proti Švédsku](#), č. 59166/12, ECLI:CE:ECHR:2016:0823JUD005916612. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

Výňatek z příručky UNHCR o důkazním břemenu

196. Platí obecná právní zásada, že důkazní břemeno nese osoba, která podala žádost. Žadatel však často nemusí být schopen svá tvrzení doložit dokumenty či jinými důkazy a případy, kdy je žadatel schopen doložit všechna svá tvrzení, jsou spíše výjimkou. Ve většině případů osoba, která prchá před pronásledováním, přijede jen s nejnutnějšími věcmi a velmi často bez dokladů.

(...)

203. Poté, co žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby doložil svůj příběh, mohou stále chybět důkazy pro některá jeho tvrzení. Jak je vysvětleno výše (bod 196), je sotva možné, aby uprchlík „prokázal“ každou část svého případu, a pokud by to totiž bylo povinné, většina uprchlíků by nebyla uznána. Proto je často nezbytné uplatnit vůči žadateli zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“. ⁽¹³⁶⁾

Širší pojetí zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“

V průběhu jednotlivých kroků shromažďování informací i posuzování věrohodnosti, jak je uvedeno výše, bylo zohledňováno širší pojetí zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“. U skutečností, které nejsou „prokázány“ prostřednictvím objektivně ověřitelných důkazů, se uplatňuje širší pojetí zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“, a to zejména prostřednictvím použití ukazatelů věrohodnosti a sledováním výše uvedených kroků metodiky posuzování důkazů obecně.

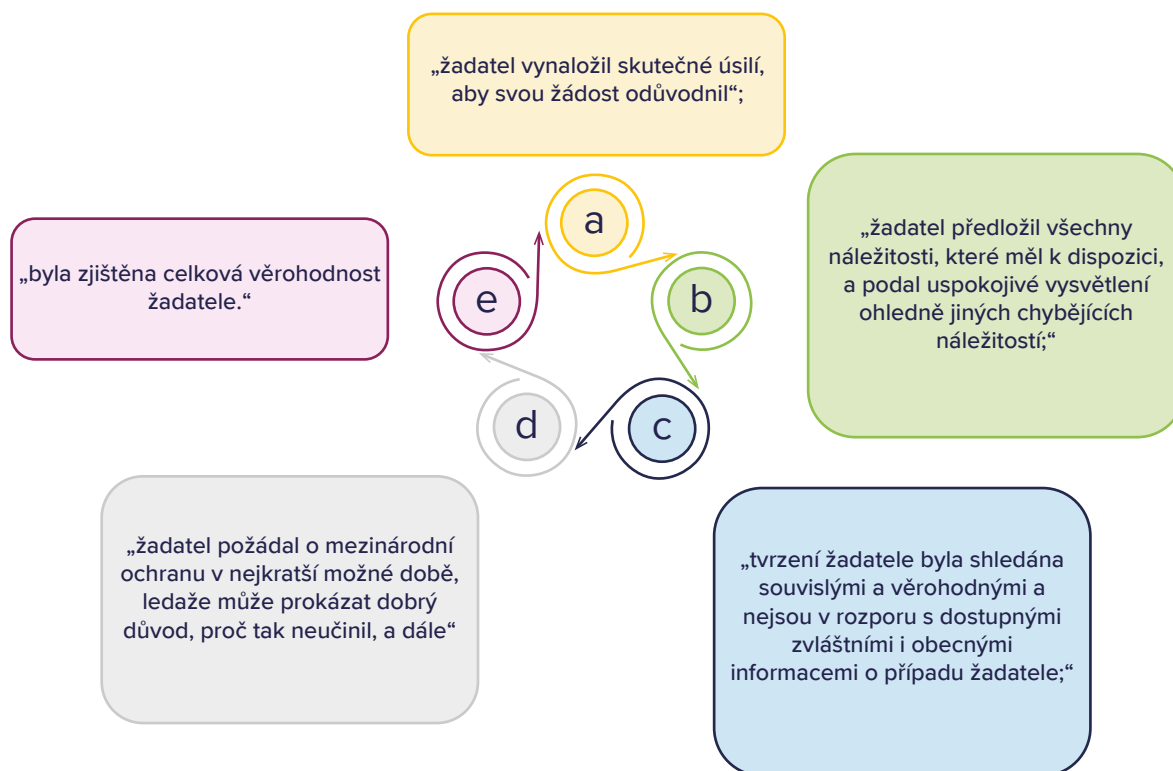
(b) Čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice (přepřacované znění)

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Zatímco obecnější pojetí zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ poskytuje vodítko k tomu, kdy lze relevantní skutečnost přijmout, **čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice v přepřacovaném znění** popisuje konkrétní situace, v nichž by relevantní skutečnost neměla být v žádném případě zamítnuta. Toto ustanovení bude obzvláště důležité, pokud navzdory použití ukazatelů věrohodnosti a splnění vaší povinnosti provést šetření vám zvážení pozitivních a negativních zjištění o věrohodnosti stále neumožňuje dospět k jednoznačnému závěru o relevantní skutečnosti. Jsou-li **kumulativně** splněny všechny podmínky uvedené v čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice (přepřacované znění), jak je znázorněno na obrázku 12 níže, neměla by být relevantní skutečnost zamítnuta.

⁽¹³⁶⁾ UNHCR, [Handbook on procedures and criteria for determining refugee status and guidelines on international protection under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees](#) (Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků v souladu s Úmluvou z roku 1951 a s Protokolem z roku 1967 týkajícím se právního postavení uprchlíků), nové vydání, Ženeva, únor 2019, body 196, 197, 203 a 204.

Obrázek 12. Kumulativní podmínky, za nichž nelze relevantní skutečnosti zamítnout na základě čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice (přepřpracované znění)

Je důležité si uvědomit, že podmínky uvedené v písmenech a), b) a c) se vztahují na doložení posuzované relevantní skutečnosti.

Podmínka v písm. a) stanoví, že „žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby svou žádost odůvodnil“. Jedná se o podmínku, kterou jste posoudili při posuzování, zda žadatel podnikl příslušné kroky ke shromáždění důkazů k doložení relevantní skutečnosti (viz oddíl [1.1.1., písm. a\), i. „Vynaložil žadatel skutečné úsilí, aby předložil tvrzení a dokumenty, které má k dispozici?“](#)). Tato podmínka by měla být posuzována s ohledem na osobní situaci žadatele. Pokud se dalo očekávat, že žadatel podnikne další přiměřené kroky ke shromáždění důkazů, a tento nedostatek skutečného úsilí vedl k tomu, že chybějící informace nebo důkazy, které mají vliv na vaši schopnost dospět k závěru o relevantní skutečnosti, pak žadatel tuto podmínku nesplnil.

Podmínka v písm. b) stanoví, že „žadatel předložil všechny náležitosti, které měl k dispozici. Podal uspokojivé vysvětlení ohledně jiných chybějících náležitostí.“ To je podmínka, kterou jste posoudili při zvažování, zda má žadatel k dispozici důkazy, které mohl předložit k odůvodnění relevantní skutečnosti, ale nepředložil je (viz oddíl [1.1.1., písm. a\), iii. „Podal žadatel uspokojivé vysvětlení pro nedostatek podpůrných důkazů?“](#)). Pokud nebylo podáno přiměřené vysvětlení s ohledem na osobní situaci žadatele a vzhledem k tomu, že tento prvek nebyl předložen, nejste schopni vyvodit závěr o dané relevantní skutečnosti, tato podmínka by nebyla splněna.

Podmínka v písm. c) stanoví, že „tvrzení žadatele byla shledána souvislými a věrohodnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případu žadatele“. Tuto podmínku jste posoudili, protože zahrnuje kritéria věrohodnosti tvrzení ve vztahu k soudržnosti, věrohodnosti a konzistentnosti s informacemi o zemích původu (viz oddíl [2.2.](#)

[„Posuďte tvrzení žadatele na základě ukazatelů věrohodnosti“](#)). Pokud by tato kritéria nebyla splněna při zohlednění osobní situace žadatele, nebyla by splněna tato podmínka.

Podmínka v písm. d) stanoví, že žadatel musí požádat o mezinárodní ochranu v nejkratším možné době, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil. Při uplatňování této podmínky mějte na paměti, že skutečnost, že samotná žádost nebyla podána co nejdříve, by v žádném případě neměla být použita jako jediný důvod pro zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu. To je stanoveno ve směrnici o azylovém řízení (přepřacované znění) ⁽¹³⁷⁾. V závislosti na vnitrostátní praxi a/nebo právních předpisech může být opožděné podání považováno za jednu ze známek, které je třeba vzít v úvahu při posuzování věrohodnosti, zejména pokud žádost není podložena písemnými důkazy ⁽¹³⁸⁾. Pokud jde o tento faktor, musí být žadateli dána možnost vysvětlit důvod (důvody) jakéhokoli předpokládaného prodlení při podání žádosti. Pokud žadatel může poskytnout rozumné vysvětlení, proč o mezinárodní ochranu nepožádal co nejdříve, nemělo by být jeho „pozdní“ podání žádosti považováno za aspekt s negativním dopadem na celkové posouzení žádosti.

Podmínka v písm. e) stanoví, že je třeba zvážit celkovou věrohodnost žadatele. Celková hodnověrnost je „záznam o věrohodnosti“ žadatele jako žadatele o azyl. Týká se všech důležitých faktických skutečností souvisejících s jednáním žadatele, které vyjdou najevo v azylovém řízení, a neomezuje se pouze na posouzení jedné relevantní skutečnosti.

Tyto skutečnosti mohou mimo jiné zahrnovat chování nebo tvrzení, která naznačují, že se žadatel neobává návratu do své domovské země, nebo naopak chování nebo tvrzení, které jeho obavy zdůrazňují; jednání nebo opomenutí žadatele v souvislosti s jeho povinností doložit žádost, jako je zatajení informací nebo řádné poskytnutí všech informací, uvedení zavádějících informací ⁽¹³⁹⁾ nebo přímé jednání, předložení zfalšovaných dokumentů nebo doložení svého případu pravými dokumenty; maření vyřízení svého případu nebo splnění povinnosti spolupracovat. Následující obrázek ukazuje prvky, které lze vzít v úvahu.

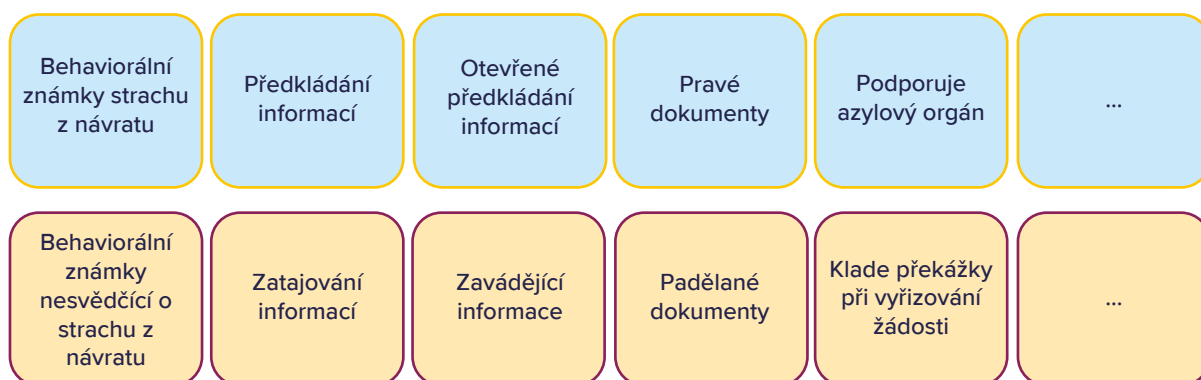
⁽¹³⁷⁾ Čl. 10 odst. 1 směrnice o azylovém řízení (přepřacované znění): „Členské státy zajistí, aby žádosti o mezinárodní ochranu nebyly zamítnuty nebo vyloučeny z posuzování pouze proto, že nebyly podány co nejdříve.“

⁽¹³⁸⁾ Čl. 4 odst. 5 písm. d) kvalifikační směrnice (přepřacované znění).

⁽¹³⁹⁾ Viz SDEU, rozsudek ze dne 29. června 2023, [X v. International Protection Appeals Tribunal, The Minister for Justice and Equality, Irsko](#), C-756/21, ECLI:EU:C:2023:523, bod 93. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#). V této věci Soudní dvůr mimo jiné rozhodl, že čl. 4 odst. 5 písm. e) [směrnice Rady 2004/83/ES](#) ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, 30. 9. 2004) musí být vykládán v tom smyslu, že nepravdivé prohlášení obsažené v původní žádosti o mezinárodní ochranu, které bylo žadatelem o azyl při nejbližší příležitosti vysvětleno a vzato zpět, nemůže samo o sobě zabránit prokázání jeho celkové věrohodnosti.

Obrázek 13. Celková věrohodnost – příklady prvků, které je třeba zvážit

Zvážení chování žadatele pro účely určení jeho celkové věrohodnosti se zaměřuje na objektivní jednání žadatele. Nemůže vycházet z pozorování žadatelova chování (jak vypadá nebo jak se chová). Celková věrohodnost není rysem osobnosti žadatele, ale spíše důsledkem jeho jednání. Pokud jednání žadatele vzbuzuje u azylového orgánu pochybnosti, zda toto jednání svědčí o tom, že není třeba ochrany, můžete se žadatele na tyto aspekty jeho jednání a podmínky, za kterých k nim došlo, zeptat a objasnit tak jejich význam a důsledky již při osobním pohovoru.

Výše uvedené negativní jednání musí být dostatečně závažné co do své povahy, a to buď samo o sobě, nebo v tom smyslu, že se opakuje, nebo v kombinaci s jiným jednáním v minulosti, než bude možné mít za to, že ovlivňují celkovou věrohodnost žadatele. Jedno takové jednání, které by mohlo být identifikováno ve spisu žadatele, by proto nemělo ipso facto mít negativní dopad na jeho celkovou věrohodnost. Informace o žadateli, které nesouvisejí s azylovým řízením, nejsou relevantní pro prokázání celkové věrohodnosti žadatele.

Ve všech případech byste měli předtím, než dospějete k závěru o celkové věrohodnosti žadatele, zvážit všechny individuální a kontextové faktory, které by mohly vysvětlit příslušné chování žadatele, a dát žadateli příležitost podat vysvětlení.

3. Krok 3. Posouzení rizik

[Obsah] [Kontrolní seznam]

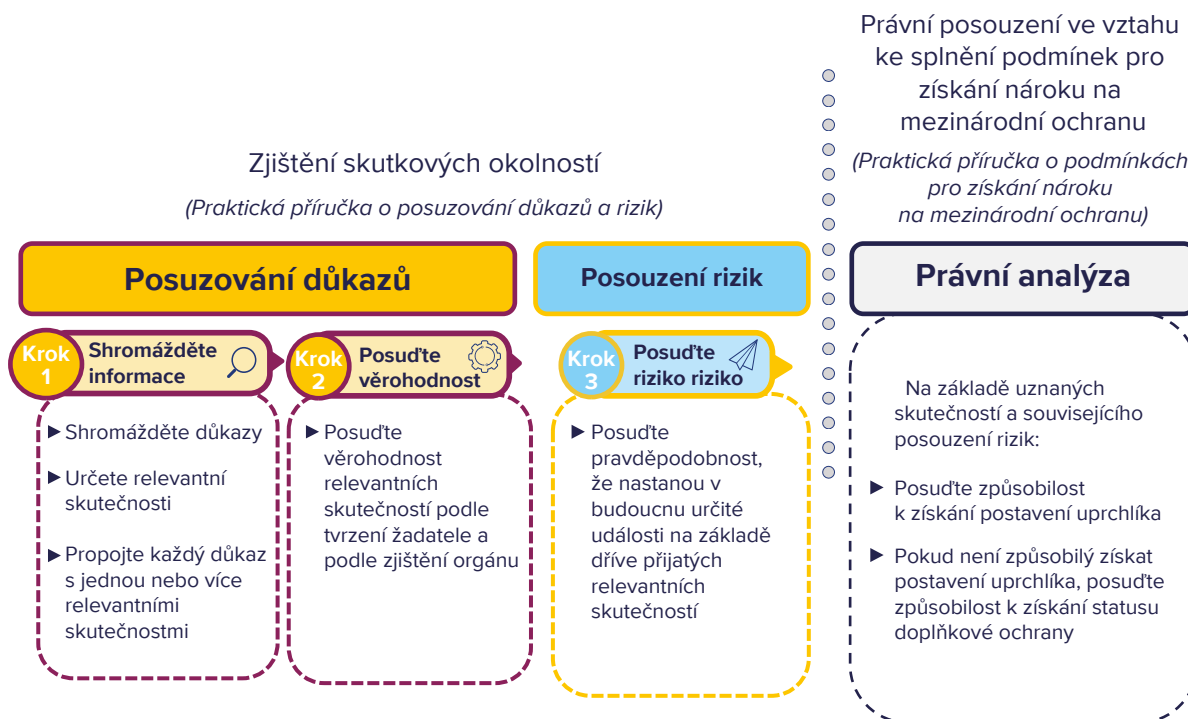
3.1. Úvod

Posouzení rizik je třetím krokem třístupňového přístupu k posuzování důkazů a rizik navrženého na začátku příručky. Posouzení rizik je věcné a na budoucnost (současnost a budoucnost) zaměřené posouzení pravděpodobnosti, že žadatel by po návratu čelil události, která by mohla naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy; toto posouzení bere v úvahu všechny (a pouze) přijaté relevantní skutečnosti (současné a minulé), osobní situaci žadatele a aktuálně dostupné informace.

V této kapitole se výraz „událost“ používá v širším smyslu, takže zahrnuje cokoli nepříznivého, co se může stát žadateli po návratu do jeho země původu. Mezi události může patřit například jednání nebo nečinnost, zacházení, zážitky nebo situace, do kterých se žadatel může dostat.

Níže uvedený obrázek znázorňuje třístupňový přístup, který rovněž objasňuje rozdíl mezi posuzováním důkazů a posuzováním rizik a hranici mezi skutkovým a právním posouzením.

Obrázek 14. Skutkové a právní posouzení během posuzování žádosti

V této fázi určení rizika ještě neznamena právní kvalifikaci událostí jako „pronásledování“ nebo „vážná újma“. Jedná se pouze o identifikaci a popis událostí, které by se žadateli mohly stát po návratu do země původu nebo dosavadního pobytu a které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy, a posouzení pravděpodobnosti, že by k nim mohlo dojít.

Velmi důležitá je přesná identifikace a popis událostí, které by u žadatele mohly nastat a mohly by ve fázi posuzování rizik naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy. To vám v rámci fáze právní analýzy pomůže posoudit a rozhodnout, zda tyto události naplňují podstatu pronásledování nebo vážné újmy. Podobně bude posouzení pravděpodobnosti události v rámci posouzení rizik základem pro posouzení „odůvodněné obavy“ v rámci právní analýzy.

Posouzení rizik není založeno na spekulacích, ale na objektivní metodice, která „musí být v každém případě prováděno s ostražitostí a opatrností, pouze na konkrétním zhodnocení skutečností a okolností“⁽¹⁴⁰⁾ případu. Na druhé straně je právní analýza právním posouzením toho, zda jsou splněna kritéria způsobilosti pro udělení mezinárodní ochrany.

Posouzení rizik sestává ze dvou hlavních kroků:

1. definování rizika (rizik);
2. posouzení rizika (rizik).

3.2. Definování rizika (rizik)

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Riziko je budoucí událost, která může nastat a která představuje pro žadatele hrozbu. Riziko je definováno tím, co se může stát, důvodem (důvody), proč se to může stát, kdo to může provést nebo způsobit, a okolnostmi, za kterých se to může stát. Abyste mohli přesně definovat riziko (rizika), musíte se opřít o výsledky posuzování důkazů, což znamená:

- obavy a rizika, která vyjádřil žadatel,
- rizika, která jste identifikovali na základě aktuálně dostupných informací.

Nezapomeňte, že pro identifikaci rizik jsou nezbytné informace o zemi původu

Abyste mohli identifikovat případná rizika, na která žadatel neupozornil, je nezbytné mít náležité informace o obecné situaci v zemi původu a také dobrý přehled o konkrétním profilu a osobní situaci žadatele. Ačkoli rizika, která žadatel nezmínil, mohou být častěji identifikována ve fázi shromažďování důkazů, v okamžiku posuzování rizik můžete přesto stále identifikovat některá nová rizika v návaznosti na COI rešerši k současné situaci v zemi původu. K tomu může dojít například tehdy, když po konání pohovoru dojde ke změnám. V takovém případě byste se měli vrátit k předchozím krokům, určit základní relevantní skutečnosti, posoudit je, a pokud je lze přijmout, pokračovat posouzením rizik.

⁽¹⁴⁰⁾ SDEU, rozsudek ze dne 5. září 2012, [Bundesrepublik Deutschland v. Y a Z](#), č. C-71/11 a C-99/11, EU:C:2012:518, pozn. pod čarou 33, bod 77, který dále upřesňuje, že toto hodnocení musí probíhat v souladu s pravidly stanovenými zejména v článku 4 [směrnice Rady 2004/83/ES](#) ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, 30.9.2004). Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

Mějte na paměti, že po provedení rešerše v oblasti informací o zemi původu můžete kromě nových rizik určit některá rizika, která se liší od rizik původně popsanych žadatelem a která souvisejí s konkrétními relevantními skutečnostmi.

Příklad vymezení rizika na základě zohlednění informací o zemi původu: [Případ aktivistky ze země B](#)

Žadatelka uvedla, že se obává, že ji zabijí kvůli jejímu profilu právničky nevládních organizací, které hájí lidská práva a upozorňují na jejich porušování. Přijali jste jako relevantní skutečnost, že má profil právničky nevládních organizací, které hájí lidská práva a upozorňují na jejich porušování.

Z rešerše informací o zemi původu jste však zjistili, že lidé s tímto profilem neriskují své životy, ale místo toho by jim byla odebrána profesní licence nebo uzavřena kancelář.

Na základě toho určíte, že riziko pro ni nespočívá v tom, že bude zabita, ale že jí bude odebrána profesní licence nebo uzavřena kancelář kvůli jejím politickým činnostem. Samozřejmě mohou existovat další rizika v závislosti na ostatních relevantních skutečnostech, které byly přijaty.

Informace o zemi původu v souvislosti s posuzováním rizik

Informace o zemi původu, které jste použili při posuzování věrohodnosti (ukazatele vnější věrohodnosti), nemusí být nutně stejné jako informace o zemi původu použité při posuzování rizik. Zatímco informace o zemi původu, které jsou základem pro posouzení věrohodnosti, se zaměřují na potvrzení minulé události nebo situace, informace o zemi původu pro posouzení rizik se zabývají také všemi dalšími důkazy, které mohou naznačovat, že v budoucnu může dojít k určitému typu újmy. Například informace o zemi původu pro účely posouzení rizik se zabývají objektivní situací v oblasti bezpečnosti a lidských práv v zemi původu, vzorci chování původce pronásledování nebo vážné újmy a riziky, kterým jsou vystaveny osoby v podobné situaci jako žadatel.

Příklad identifikace rizik na základě přijatých relevantních skutečností: [Případ aktivistky ze země B](#)

Žadatelka původně vyjádřila obavu, že s ní budou orgány její země špatně zacházet kvůli její činnosti právničky nevládních organizací, které hájí lidská práva a upozorňují na jejich porušování. Špatné zacházení by mohlo zahrnovat (nespravedlivý) proces založený na křivých obviněních, možný trest a zadržení, fyzické a pohlavní zneužívání, a dokonce i smrt.

Na základě vyjádřené obavy jste provedli posouzení věrohodnosti a přijali/odmítli jste některé relevantní skutečnosti. Níže je uveden seznam relevantních skutečností, které jste přijali.

- **Relevantní skutečnost 1.** Žadatelka pochází ze země B.
- **Relevantní skutečnost 2.** Žadatelka je právnička zabývající se lidskými právy, relevantní společenská osobnost a zasazuje se proti porušování lidských práv v zemi B.
- **Relevantní skutečnost 3.** Žadatelka je členkou několika organizací pro lidská práva, včetně nevládní organizace nazvané Y.
- **Relevantní skutečnost 4.** Žadatelka se zúčastnila jedné demonstrace.
- **Relevantní skutečnost 5.** Žadatelka byla zatčena, zadržena a zbita v důsledku své účasti na demonstraci a jejího natáčení.
- **Relevantní skutečnost 6.** Žadatelka byla obviněna z „kladení odporu při zatýkání“ a „veřejného podněcování k násilí“ a obdržela obžalobu s uvedením data soudního řízení před vojenským soudem.

V tomto případě jsou rizika pro žadatelku založena na vyjádřených obavách vycházejících z událostí, které prožila v minulosti. Rizika po návratu, která identifikujete, jsou tedy tato: může být stíhána na základě obžaloby, kterou obdržela; po dobu soudního řízení může být umístěna do vazby; může čelit nespravedlivému soudnímu řízení; po tomto řízení může být odsouzena a uvězněna. Během tohoto řízení s ní může být také špatně zacházeno, může být zneužívána, nebo dokonce zabita úřady své země. Tyto možné události jsou dány její činností právničky v oblasti lidských práv a účasti na demonstraci.

Přesný popis rizika (rizik), která uvedla žadatelka nebo která jste identifikovali vy sami, bude užitečný v průběhu celého posuzování rizik. Jedná se o fázi, která vám umožní, až dojde na právní analýzu, určit řadu aspektů. Patří mezi ně to, zda lze tato faktická rizika považovat za odůvodněnou obavu z pronásledování nebo reálné nebezpečí vážné újmy, kdo jsou původci pronásledování nebo vážné újmy, důvody pronásledování, okolnosti, za kterých by k tomu došlo, a to, zda existuje možnost ochrany. Jinými slovy: zda tyto skutkové okolnosti spadají do právních definic a naplňují je.

Zásady, které je třeba vzít v úvahu při definování a popisu rizik

- Tvzení žadatele jsou východiskem pro definování rizik.
- Tato rizika se doplní o rizika, která jste identifikovali na základě aktuálně dostupných informací.
- Výsledek posouzení věrohodnosti (přijaté/odmítnuté relevantní skutečnosti) určí přesný rozsah rizik.
- Popis by měl obsahovat všechny relevantní podrobnosti týkající se rizik (tj. co, kým, proč, za jakých vedlejších okolností a zda existuje možnost ochrany).
- Rizika souvisejí pouze s událostmi, které by mohly nastat v budoucnu.
- V této fázi je třeba se vyhnout jakékoli právní kvalifikaci.

3.3. Posuzování rizika

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Poté, co jste definovali rizika, která se mohou žadateli po návratu přihodit, je dalším krokem posouzení pravděpodobnosti, že k nim v případě návratu dojde.

Cílem posouzení rizika je určit druhy újmy, u nichž by mohla existovat „odůvodněná obava“ nebo „reálné nebezpečí“.

Při posuzování rizik je vždy třeba riziko chápat v celém svém rozsahu: obávané události ve spojení s konkrétními aktéry, důvody a okolnostmi, za nichž mohou tyto události nastat, jak je popsáno výše.

Po úvaze o tom, který standard pravděpodobnosti je použitelný a co to obnáší, vám tato část pomůže prozkoumat všechny aspekty rizik. Obsahuje také otázky, které byste mohli zvažovat při identifikaci všech prvků (ukazatelů rizik), které ovlivní pravděpodobnost rizika, před vyvozením závěru o všech těchto prvcích dohromady. V závěru přisoudíte jednotlivým zjištěním týkajícím se ukazatelů rizika náležitou váhu, v případě potřeby uplatníte pravidla o přeneseném důkazním břemenu a dojdete k závěru, zda je splněna přiměřená míra pravděpodobnosti.

Mějte na paměti, že ve fázi posuzování rizik neprovádíte právní analýzu. Na základě výsledku tohoto posouzení však určíte, zda v rámci tohoto kroku panuje odůvodněná obava z pronásledování nebo vážné újmy.

3.3.1. Standard pravděpodobnosti pro odůvodněnou obavu a reálné nebezpečí (důkazní standard)

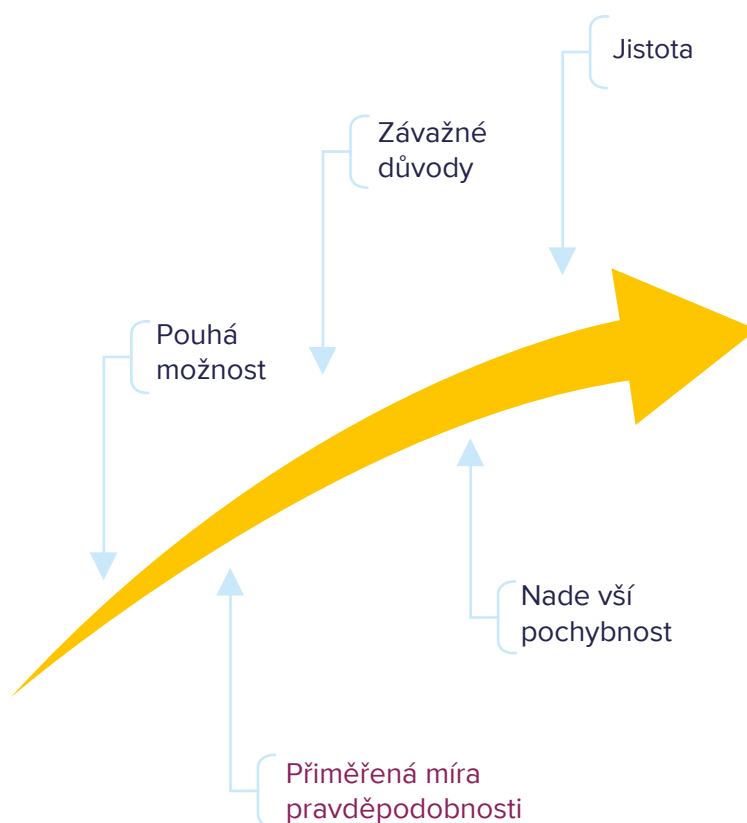
[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Pro posouzení pravděpodobnosti výskytu rizika je třeba uplatnit správný standard. Úroveň pravděpodobnosti rizika se vztahuje k prahové hodnotě, která musí být splněna, aby bylo možné konstatovat, že v rozumně předvídatelné budoucnosti může nastat určité riziko v případě návratu žadatele do země původu nebo dosavadního pobytu. Pokud je tento práh překročen, bude uznáno, že riziko představuje odůvodněnou obavu nebo reálné nebezpečí.

Ačkoli práh v posouzení rizik jako takový není definován právem EU a dosud o něm Soudní dvůr Evropské unie nerozhodoval, nejčastěji používaným standardem pravděpodobnosti při

posuzování budoucího rizika pro žadatele je „přiměřená míra pravděpodobnosti“⁽¹⁴⁾. To znamená, že očekávání ohledně míry pravděpodobnosti, že se riziko stane, by neměla být stanovena tak vysoko jako úroveň „jistoty“ nebo „relevantní pravděpodobnosti“ nebo že riziko nastane „nade vši pochybnost“. Na druhou stranu ani „pouhá náhoda“ nebo „pouhá možnost“ nepostačuje k prokázání budoucího rizika. Na obrázku níže jsou uvedeny různé standardy pravděpodobnosti.

Obrázek 15. Standard pravděpodobnosti pro oprávněné obavy a reálné nebezpečí

⁽¹⁴⁾ SDEU, rozsudek ze dne 5. září 2012, *Bundesrepublik Deutschland v. Y a Z*, C-77/11 a C-99/11, EU:C:2012:518, bod 76. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#). V tomto rozsudku SDEU objasnil, že při posuzování toho, zda má žadatel oprávněnou obavu z pronásledování, jsou příslušné orgány povinny zjistit, „zda zjištěné okolnosti představují takové nebezpečí, že dotčená osoba může mít vzhledem ke své individuální situaci oprávněné obavy, že bude skutečně vystavena pronásledování“; SDEU (velký senát), rozsudek ze dne 2. března 2010, *Aydin Salahadin Abdulla a další v. Bundesrepublik Deutschland*, spojené věci C-175/08, C-176/08, C-178/08 a C-179/08, EU:C:2010:105, bod 89. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#); SDEU, rozsudek ze dne 7. listopadu 2013, *Minister voor Immigratie en Asiel v. X, Y a Z*, spojené věci C-199/12 až C-201/12, EU:C:2013:720, bod 72. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#). Jak je rovněž uvedeno v případě projednávaném u BVerwG (neoficiální překlad):

Standard pravděpodobnosti předpokládá, že při souhrnném posouzení existenční otázky předložené k posouzení mají větší váhu skutečnosti svědčící ve prospěch existence pronásledování, a proto mají přednost před skutečnostmi, které hovoří proti jeho existenci. Zde je třeba uplatnit „hodnotící“ přístup ve smyslu zvážení a posouzení všech zjištěných okolností a jejich významu. Podstatnou otázkou je, zda vzhledem k těmto okolnostem racionální a obezřetná osoba v situaci dotčené osoby může pociťovat obavy z pronásledování.

Spolkový správní soud (Německo), BVerwG 10 C 23.12, bod 32, k dispozici v němčině na adrese [Urteile und Beschlüsse I Bundesverwaltungsgericht](#); UNHCR, *Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees* (Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků v souladu s Úmluvou z roku 1951 a s Protokolem z roku 1967 týkajícím se právního postavení uprchlíků), únor 2019, HCR/IP/4/ENG/REV. 4, bod 42; UNHCR, *Note on Burden and Standard of Proof in Refugee Claims* (Poznámka o důkazním břemenu a důkazním standardu při posuzování nároků uprchlíků), 16. prosince 1998, body 16 a 21.

„Přiměřená míra pravděpodobnosti“ vyžaduje kvalitativní analýzu. Není nutné, aby riziko bylo kvantifikováno na stupnici pravděpodobnosti nebo aby pravděpodobnost, že riziko nastane, byla „vyšší, než že nenastane“. Existenci „přiměřené míry“ nelze nahradit matematickým vzorcem. Za účelem posouzení „přiměřenosti“ míry pravděpodobnosti se posouzení rizik místo toho zaměří na individuální situaci žadatele v rámci stávajících okolností v zemi původu.

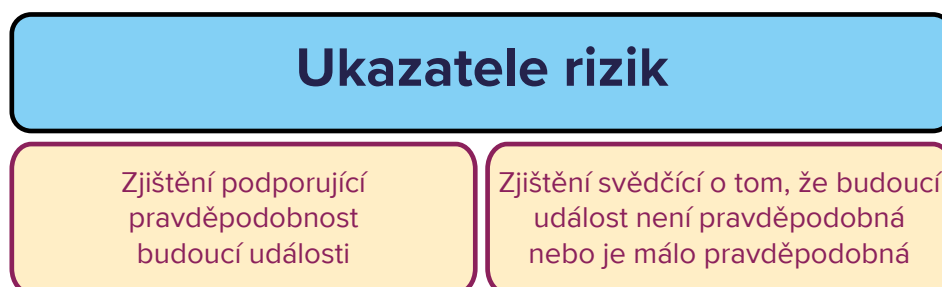
Posouzení pravděpodobnosti sahá až do rozumně předvídatelné budoucnosti. Rozumně předvídatelná budoucnost je to, co lze na základě informací o minulých a současných událostech a okolnostech přiměřeně očekávat, že se stane. Rozumně předvídatelná budoucnost je širší pojem než bezprostřední budoucnost, ale nepřesahuje dobu, během níž lze důvodně očekávat, že dojde k určitým událostem.

3.3.2. Ukazatele rizik

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Ukazatele rizik vám umožní prozkoumat všechny prvky, které mohou ovlivnit pravděpodobnost rizika. Ukazatele rizik mohou poukazovat jak na zjištění, která podporují pravděpodobnost, že k události v budoucnu dojde, tak na zjištění, která naznačují, že existují důvody domnívat se, že riziko nenastane.

Obrázek 16. Ukazatele rizik

Ukazatele rizik budou zkoumány vzhledem k následujícím pěti oblastem.

- c) Události, které žadatel v minulosti zažil (včetně událostí, které mohou naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy, hrozby takovýmito událostmi a situace nebo jednání, které těmto událostem případně mohly předcházet).
- d) Osoby blízké žadateli nebo osoby v podobné situaci jako žadatel, které jsou pronásledovány, zažívají vážnou újmu nebo jsou tímto způsobem ohroženy.
- e) Osobní situace žadatele, která může zvýšit nebo snížit riziko.
- f) Základní důvody nebo motivy událostí, jichž se žadatel obává, v době možného návratu do země původu.
- g) Schopnost původců pronásledování nebo vážné újmy vyhrožovat nebo naplnit hrozby v případě návratu.

Pro každou z těchto oblastí budou v následujícím oddíle uvedeny otázky užitečné k prozkoumání všech aspektů rizika s cílem dospět k pozitivním a/nebo negativním zjištěním.

Mějte na paměti, že zde uvedené ukazatele nejsou jako takové vyčerpávající a že mohou existovat další ukazatele rizik, které bude třeba u jednotlivých žádostí zohlednit.

Význam informací o zemích původu při posuzování rizik

Za účelem provedení posouzení rizik budete muset vyhledat a použít nejnovější, relevantní a spolehlivé informace o zemích původu, které se mohou brát v potaz s ohledem na individuální charakteristiky a okolnosti případu. Pokud žadatel není známou osobností, informace o zemích původu vám většinou poskytnou informace o osobách, které jsou nebo mohou být v podobné situaci jako žadatel.

V některých případech nebo v některých zemích je k dispozici obrovské množství materiálů z mnoha zdrojů. Naopak pro jiné případy a země můžete najít omezené množství informací. Skutečnost, že nenajdete informace o aktuální situaci týkající se rizika, které se snažíte posoudit, nemusí nutně znamenat, že riziko neexistuje. Může to naopak znamenat, že se o tématu neinformuje nebo se o něm informuje málo.

Pokud jde o řešení rozporných, omezených nebo chybějících informací o zemích původu během posuzování žádosti, viz EASO, [Praktická příručka o využívání informací o zemích původu azylovými rozhodčími při posuzování žádostí o azyl](#), prosinec 2020, s. 38–40.

(a) Události, které žadatel zažil v minulosti

[Obsah] [\[Kontrolní seznam\]](#)

Obecně platí, že skutečnost, že k nějaké události již v minulosti došlo, je sama o sobě pravděpodobně nejsilnějším ukazatelem toho, že je pravděpodobné, že k ní v budoucnu dojde znovu. Z tohoto důvodu kvalifikační směrnice (přepracované znění) stanoví přenesené důkazní břemeno v případech, kdy „žadatel již byl pronásledován nebo utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy“⁽¹⁴²⁾. Více informací o tomto přenosu důkazního břemene naleznete v oddíle [3.4. „Vyvození závěrů o riziku“](#).

Prostřednictvím identifikace relevantních skutečností a posouzení věrohodnosti jste již určili všechny události, které se odehrály v minulosti a které mohou odůvodnit budoucí riziko.

Jakmile přijmete věrohodnost určitých minulých událostí, je důležitým aspektem, který je třeba při posuzování rizik dále zkoumat, jejich rozložení v čase.

⁽¹⁴²⁾ Čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice (přepracované znění):

Skutečnost, že žadatel již byl pronásledován nebo utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.

Kdy k události (naposledy) došlo?

- Kolik času uplynulo mezi poslední událostí a okamžikem, kdy žadatel opustil svou zemi původu?
- Co se stalo v období mezi poslední událostí a odjezdem žadatele?
- Co během této doby dělal původce pronásledování nebo vážné újmy?
- Pokud v mezidobí nedošlo k žádným významným událostem, jaké jsou důvody, proč se nic dalšího nestalo? Existují náznaky, že navzdory časovému odstupu začne původce žadateli opět vyhrožovat nebo se dopustí jednání, které by mohlo naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy?

Pokud k události došlo dlouho před odjezdem žadatele ze země původu a dlouhou dobu za žadatelova života nedošlo k opakování podobných událostí, může to být známkou toho, že riziko opakování takovéto události v budoucnu je omezené. Lze mít za to, že je tomu tak, dokud pro to neexistují jiná vysvětlení, která bude třeba podrobně prozkoumat. Může existovat mnoho důvodů, proč před odjezdem nedocházelo k žádným událostem. Původce si nemusel být vědom, kde se žadatel nachází, nebo mohl mít v té době jiné priority, aniž by nutně změnil svou politiku nebo úmysly vůči žadateli.

Je důležité poznamenat, že zatímco minulé události, které žadatel prožil a které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy, jsou závažným ukazatelem toho, že k takovým událostem může v případě návratu pravděpodobně dojít, i pokud by v minulosti nedošlo k žádné takové události, která by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy, na druhou stranu nemusí nutně vést k absenci budoucího rizika, protože nelze očekávat, že osoba bude s odchodem ze země původu vyčkávat, než bude takovým událostem vystavena.

(b) Osoby blízké žadateli nebo osoby v podobné situaci jako žadatel

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Hrozí osobám blízkým žadateli události a/nebo chování, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy, nebo již tyto osoby těmito událostem nebo chování čelí?

Ukazatelem existujícího rizika je také to, co se stalo nebo se stále děje rodinným příslušníkům nebo přátelům v souvislosti se situací žadatele. Může například prokázat, že původce pronásledování se snaží dostat do blízkosti žadatele nebo chce žadateli ublížit prostřednictvím blízkých příbuzných.

- Jsou osoby blízké žadateli ohroženy ze stejných důvodů jako žadatel, který se obává pronásledování nebo vážné újmy? Jsou ohroženy, protože jsou s žadatelem v blízkém příbuzenském vztahu? Jsou ohroženy i z jiných důvodů?

Níže je uveden neúplný seznam prvků, které je třeba zvážit.

O událostech

- Jaké události obvykle zažívají osoby blízké žadateli?
- Jak časté jsou tyto události?
- Jak rozšířené jsou tyto události?

O podobnosti

- Existují významné rozdíly mezi žadatelem a příbuznými osobami, které mohou mít významný dopad na riziko, že žadatel bude vystaven podobnému osudu?

Příklad zacházení s příbuznými jako ukazatel rizika: [Případ aktivistky ze země B](#)

Smrt jejího bratrance, špatné zacházení s jejími příbuznými a zadržení jejích synovců byly zjevně přímými výhrůžkami ze strany původce pronásledování vůči žadatelce, které ji měly přimět ukončit činnost. Pokud jste tyto skutečnosti přijali, představují silné ukazatele daného rizika.

Jsou lidé v podobné osobní situaci a/nebo se stejnou charakteristikou (stejnými charakteristikami) pronásledováni, vystaveni vážné újmě nebo je jim v tomto ohledu vyhrožováno?

Pokud jsou osoby v podobné situaci jako žadatel a/nebo se stejnou charakteristikou (stejnými charakteristikami) jako žadatel pronásledovány nebo jsou vystaveny vážné újmě, je to jasný signál, že i žadatel sám může být po návratu ohrožen. Podobnosti mohou být skutečné nebo vnímané. V tomto případě by bylo třeba prozkoumat následující otázky.

Níže je uveden neúplný seznam prvků, které je třeba zvážit.

O událostech

- Jakým událostem obvykle čelí osoby v podobné situaci?
- Jsou tyto události stanoveny zákonem?
- Jak časté jsou tyto události?
- Jak rozšířené jsou tyto události?

O podobnosti

- Do jaké míry odpovídá situace žadatele situaci osob, které byly vystaveny pronásledování nebo vážné újmě, a/nebo do jaké míry sdílejí podobné charakteristiky?
- Existují významné rozdíly mezi žadatelem a osobami, které byly vystaveny pronásledování nebo vážné újmě, jež mohou mít významný dopad na riziko pronásledování nebo újmy v případě žadatele?

Podobnosti nebo rozdíly se mohou týkat níže uvedených příkladů.

Oblast původu žadatele

- Je pronásledování nebo vážná újma omezena na jinou oblast, než je oblast, ve které žadatel pobýval nebo odkud pochází?
- Existují důvody domnívat se, že pronásledování nebo vážná újma zůstane omezena na tyto oblasti?
- Má původce pronásledování nebo vážné újmy stejné možnosti v oblasti původu žadatele?

Profil osoby

- Je pronásledování nebo vážná újma zaměřena hlavně nebo výhradně na společensky významné osoby?
- Je pronásledování nebo vážná újma omezena na osoby, které:
 - prováděly činnosti na určité úrovni?
 - zastávaly ve své organizaci konkrétní úlohy a povinnosti?
 - byly společensky viditelné nebo měly určité vazby s jinými hlavními oponenty?

Příklad zacházení s osobami v podobné situaci jako ukazatel rizika: [Případ mladého muže ze země A](#)

V minulosti nedošlo k žádným událostem, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy, dokonce ani k výhrůžkám. V tomto případě, jelikož se jedná o zkoumání zaměřené do budoucna, je důležité zkoumat a shromažďovat informace o tom, co se děje lidem, kteří se odmítají připojit k dané teroristické skupině. Jaké to pro ně má důsledky?

Pokud jste přijali relevantní skutečnost, že žadatel byl osloven teroristickou organizací, aby se k ní připojil, důsledky odmítnutí jiných osob, které byly osloveny stejným způsobem jako žadatel a s podobnými charakteristikami, budou rovněž naznačovat riziko pro žadatele. Probíhají tyto náborové napříklady v konkrétních oblastech? Patří cíloví mladí muži k určité etnické nebo sociální skupině?

Ilustrativní scénář: Žadatel opustil zemi, aniž obdržel jakékoli výzvy k připojení se k dané organizaci. V tomto případě jste předem neformulovali a neposuzovali relevantní skutečnost, že byl touto skupinou osloven, ale relevantní skutečnost týkající se událostí a chování této teroristické skupiny a metod/postupů, které používají k náboru lidí.

Pokud jste přijali, že je v této oblasti skutečně běžnou praxí, že zde daná teroristická organizace nabírá mladé muže, pak je velmi důležitý profil žadatele, a zejména jeho věk, aby bylo možné posoudit, zda může toto riziko podstoupit, a to nad rámec informací o tom, co se děje s osobami se stejným profilem nebo ve stejné situaci.

(c) Ukazatele rizika související s okolnostmi, které zvyšují nebo snižují riziko

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Existují (osobní) okolnosti, které riziko zvyšují nebo snižují?

V rámci určení relevantních skutečností jste určili okolnosti, které mohou přispět k riziku. Tyto okolnosti je nyní třeba doplnit o veškeré další okolnosti, které mohou dané riziko zvýšit nebo snížit. Na jejich základě posoudíte, do jaké míry zvýší nebo sníží pravděpodobnost, že riziko nastane.

Osobní okolnosti, které mohou zvýšit riziko, se mohou týkat věku, pohlaví, gramotnosti, vzdělání, sociálního postavení, rodinných vztahů, zdravotního postižení, etnického původu, náboženství nebo sociální skupiny, pokud tyto okolnosti nejsou hlavním důvodem tohoto rizika. Další okolnosti mohou souviset se skutečnostmi, jako je místo bydliště, nebo skutečností, že má viditelné jizvy, pokud se žadatel od těchto skutečností nemůže snadno distancovat. V některých zemích například změna adresy nic nezmění na tom, že jste považováni za osobu pocházející z určité části země nebo z určité části města.

- Jak tyto okolnosti ovlivňují život žadatele nebo jiných osob, které s ním sdílejí stejné okolnosti nebo charakteristiky?
- Do jaké míry činí tyto okolnosti nebo charakteristiky žadatele snadnějším cílem pro původce pronásledování nebo vážné újmy?
- Do jaké míry situace činí žadatele více „vyhledávaným“ cílem?

Jiné okolnosti mohou riziko zvýšit nebo snížit. Mohou zahrnovat majetek, společenské postavení, rodinu, kmen nebo sociální síť, úroveň vzdělání nebo kmenové mechanismy řešení konfliktů atd. Budete muset posoudit, jak účinně tyto okolnosti brání naplnění rizika, a to, zda by žadatele předvídatelným a trvalým způsobem uchránily před událostmi, kterých se obává.

- Do jaké míry tyto okolnosti účinně snižují riziko?

(d) Ukazatele rizik související s motivem původců provádět události, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Je důležité posoudit motiv(y) údajných událostí, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy v okamžiku možného návratu žadatele. Možná došlo ke změnám v motivu nebo samotný motiv možná zcela zmizel.

Bude mít původce v době možného návratu (stále) motiv k naplnění hrozby?

Původce pronásledování nebo vážné újmy mohl změnit svou politiku v souvislosti s údajnými událostmi, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy, nebo se mohly změnit jeho postoje či zájmy.

Došlo k nějakým změnám v právních předpisech, například k vyhlášení amnestie nebo k dekriminalizaci trestného činu?

- Došlo ke změně režimu? Pokud ano, na jakých úrovních a v jakém rozsahu?

- Došlo ke změně v zacházení, kterého se dopustil původce pronásledování nebo vážné újmy vůči žadateli, jeho rodinným příslušníkům nebo jiným osobám v podobné situaci?
- Má žadatel stále charakteristiku (charakteristiky), na níž (nichž) je založen motiv údajných událostí, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy, nebo je vnímám, že tuto charakteristiku (charakteristiky) stále má?
- Dosáhl původce pronásledování toho, o co usiloval, jinak (než cílenými kroky proti žadateli)?
- Za jakých okolností žadatel opustil zemi (legální nebo nelegální výstup, dopravní prostředky atd.).

Je důležité zajistit, aby tato změna byla účinná. Pokud by se například změnil zákon, ale v praxi by se i nadále stíhalo stejné jednání na základě jiných právních důvodů, riziko s tím spojené by přetrvávalo. Stejně tak změna politické situace nemusí vést ke změně praxe, pokud veřejní činitelé zůstávají stejní a chovají se stále stejně. Dokonce i okolnosti, za kterých žadatel opustil svou zemi, by mohly napovědět o úmyslech původce pronásledování. Pokud například žadatel prožil události, kterých se dopustily orgány a které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy, a opustil zemi legálně se všemi řádnými doklady na své vlastní jméno, může to být známkou toho, že se původce na žadatele nezaměřoval. Tak by tomu bylo přinejmenším v okamžiku odjezdu.

Pokud dostupné informace o zemi původu obsahují údaje o tom, že se motiv(y) původce změnil(y) nebo pominul(y), je třeba u žadatele ověřit, zda se tyto změny vztahují i na jeho individuální situaci. Musíte potvrdit, že změna bude mít skutečný dopad na riziko, že budou vystaveni událostem, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy.

Jsou si původci vědomi jednání nebo charakteristik žadatele, které mohou být motivem pro jednání, jež by mohlo naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy?

Jednání, kterých se dopustili původci pronásledování nebo vážné újmy, je často vyvoláno chováním nebo vzhledem žadatele. Proto je třeba mít představu o tom, jak bude žadatel při případném návratu vypadat nebo se chovat. Mějte však na paměti, že od žadatele nelze očekávat, že bude zatajovat nebo skrývat jakékoli prvky, které jsou zásadně spojeny s charakteristikou (charakteristikami) chráněnou (chráněnými) definicí uprchlíka, aby se vyhnul pronásledování⁽¹⁴³⁾. Od žadatele zkrátka nelze očekávat, že bude skrývat nebo tajit to, co je zásadní pro jeho identitu, a to, v co věří.

Někdy není jasné, zda si je původce vědom jednání nebo charakteristik žadatele, které mohou být důvodem jednání, jež by mohlo naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy. K tomu může dojít zejména tehdy, když obavy vznikly *sur place*. V takových situacích budete muset posoudit, jak „je důvodné domnívat se“ na základě tvrzení žadatele, že se žadatel bude

⁽¹⁴³⁾ SDEU, rozsudek ze dne 5. září 2012, [Bundesrepublik Deutschland v. Y a Z](#), C-71/11 a C-99/11, EU:C:2012:518, bod 78. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#). V tomto rozsudku se SDEU zabývá náboženstvím jako důvodem pronásledování. Argumentaci v tomto rozsudku lze extrapolovat na všechny důvody pronásledování, zejména pokud se v rozsudku uvádí, že není nutné „zohlednit možnost, kterou má žadatel, aby se vyhnul nebezpečí pronásledování tím, že se vzdá ... ochrany, kterou mu má směrnice zaručit prostřednictvím přiznání postavení uprchlíka“, tím, že se zdrží náboženských praktik, které daná osoba považuje za pro ni nezbytné nebo které stanoví její náboženství. Stejně odůvodnění bylo analogicky použito na projevy sexuální orientace v rozsudku SDEU ze dne 7. listopadu 2013, [Minister voor Immigratie en Asiel v. X, Y a Z](#), spojené věci C-199/12 až C-201/12, EU:C:2013:720, body 70–76. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

po návratu chovat nebo vystupovat, přičemž je třeba mít na paměti, že od něj nelze očekávat, že bude skrývat základní charakteristiky.

Pokud se například žadatel účastnil protestu v zemi azylu pouze z oportunistických důvodů a orgány země původu o jeho účasti nevědí a nic nenasvědčuje tomu, že by se o ní mohly v dohledné budoucnosti dozvědět, nemusí to vést k riziku, že nastanou události, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy. Je tomu tak proto, že se lze důvodně domnívat, že se žadatel podobných protestů ve své zemi původu nezúčastňoval.

Pokud však žadatel před odjezdem ze strachu nikdy nevyjádřil svůj politický názor v zemi původu, a úřady tudíž o jeho politickém názoru nevědí, může to přesto vést k riziku, že dojde k událostem, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy. Nelze totiž očekávat, že žadatel bude nadále skrývat své politické názory, aby se vyhnul událostem, které by mohly po případném návratu naplňovat podstatu pronásledování.

Hlavní otázky, které je třeba v tomto ohledu položit, proto zní:

- Jaké bude chování a/nebo jednání žadatele po návratu s ohledem na to, co nelze očekávat, že žadatel bude skrývat nebo tajit?
- Zapojil se žadatel do aktivit nebo určitého chování z čistě oportunistických důvodů nebo náhodou?
- Pokud ano, jsou orgány v zemi původu o těchto činnostech nebo tomto chování informovány?
- Pokud ano, jak úřady vnímají toto chování nebo tyto činnosti?

Zveřejnění na sociálních sítích ⁽¹⁴⁴⁾

- Žadatelé mohou jako příklad budoucího rizika uvést **publicitu** kvůli zveřejňování názorů na sociálních sítích. Příspěvky na sociálních sítích mohou mít potenciálně velký počet sledujících/čtenářů. Jen proto, že existuje ta možnost, to neznamená, že každý příspěvek na internetu má velké publikum, a případně že toto publikum zahrnuje původce pronásledování nebo vážné újmy ⁽¹⁴⁵⁾. Předtím, než dospějete k závěru o pravděpodobnosti, že původce pronásledování nebo vážné újmy si je určitého příspěvku vědom, budete muset zvážit všechny relevantní obecné a individuální okolnosti, jakož i vysvětlení žadatele. Proces přezkumu je založen na kombinaci všech různých faktorů a musí být posuzován s ohledem na situaci v zemi původu.

⁽¹⁴⁴⁾ Tento text je sestaven na základě dokumentu EUAA, [Practical Guide on Political Opinion](#) (Praktická příručka o politických názorech), 2022, oddíl 3.7. „Politické názory vyjádřené prostřednictvím sociálních sítí“, s. 80–86.

⁽¹⁴⁵⁾ Pro více informací o této problematice viz EUAA, [Qualification for international protection \(Directive 2011/95/EU\) - Judicial analysis](#) (Podmínky pro získání mezinárodní ochrany (směrnice 2011/95/EU) – soudní analýza), druhé vydání, 2023, oddíl 1.10.3.4; viz také Vrchní soud (senát pro imigrační a azylové otázky (IAC), Spojené království), rozsudek ze dne 20. ledna 2022, XX (PJAK – sur place activities – Facebook) Iran CG [2022] UKUT 23 (IAC) (poslední aktualizace 30. září 2022).

- V případě, že původce pronásledování nebo vážné újmy má **aktivní monitorovací politiky** zaměřené na zveřejňování názorů na internetu, jaké zveřejňuje žadatel, pravděpodobnost, že se o nich pronásledovatel dozví, roste. To platí i v případě, kdy je publicita zveřejněných názorů žadatele přiměřeně omezená. Pokud aktér pronásledování nebo vážné újmy projevuje pasivnější chování, pravděpodobnost, že se o zveřejnění orgány dozvědí, bude nižší a bude záviset spíše na propagaci samotného příspěvku než na chování původce pronásledování nebo vážné újmy.
- Samotná **publicita/viditelnost příspěvku** může záviset na několika faktorech. Budete muset hledat vodítka, která vám umožní zjistit, do jaké míry je pravděpodobné, že se informace dostaly nebo se mohou dostat k původci pronásledování nebo vážné újmy. Otázky, které je třeba zvážit, jsou: „Jedná se o soukromý příspěvek s omezeným počtem zobrazení nebo s omezeným potenciálním počtem zobrazení? Nebo je spíše určen k tomu, aby jej na základě použitého média a nástrojů, které zajišťují jeho viditelnost, vidělo velké množství lidí? Rozšířil se tento příspěvek přes internet i jinak, než jak autor zamýšlel?“
 - Některé internetové stránky umožňují zjistit **počet zobrazení**, „lajků“ atd. To může poskytnout představu o počtu lidí, kteří si daný příspěvek prohlédli. Mějte na paměti, že na některých internetových stránkách počet „zobrazení“ neodráží počet různých lidí, kteří příspěvek viděli, ale spíše počet návštěv stránky. To znamená, že více návštěv stejné osoby, včetně samotného autora, bude považováno za různá „zobrazení“. Počet zobrazení je jedním z faktorů, které je třeba vzít v úvahu, ale „důležitost“ tohoto počtu bude záviset na vnitrostátním kontextu a možná také na dalších faktorech, jako je například to, jak nedávno byl příspěvek zobrazen (např. velký počet zobrazení před mnoha lety může být považován za méně relevantní než menší počet nedávných zobrazení).
 - **Počet „sledujících“** autora, je-li to relevantní, může dát představu o počtu osob, které si mohly příspěvek zobrazit. Skutečnost, že danou osobu „sleduje“ na internetu velký počet lidí, zvyšuje pravděpodobnost, že její příspěvky budou sledovány a jejich obsah bude známý a sdílený.
 - Význam **typu použitého média** a jeho dopad. Na internetu nemají všechna média stejný dopad a dosah. Byl příspěvek zveřejněn na webových stránkách novin v rámci „středního proudu“ nebo na soukromém blogu? Pokud znáte fungování různých typů sociálních sítí (Facebook, YouTube, Instagram, TikTok atd.) a dopad jednotlivých sítí v zemi původu, budete schopni posoudit potenciální dosah příspěvku. Není to totéž publikovat na osobním nebo soukromém blogu jako napsat článek například na blogu opoziční strany. Druhý případ bude pravděpodobně sledovat více lidí (a zejména původce pronásledování nebo vážné újmy), zatímco první může zůstat zcela soukromý.
- **Dostupnost.** Kdo má k těmto informacím přístup a jak snadno je lze získat? Internetové příspěvky nejsou vždy určeny k tomu, aby je viděl každý. Měli byste tedy zkontrolovat, zda je stránka veřejná a v jakém rozsahu, nebo zda zůstala soukromá či omezená na vyhrazený počet uživatelů. Podívejte se například na „přátele“ nebo odběratele uvedeného příspěvku nebo sociální sítě a na to, do jaké míry mohou být informace sdíleny s ostatními, například, zda je možné stránku elektronicky sdílet. Další otázkou, kterou je třeba zvážit, je, zda na informace může narazit kdokoli, ať už náhodou, nebo prostým vyhledáváním, nebo zda je příspěvek natolik obtížně dostupný, že jej najdou/uvidí pouze ti, kteří mají o příspěvku velmi podrobné informace.

- **Ilustrativní scénář.** Pokud se jedná o jediný příspěvek žadatele a je třeba zadat velmi specifické informace, jako je jméno žadatele nebo konkrétní klíčová slova, aby bylo možné příspěvek najít, nebo pokud je třeba mít k dispozici adresu URL, aby bylo možné se k příspěvku dostat, je velmi nepravděpodobné, že na tento příspěvek narazí někdo, kdo tyto informace ještě nemá. Nejedná se tedy o informaci, která velmi medializována.
- **Dostupnost.** Je tato stránka stále dostupná na internetu? Autor mohl po zveřejnění stránku odstranit nebo změnit její obsah. Pokud žadatel odkazuje na internetové publikace, věnujte pozornost způsobu, jakým žadatel informace uvádí. Předložil žadatel pouze výtisk internetové stránky? Je tato stránka stále dostupná na internetu, a pokud ne, proč ne? Pokud již tento příspěvek není dostupný na internetu, můžete si ověřit, z jakých důvodů by po návratu stále znamenal pro žadatele riziko.
- Mějte však na paměti, že elektronické publikace zanechávají kybernetickou stopu a mohou mít kdykoliv dohledatelné, což vám umožňuje tyto publikace najít nebo obnovit i poté, co je autor vymazal.

(a) Ukazatele rizika týkající se schopnosti původce způsobit žadateli újmu

[[Obsah](#)] [[Kontrolní seznam](#)]

Bude původce pronásledování nebo vážné újmy schopen žadateli způsobit újmu?

Schopnost původce pronásledování nebo vážné újmy způsobit žadateli újmu bude záviset na jeho postavení a podpoře. Jejich možnosti se mohou výrazně lišit v závislosti na tom, zda je původcem stát nebo nestátní subjekt.

Pokud je původcem stát, předpokládá se, že bude schopen provádět zamýšlené úkony, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy a může se k žadateli dostat kdekoli na území státu. Přesto je třeba si položit následující otázky.

- Pochází hrozba od státu jako takového, nebo od jednotlivců či omezené skupiny funkcionářů v rámci státu? Jednají tito lidé z vlastního zájmu, nebo provádějí politiku státu?
- Pokud ano, mají tyto osoby moc nebo vliv nad rámec své místní nebo regionální úrovně?
- Mají pravomoc provádět události, které by mohly naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy?

Pokud riziko pochází od nestátních subjektů, je třeba pečlivě posoudit jejich schopnost jednat a jejich vliv.

- Jaké je jejich sociální postavení?
- Do jaké míry jsou přijímány nebo podporovány okolní společností?
- Do jaké míry mají vliv na stát a do jaké míry je stát náchylný ke korupci?
- Mohou jednat beztrestně?

Zjištění týkající se možností původce obvykle sama o sobě nevedou k závěru, že riziko neexistuje nebo že riziko není přiměřeně pravděpodobné. Tato zjištění je třeba chápat v kombinaci s ostatními ukazateli rizika. Zjištění se však mohou promítnout do právního posouzení (což je další krok v procesu přezkumu), zejména pokud jde o dostupnost formální ochrany obecně a dostupnost alternativní vnitrostátní ochrany, jak je stanoveno v kvalifikační směrnici (přepřacované znění) ⁽¹⁴⁶⁾.

Související publikace agentury EUAA

Podrobnou diskusi o pojmu alternativní vnitrostátní ochrany a o tom, jak jej uplatňovat, naleznete v dokumentu úřadu EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktická příručka o používání alternativní vnitrostátní ochrany), květen 2021.

3.4. Vyvození závěrů o riziku

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Na závěr posouzení rizik je třeba zvážit všechna zjištění týkající se ukazatelů rizik pro každé jednotlivé riziko společně a posoudit, zda je splněn standard přiměřené míry pravděpodobnosti.

Zvažte všechny ukazatele rizik společně

I když některé prvky nemusí samy o sobě vést k riziku, které je dostatečně pravděpodobné, kombinace prvků s ohledem na dostupné informace může vést k závěru, že existuje v případě návratu žadatele do země původu přiměřená míra pravděpodobnosti, že k riziku dojde.

Jsou-li ukazatele protichůdné, budete muset každý z nich zvážit. Ukazatele přímo související s tím, co se žadateli stalo v minulosti, mohou mít větší váhu než to, co se stalo osobám blízkým žadateli, což zase může mít větší váhu než to, co se stalo osobám v podobné situaci. To je však třeba posoudit s ohledem na konkrétní situaci, dostupné informace a s přihlédnutím k osobní situaci žadatele a/nebo události a k obecné situaci v zemi původu nebo trvalého pobytu.

Při tom budete muset uplatnit přenesené důkazní břemeno u rizik, která se již v minulosti realizovala nebo u kterých se již v minulosti naplnily hrozby. Pokud je přijata relevantní skutečnost, kterou lze vyhodnotit jako pronásledování nebo vážnou újmu v minulosti (nebo její přímou hrozbu), předpokládá se, že se tato skutečnost může v budoucnu opakovat ⁽¹⁴⁷⁾, a že je tudíž splněn standard pravděpodobnosti rizika.

⁽¹⁴⁶⁾ Článek 8 kvalifikační směrnice (přepřacované znění).

⁽¹⁴⁷⁾ Čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice (přepřacované znění):

Skutečnost, že žadatel již byl pronásledován nebo utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.

Tuto domněnku lze vyvrátit, pokud máte „závažné důvody“ domnívat se, že se takové události nebudou v budoucnu opakovat. Otázku, zda tyto události naplňují podstatu pronásledování nebo vážné újmy, v této fázi není třeba posuzovat ani o ní rozhodovat. V této fázi stačí, že existují známky toho, že tyto události z minulosti „by mohly“ naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy ⁽¹⁴⁸⁾. Pouze pokud zjistíte, že existují závažné důvody domnívat se, že k těmto událostem by v budoucnu v rámci posouzení rizik již nedošlo, nebude toto riziko dále zohledňováno v právním posouzení.

Není nutné prokazovat, že k pronásledování nebo vážné újmě s plnou jistotou již nedojde. Místo toho musíte doložit, že existují dobré důvody, tj. objektivní okolnosti, proč se domníváte, že k těmto událostem znovu nedojde.

Například poměrně dlouhá doba od posledního incidentu nebo výhrůžky nebude sama o sobě dostatečná jako závažný důvod pro domněnku, že k události již znovu nedojde. Budete muset prozkoumat možné důvody této dlouhé prodlevy, a to jak z pohledu žadatele, tak z pohledu původce pronásledování nebo vážné újmy. Pouze pokud zjistíte, že neexistují jiná vysvětlení pro absenci incidentů nebo výhrůžek než to, že původce pronásledování nebo vážné újmy přestal žadatele pronásledovat nebo se mu již nesnaží ublížit, a pokud jinak nic nenasvědčuje tomu, že bude v budoucnu znovu pokračovat ve svém chování, můžete dospět k závěru, že časový odstup může být součástí oprávněných důvodů domnívat se, že se pronásledování nebo vážná újma nebudou opakovat.

Právní analýza

Po provedení posouzení rizik budete dále zvažovat pouze ta rizika, u nichž existuje přiměřená míra pravděpodobnosti, že se mohou žadateli po návratu do země původu přihodit. U každého rizika popíšete, co lze akceptovat, jedná-li se o to, čeho a koho se žadatel obává, proč a za jakých okolností. Na základě těchto rizik můžete přejít ke kroku spočívajícím v právní analýze, během kterého posoudíte, zda jsou splněny hmotněprávní podmínky stanovené v kvalifikační směrnici (přepracované znění) pro udělení mezinárodní ochrany, a to nejprve pro přiznání postavení uprchlíka a případně také pro přiznání statusu doplňkové ochrany.

Posoudíte, zda by události, které by se mohly stát žadateli po návratu s přiměřenou mírou pravděpodobnosti (jak je stanoveno v posouzení rizik), naplňovaly podstatu pronásledování nebo vážné újmy. Pokud ano, posoudíte dostupnost vnitrostátní ochrany, použitelnost případné alternativní vnitrostátní ochrany a právní přezkum zjištěných důvodů pro vyloučení.

Související publikace agentury EUAA

Další analýzu naleznete v dokumentu úřadu EASO, [Praktická příručka o podmínkách pro získání nároku na mezinárodní ochranu](#), duben 2018.

⁽¹⁴⁸⁾ Skutečnost, že událost, která se stala v minulosti, je závažnou známkou toho, že existuje riziko, že k ní dojde znovu, ledaže existují závažné důvody se domnívat, že se taková jednání nebo událost nebudou opakovat, se vztahuje na jakékoli jednání nebo událost bez ohledu na to, zda by mohlo naplňovat podstatu pronásledování nebo vážné újmy, či nikoli.

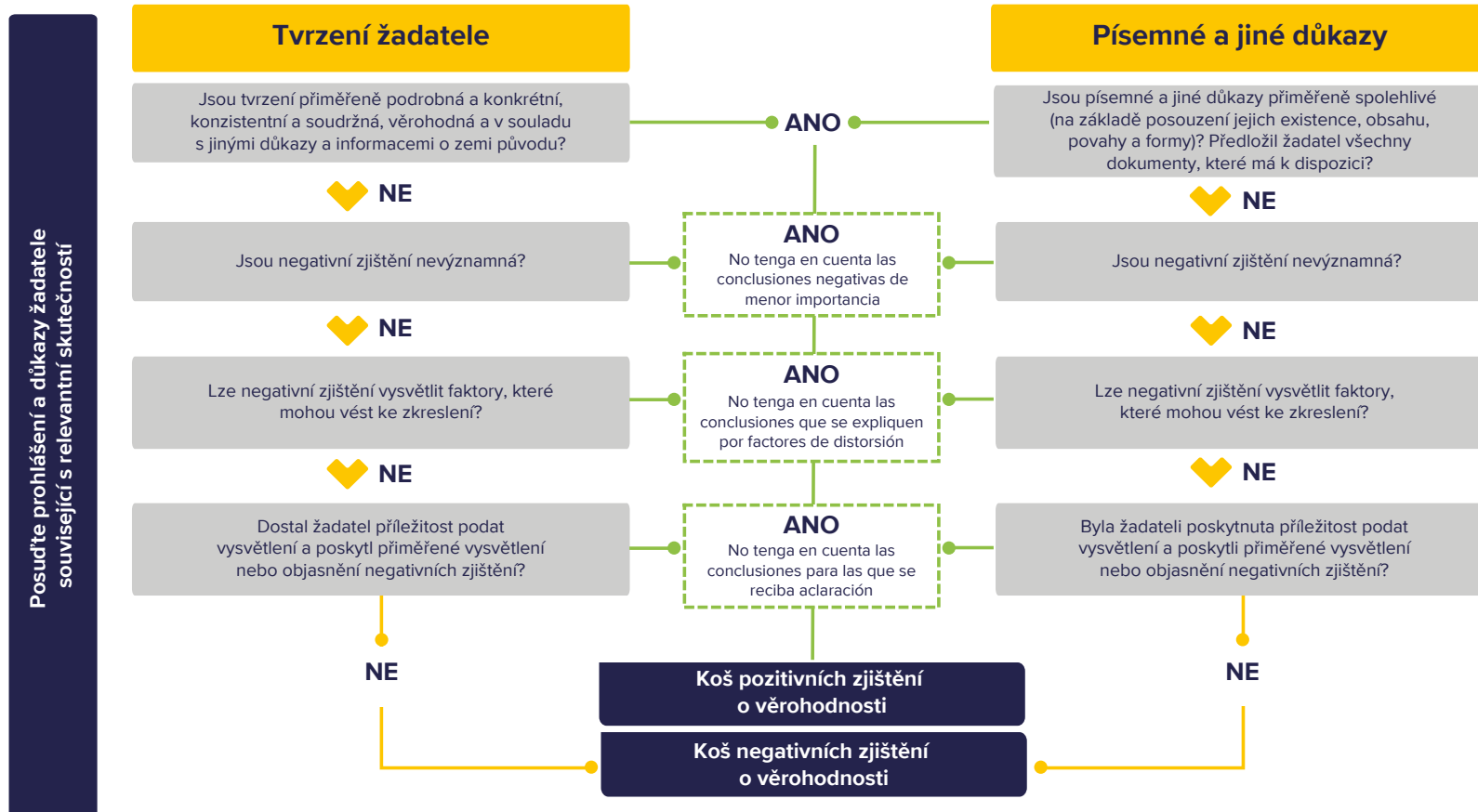

Příloha 1. Vývojový diagram posouzení věrohodnosti

POSOUZENÍ VĚROHODNOSTI

Každá otázka může vést k pozitivním i negativním zjištěním o věrohodnosti.

*Například tvrzení mohou být podrobná a konkrétní (pozitivní zjištění)
a současně nekonzistentní a nesoudržná (negativní zjištění).*

Zhodnoťte všechna pozitivní a negativní zjištění o věrohodnosti týkající se tvrzení a písemných a jiných důkazů a váhu, která je jednotlivým zjištěním přisuzována (s přihlédnutím k jednotlivým a nepřímým důkazům), s cílem posoudit, na co shodně poukazují nebo k čemu se přiklání zjištění o věrohodnosti, a s cílem dospět k závěru, zda lze danou relevantní skutečnost přijmout.

Prozkoumejte důkazy jako celek a přijměte nebo odmítněte danou skutečnost

Pokud vám zvážení po splnění povinnosti provést šetření neumožňuje učinit závěr, mějte na paměti, že byste neměli relevantní skutečnost odmítat v případě, že jsou splněny tyto kumulativní podmínky:

- žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby svou žádost doložil,
- žadatel předložil všechny relevantní důkazy, které má k dispozici,
- tvrzení žadatele byla shledána souvislými a věrohodnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními či obecnými informacemi týkajícími se žádosti,
- žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratší možné době, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil, a
- byla zjištěna celková věrohodnost žadatele.

Příloha 2. Praktický příklad zvážení ukazatelů věrohodnosti

[\[Obsah\]](#) [\[Kontrolní seznam\]](#)

Cílem této přílohy je poskytnout čtenáři praktický příklad vycházející z [případu aktivistky ze země B](#), na kterém se ukáže, jak se provádí zvážení ukazatelů věrohodnosti a posouzení věrohodnosti u jedné relevantní skutečnosti daného případu.

Tento příklad je uveden pouze pro studijní účely.

Po popisném shrnutí provedeného posouzení jednotlivých kritérií věrohodnosti ve vztahu k tvrzením žadatelky a předloženým důkazům následuje postup zvážení negativních a pozitivních zjištění o věrohodnosti.

Na konci je uveden graf myšlenkové mapy, který je jednou z možných ilustrací úvah rozvíjených ve vyprávění.

Posuzovaná relevantní skutečnost. Žadatelka je **relevantní společenská osobnost** v rámci nevládní organizace (NGO) nazvané Y, která se zasazuje o lidská práva a dokumentuje a vyšetřuje zneužívání moci a porušování lidských práv a upozorňuje na ně.

Tvrzení

Vnitřní věrohodnost

V uvedeném příkladu mohla žadatelka poskytnout podrobné informace o struktuře, činnosti a cílech nevládní organizace Y. Když však byla dotázána na své osobní zapojení do konkrétních činností, které podle svého tvrzení v rámci organizace vykonávala, jako je dokumentární a vyšetřovací činnost, nebo způsob, jakým konkrétně upozorňovala na zneužívání moci a porušování lidských práv, zůstala její tvrzení velmi obecná, a to i přes opakované relevantní pokyny, které jste jí poskytli, ohledně očekávané míry podrobnosti a konkrétnosti. Nebyla také schopna podat vysvětlení, když jste jí k tomu dali příležitost. Žadatelka po odchodu ze země B již nebyla v kontaktu s nevládní organizací Y a uvádí, že ukončila jakoukoli činnost, a to i ve vaší zemi, kde má organizace pobočku.

Tvrzení nejsou dostatečně **podrobná a konkrétní** ve vztahu k profilu přední obhájkyně práv a významné společenské osobnosti, ke kterému se hlásí. To platí i s ohledem na to, že lze přijmout, že je právníčkou a členem nevládní organizace Y a že by se dalo očekávat, že bude schopna hovořit o nedávných spisech, na nichž pracovala. To vede v tomto ohledu k negativnímu zjištění o věrohodnosti.

Všechna ostatní zjištění o věrohodnosti jsou pozitivní, neboť její tvrzení se považují za vnitřně soudržná a konzistentní a jsou v souladu s členským průkazem. Neexistují žádné známky o nesouladu s informacemi o zemi původu a nevyskytl se žádný problém s věrohodností.

V tomto konkrétním případě se tato relevantní skutečnost týká její vlastní účasti na činnostech, které podle svého tvrzení vykonávala opakovaně, dobrovolně a po poměrně dlouhou dobu. Vzhledem k úrovni jejího vzdělání a odborným zkušenostem a k tomu, že nejsou známy žádné osobní okolnosti, které by vysvětlovaly nedostatky nebo ovlivnily posuzování jejích tvrzení, má nedostatek podrobností a konkrétnosti v tomto případě významnou negativní váhu.

Členský průkaz nevládní organizace

- Relevance

Průkaz má omezenou relevanci pro tuto relevantní skutečnost, neboť jeho účelem není doložit činnosti, které žadatelka vykonávala v nevládní organizaci Y, jelikož neobsahuje žádné informace o jejích funkcích v rámci organizace. Průkaz má větší relevanci ve vztahu k její příslušnosti k nevládní organizaci Y. Nejedná se však o relevantní skutečnost, o které zde pojednáváme. V tomto případě se jedná o relevantní skutečnost týkající se její role v organizaci a obecněji její postavení významné společenské osobnosti.

- Kritéria týkající se spolehlivosti členského průkazu vedou k pozitivním zjištěním o věrohodnosti. Průkaz je spolehlivý.

Vzhledem k tomu, že zjištění týkající se relevance nejsou splněna, má tento dokument nízkou důkazní hodnotu vzhledem k posuzované relevantní skutečnosti, což má významnou negativní váhu.

Proces zvážení

Jaká jsou u této relevantní skutečnosti pozitivní zjištění o věrohodnosti?

- Ukazatele věrohodnosti jsou ve vztahu k tvrzením splněny, s výjimkou nedostatku podrobností a konkrétnosti.
- Všechny ukazatele spolehlivosti ve vztahu k členskému průkazu jsou splněny.

Jaká jsou u této relevantní skutečnosti negativní zjištění o věrohodnosti?

- Pozoruhodný nedostatek podrobností a konkrétnosti v souvislosti s jejími tvrzeními.
- Členský průkaz organizace Y není dostatečně relevantní pro doložení jejího profilu a činností, kterých se účastnila jako členka nevládní organizace.

Mohla by váha pozitivních zjištění o věrohodnosti kompenzovat váhu negativních zjištění o věrohodnosti?

Pozitivní zjištění o věrohodnosti nemusí v tomto případě vyvážit nedostatečnou relevanci dokumentu a nedostatek podrobností a konkrétnosti tvrzení. Negativní zjištění o věrohodnosti jsou ta, která se týkají ústředních aspektů věrohodnosti relevantní skutečnosti, a mají tedy větší váhu než pozitivní zjištění o věrohodnosti.

Očekávali byste, že budou předloženy další důkazy na podporu věrohodnosti relevantní skutečnosti?

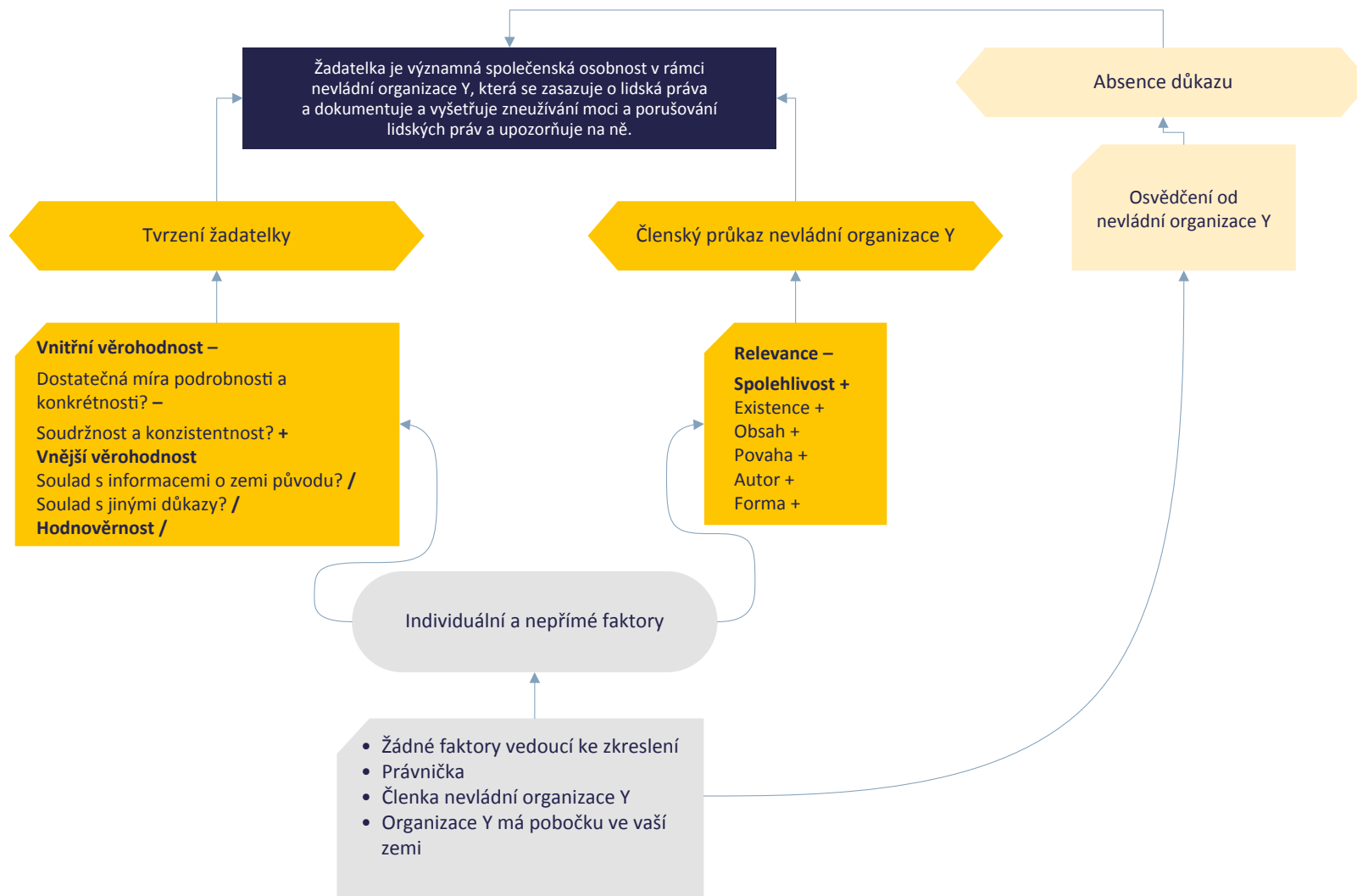
Scénář 1. Předpokládejme, že na základě relevantních a aktuálních informací o zemi původu nevládní organizace Y často vydává osvědčení týkající se činností, kterých se účastní její členové. Tato osvědčení jsou obecně spolehlivá a lze o ně požádat prostřednictvím pobočky organizace, která se nachází ve vaší zemi. Žadatelka však takový dokument nepředložila. Rovněž neposkytla uspokojivé vysvětlení ohledně toho, proč nepodnikla další kroky, aby v tomto ohledu svou žádost odůvodnila. Podniknutí těchto kroků lze očekávat vzhledem k její osobní a obecné situaci a skutečnosti, že jí byla poskytnuta dodatečná lhůta k podniknutí těchto kroků.

V tomto příkladu by vás celkové posouzení všech dostupných důkazů a případných důkazů, které chybějí, a zohlednění individuální a osobní situace žadatelky vedlo k závěru o zamítnutí relevantní skutečnosti.

Scénář 2. Předpokládejme, že žadatelka předložila osvědčení vydané nevládní organizací Y. Museli byste znovu ověřit všechna kritéria, abyste posoudili jeho důkazní hodnotu. Osvědčení bylo vypracováno vysoce postaveným členem nevládní organizace Y, který podrobně popisuje činnosti prováděné žadatelkou, které jsou v souladu s jejími tvrzeními, a osvědčení bylo předloženo v originále. Z informací o zemi původu, které máte k dispozici, vyplývá, že tato osoba podepisuje tato osvědčení pouze po řádném ověření a že formální náležitosti tohoto osvědčení jsou v souladu s formálními náležitostmi dostupného vzorku. Toto osvědčení má tedy díky své relevanci a spolehlivosti vysokou důkazní hodnotu. Ve vašem postupu zvážení by tudíž pozitivní zjištění o věrohodnosti týkající se dokumentu převážila nad negativními zjištěními o věrohodnosti, která se týkají tvrzení žadatelky. Relevantní skutečnost by byla přijata.

Úplné zdůvodnění scénáře 1 lze shrnout do myšlenkové mapy, jako je tomu v níže uvedeném příkladu.

Příklad myšlenkové mapy založené na scénáři 1

Kontrolní seznam

[\[Obsah\]](#)

Kontrolní seznam. Obecné povinnosti odpovědného úředníka a žadatele

Při posuzování důkazů uplatněte povinnost spolupracovat (důkazní břemeno)

- ☐ [Zkontrolujte, zda žadatel splnil svou povinnost doložit žádost](#)
 - ☐ Posuďte, [zda žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby poskytl tvrzení a dokumentaci, které měl k dispozici](#)
 - ☐ Posuďte, [zda byly všechny důkazy předloženy co nejdříve](#)
 - ☐ Zkontrolujte, [zda žadatel podal uspokojivé vysvětlení pro nedostatek podpůrných důkazů](#)
- ☐ [Splňte svou povinnost provést vyšetřování](#)
 - ☐ Identifikujte osoby se [zvláštními procesními potřebami](#) a poskytněte jim náležitou podporu
 - ☐ [Informujte žadatele o jejich povinnostech](#)
 - ☐ [Umožněte žadateli předložit všechny relevantní skutečnosti a důkazy prostřednictvím osobního pohovoru](#)
 - ☐ [Požádejte žadatele o vysvětlení nejasností](#)
 - ☐ [Zabývejte se zjevnými nesrovnalostmi, nedostatkem informací, problémy s věrohodností](#)
 - ☐ [Získejte příslušné informace o zemi původu a další důkazy](#)
- ☐ [Případně zvažte zvláštní pravidla pro dokládání](#), pokud:
 - ☐ může být dostupná [ochrana](#) v zemi původu,
 - ☐ může být použita [alternativní vnitrostátní ochrana](#),
 - ☐ může být použito [vyloučení](#) z mezinárodní ochrany,
 - ☐ žadatel již byl v minulosti vystaven [pronásledování nebo vážné újmě \(či přímé hrozbě pronásledováním či vážnou újmou\)](#),
 - ☐ žadatel pochází z [bezpečné země původu](#).

Kontrolní seznam. Krok 1 – Shromáždění informací

- ☐ **Shromážděte důkazy relevantní pro žádost**
 - ☐ Shromážděte [ústní](#) a/nebo [písemná tvrzení](#) žadatele
 - ☐ Shromážděte všechny dostupné [doklady totožnosti a další písemné důkazy](#)
 - ☐ Shromážděte [informace o zemi původu](#)
 - ☐ Shromážděte jakékoli další důkazy, pokud jsou relevantní a dostupné (jako jsou [lékařské, psychiatrické a psychologické zprávy](#), [azylové spisy rodinných příslušníků](#), [informace dostupné na sociálních sítích](#) atd.)
 - ☐ Neshromáždějte [důkazy, které porušují základní práva žadatele](#) (například důkazy o sexuálních aktivitách žadatele)
- ☐ **Určete relevantní skutečnosti na základě kritérií způsobilosti**
 - ☐ Určete skutečnosti týkající se:
 - ☐ [státní příslušnosti \(příslušnosti\) žadatele nebo absence státní příslušnosti](#),
 - ☐ [budoucích obav nebo rizika po návratu](#),
 - ☐ [důvodů zjištěných obav nebo rizik](#),
 - ☐ [dostupnosti ochrany proti tomu, čeho se žadatel obává nebo co mu hrozí, nebo její absence](#),
 - ☐ [skutečností souvisejících s případným vyloučením](#), pokud je to relevantní.
 - ☐ [Zohledněte osobní situaci žadatele související s relevantními skutečnostmi](#)
 - ☐ [Vylučte skutečnosti, které nejsou relevantní](#)
- ☐ **Formulujte jasně, komplexně a věcně relevantní skutečnosti**
 - ☐ [Zaznamenávejte pouze minulost a přítomnost](#)
 - ☐ [Držte se tvrzení žadatele](#)
 - ☐ [Uveďte všechny relevantní podrobnosti](#)
 - ☐ [Vyhněte se osobním interpretacím nebo závěrům](#)
 - ☐ [Vyhněte se právním otázkám](#)
 - ☐ [Formulujte každou relevantní skutečnost na základě přesně vymezených faktů, událostí nebo situací](#)
- ☐ **Propojte relevantní důkazy s relevantní skutečností (skutečnostmi)**

Kontrolní seznam. Krok 2 – Posouzení věrohodnosti

- ☐ **Posuďte písemné a jiné důkazy** prostřednictvím **kritérií pro posuzování**
 - ☐ [Relevance](#)
 - ☐ [Spolehlivost: existence/výskyt, obsah, povaha, autor, forma](#)
- ☐ **Přisudte „váhu“ zjištěním o věrohodnosti souvisejícím s daným důkazem**
- ☐ **Posuďte tvrzení žadatele na základě ukazatelů věrohodnosti**
 - ☐ [Použijte ukazatele vnitřní věrohodnosti](#)
 - ☐ [Dostatečná míra podrobnosti a konkrétnosti](#)
 - ☐ [Soudržnost a konzistentnost](#)
 - ☐ [Uplatněte ukazatele vnější věrohodnosti](#)
 - ☐ [Soulad s informacemi o zemi původu](#)
 - ☐ [Soulad s písemnými a jinými důkazy](#)
 - ☐ [Použijte ukazatel věrohodnosti](#)
- ☐ **Zvážili jste individuální a nepřímé faktory, které mohou vést ke zkreslení?**
 - ☐ Zvážili jste [faktory týkající se žadatele](#)?
 - ☐ [Fungování paměti](#)
 - ☐ [Trauma](#)
 - ☐ [Jiné psychické a zdravotní problémy](#)
 - ☐ [Věk](#)
 - ☐ [Vzdělání](#)
 - ☐ [Kultura, náboženství a přesvědčení](#)
 - ☐ [Strach a nedůvěra](#)
 - ☐ [Stigma a stud](#)
 - ☐ [Genderové role](#)
 - ☐ Zvážili jste faktory [týkající se vás jako odpovědného úředníka](#)?
 - ☐ Známký [únavy z věrohodnosti](#) (stres, vyčerpání, dlouhodobá expozice popisu negativních životních událostí, nedůvěra, nadměrná sebedůvěra atd.)
 - ☐ [Kulturní původ](#)

- ☐ Zvážíli jste [faktory týkající se okolností pohovoru](#)?
- ☐ [Vícejazyčná komunikace prostřednictvím tlumočnicka](#)
- ☐ [Podmínky při pohovoru](#)
- ☐ **Určete, zda lze každou jednotlivou relevantní skutečnost přijmout nebo zamítnout**
- ☐ [Zvažte zjištění o věrohodnosti všech důkazů souvisejících s danou relevantní skutečností](#)
- ☐ [Dospějte k závěru o přijatých a zamítnutých relevantních skutečnostech](#)

Kontrolní seznam. Krok 3 – Posouzení rizik

- ☐ **Definujte riziko (rizika) na základě přijatých relevantních skutečností**
 - ☐ Zvažte rizika vyjádřená žadatelem
 - ☐ Zvažte rizika, která jste identifikovali na základě aktuálně dostupných informací
 - ☐ U každého rizika popište:
 - ☐ budoucí události, s nimiž se žadatel může setkat,
 - ☐ původce,
 - ☐ důvod (důvody), proč k nim může dojít,
 - ☐ okolnosti, za kterých k nim může dojít,
 - ☐ možnost ochrany před nimi.
- ☐ **Vezměte v úvahu všechny ukazatele rizika, které mohou ovlivnit pravděpodobnost rizika**
 - ☐ Vezměte v úvahu události, které žadatel prožil v minulosti
 - ☐ Vezměte v úvahu osoby blízké žadateli nebo v podobné situaci jako žadatel
 - ☐ Vezměte v úvahu osobní situaci žadatele, která může zvýšit nebo snížit riziko
 - ☐ Vezměte v úvahu základní důvody nebo motivy událostí, jichž se žadatel obává
 - ☐ Vezměte v úvahu schopnost původců pronásledování nebo vážné újmy vyhrážet nebo naplnit hrozby v případě návratu
- ☐ **Vyvodte závěry o riziku**
 - ☐ Zvažte všechny ukazatele rizik společně
 - ☐ Posudte, zda je splněn standard přiměřené míry pravděpodobnosti

Úřad pro publikace
Evropské unie

